

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XII.

Ljubljana, 1. februarja 1940.

Štev. 5 (537)

Danes:

Ta mesec bo konec sveta?

Nevaren planet se nam bliža

(Gl. str. 9 in 10)

Kogar hoče Bog uničiti, ga
s slepoto udari.

Pregovor, ki ga je 30. januarja
Hitler citiral.

»DRUŽINSKI TEDNIK«

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in
uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III.
Poštni predal št. 345. Telefon št. 33 32.
— Račun poštne branilnice v Ljubljani
št. 15.393. — Rokopisov ne vračamo,
nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za
odgovor je treba priložiti za 3 dni znanik.

NAROČNINA

1/4 leta 20 din. 1/2 leta
40 din, vse leto 80 din.
V Italiji na leto 40 fr.
v Franciji 70 frankov,
v Ameriki 2 1/2 dolarja.
Drugod sorazmerno. — Na-
ročnino je plačati vnaprej.

CENE OGLASOV

V tekstnem delu: enostolpna pešitna vr-
sta ali njen prostor (višina 3 mm in širina
55 mm) 7 din; v oglašnem delu 450 din.
V dvobarvnem tisku cene po dogovoru.
Notice: beseda 2 din. Mali oglasi:
beseda 1 din. Oglasni davek povsod se
posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

TRIJE GOVORI

Winston Churchill, Edouard Daladier, Adolf Hitler

V Ljubljani, 31. januarja

V soboto je v Manchestru govoril
Winston Churchill. Veliki nevtralni
listi mislijo, da bi utegnil najnovejši
govor britanskega mornariškega mi-
nistra pomeniti napoved bližnjih voj-
nih dogodkov. Naj zato podamo naj-
važnejše misli iz tega govora.

»Pet mesecev stojimo v vojni pro-
ti največji vojaški državi in proti
najhujšemu letalstvu sveta... Iz te
vojne ni umika. Ne vemo, kako se
bo boj razvil, prepričani smo pa, da
bo na koncu pravica zmagala.

»V vodah pred našimi lukami je
sovražnik proti določilom mednarod-
nega prava položil nove vrste min.
Tudi še tako skromne ribiške čolne
bombardirajo nemški letalci z vžgal-
nimi bombami, ribiče pa obstreljuje-
jo s strojnimi. Na podlagi svojih
izkušenj ne maram kazati preveč
optimizma in tudi ne napovedovati
neverjetnih uspehov. Mislim pa, da
mi boste pritrili, če rečem, da an-
gleška mornarica doslej ni razočara-
la tistih, ki vanjo verujejo.

»Med sto in sto vojnimi ladjami,
ki so trajno na morjih in zato trajno
nevarnosti tvegajo, imamo tudi traj-
ne izgube. To je cena, ki jo moramo
plačati za oblast na morju. Zato je
pa nemška trgovina, zato je nemška
mornarica izgubila z oceanov... Naj-
nižje ne izgubi poguma zaradi vsa-
kodnevni poročil o izgubah na mor-
ju. Naša vojna in trgovinska morna-
rica sta iznašli nova obrambna oro-
žja, takšna, da bomo kos tudi napo-
dom, ki nas še čakajo.

»Mnogo ljudi se čudi, zakaj Nem-
ci še niso izvedli totalitarnega letal-
skega napada na Anglijo. Tudi jaz
sem se že o tem izpraševal. Vsekako
drži, da Nemci doslej tega niso stor-
ili. Toda v zmoti bi bil, kdor bi
misli, da so jim branili človečanski
pomisleki. Dogodki na Poljskem so
pokazali, da se Nemci ne zgroze niti
pred najbrutalnejšimi dejanji, niti
pred pobijanjem civilistov na debelo,
če mislijo, da jim to gre v račun.
Toda nastane drugo vprašanje: Za-
kaj smo rajši metali letake nad
Nemčijo namesto bomb? Prepričan
sem, da je bila naša vojna politika
v tem pogledu prava. Mi ne bomo
začeli bombardirati mest, toda prvi
takšen poskus z nemške strani bo pri-
pril deležen odgovora.

»V teh vojnih časih so vlade vseh
velesil dobile široka pooblastila.
Kljub temu se angleška in francoska
vlada poslužujeta teh pooblastil le
pod nadzorstvom parlamenta. V po-
slednjih 250 letih je britanski parla-
ment žilavo bil več velikih in dolgo-
trajnih evropskih vojn in v vseh iz-
vojeval zmago. V tej vojni se An-
gleži ne bjejo samo zase, ampak za
parlamentarizem v vseh državah,
kjer poznajo to ustanovo.

V ponedeljek je govoril po radiu
predsednik francoske vlade in njen
zunanj minister Edouard Daladier.
Glavne misli njegovega govora:

»Prvih pet mesecev vojne je poka-
zalo vsemu svetu, da stremi Nemčija
za takšno nadoblastjo, kakršne svet
še ni videl. Narodni socializem se ne
zadovolji s tem, da bi izrazil koristi,
ki mu jih dá zmaga nad manjšim
narodom, ampak hoče svojega na-
sprotnika politično, kulturno in so-
cialno do kraja iztrebiti.

»Pod takšnim pritiskom ne vzdrži
noben narod. To dokazujejo Čehi,
Poljaki in Avstrijci.

»Ta vojna bo odločila ne samo o
obstoju narodov ampak tudi o tem,
kako bodo narodi živeli. Zato mora-
mo zmagati, in zmagali bomo. A to
pot bo naša zmaga takšna, da bo v
marsičem pretehtala golo vojaško
zmago. Berlin sanja o svetu gospo-
darjev in sužnjev; mi se borimo za
svobodo in dostojanstvo človeškega
bitja.

Za 7. obletnico, odkar vlada v
Nemčiji narodni socializem, ni bilo
v tretjem rajhu nobenih slovesnosti.
Nevtralni listi so celo poročali, da
niti Hitler ne bo govoril. Toda v po-
slednjem trenutku se je zgodilo dru-
gače: Hitler je le govoril.

Njegov govor je trajal debelo uro.
Najvažnejša mesta bi bila tale:

»Prva faza te vojne je bila politič-
nega značaja. Sporazumeli smo se z
Italijo, z dogovorom z Rusijo smo si
pa zavarovali hrbet. Svetopisemski
pridigar Chamberlain si je mesec in
mesec zamen prizadeval, da bi skle-
nil zavezništvo z brezbožnim Stalji-
nom. Meni se je to posrečilo, in ra-
zumem, da so na Angleškem zato
razkačeni. Sto let je Nemčija živela
v miru z Rusijo — zakaj ne bi tudi
poslej?

»Star pregovor pravi: Kogar hoče
Bog uničiti, ga s slepoto udari. Po-
znamo angleško propagando in ob-
računali bomo z njo. Nemčija je da-
nes največja svetovna sila. Nemčija
ne bo nikdar propadla, ampak bo
zmagala.

Nemci se pripravljajo za zasedbo Anglije

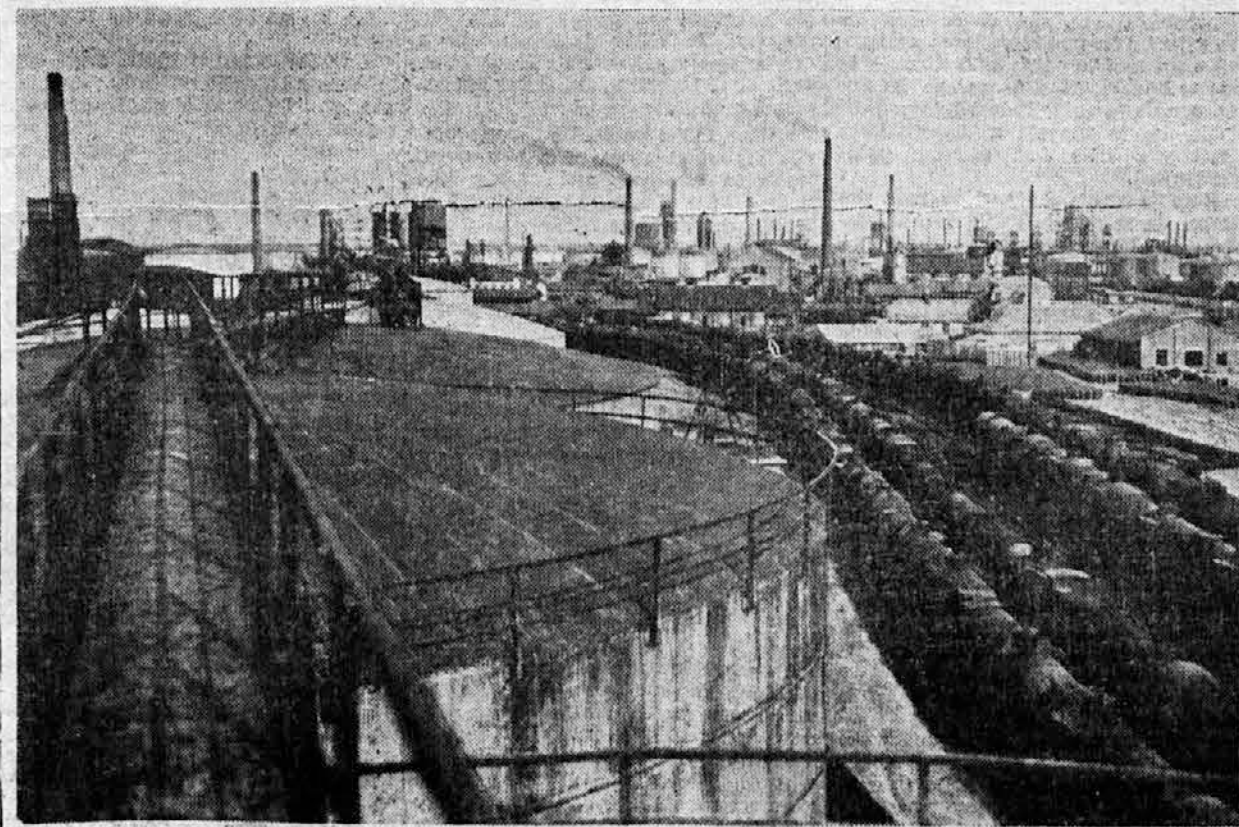
Londonski list *News Chronicle* tr-
di, da je kancler Hitler že določil
svojega zaupnika, ki bo postal nem-
ški komisar na Angleškem, če bo
Nemčija zmaga. Ta mož se imenu-
je Wilhelm Bohle, po poklicu je pa
führer nemških organizacij zunaj
Nemčije.

Londonski *Daily Telegraph* piše,
da so Nemci ustanovili v Marburgu
na Lahni »šolo za guvernerje na An-
gleškem«. Učenci te šole so sami pre-
izkušeni nacisti s smislom za tuje
jezike. Bodoče gauleiterje Velike
Britanije — piše list — uče ne samo
angleščine in angleških navad, am-
pak tudi vseh podrobnosti v okrož-
jih, ki bodo pod njihovo oblastjo.

To novico je izvedel amsterdamski
dopisnik omenjenega lista. Svoje po-
ročilo končuje z besedami: »Novica
se zdi na prvi pogled fantastična, to-
da pozabiti ne smemo, da se je tretji
raj posluževal istih metod pri Če-
hih in pri Poljakihi...»

Berlinski dopisnik danskega lista
Berlingske Tidende je z dovoljenjem
nemške cenzure poslal svojemu listu
članek o nemškem javnem mnenju.
V njem beremo:

Med pametnimi in treznimi Nemci
jih je mnogo, ki so prepričani, da
bodo Nemci čudežno zmagali. Neka-
teri sveto zatrjujejo, da pozna nem-
ška tehnika izum, s katerim lahko iz-
premeni Anglijo v en sam velikanski
ledenik. Drugi verujejo, da so
Nemci izumili posebne vrste plin: le-
talci bodo ta plin spustili nad vso
Anglijo — in posledica bo, da se
noben Anglež ne bo 14 dni prebudil.
Medtem se bo pa na britanskih oto-
kih izkrcala nemška armada in ob-
računala z Angleži. Vsekako bo po
sodbi večine Nemcev — pravi do-
pisnik — vojne najpozneje do julija
konec.

Romunski petroleji igra pri pravkaršnih političnih dogodkih v Evropi vlogo prvega reda. Prinašamo sliko iz
Ploestija, središča romunske petrolejske industrije. Na desni dolga vrsta petrolejskih vagonov

Konec protektorata

Nemška vlada je obvestila vlade
balkanskih držav, da bo češkomorav-
ski protektorat 1. aprila priključila
nemškemu carinskemu sistemu. Ta
dan izgube veljavo vse trgovinske
pogodbe s Češko in Moravsko.

Nova »debela Berta«?

Angleži so izvedeli, da so Nemci
izdelali nov orjaški top, podoben
»debeli Berti«, ki so z njo v svetovni
vojni obstreljevali Pariz.

Topovski orjak je dolg 36 metrov,
njegove granate imajo kaliber 280
milimetrov in teže 300 kg. Top nese
baje 250 km daleč. To se pravi, da
bi Nemci z njim lahko s francoske,
belgijske in celo holandske obale ob-
streljevali London.

Holandski vojaki utrjujejo z vrečami peska strelske jarke na ozemlju, ki so ga pred zimo poplavlili

Po podatkih, ki jih je dobil poseb-
ni dopisnik *Daily Telegrapha* iz
Bruslja, ima granata začetno hitrost
1800 m v sekundi. Ko prodre v stra-
tosfero, znaša njena hitrost še zme-
rom 1200 m v sekundi. V stratosferi
leti granata kakšnih 200 km, nato pa
začne padati in prileti na zemljo sko-
raj navpično.

izdelovanje tega orožja neznansko
dražje; drugič se takšen top zelo hi-
tro obrabi; tretjič ima mnogo pre-
majhno preciznost. Njegov pomen je
— tako pišejo angleški in francoski
listi — v glavnem na psihološkem
polju: s takšnim orjaškim topom se
dado lepo okrasiti vojna poročila.

niti mesec dni, ko je moral vsemogoč-
ni Kserkses spoznati, da se je silo-
vito uštel. Bitka pri Salaminu je Azijo
vrgla iz Evrope in izpremenila tek
zgodovine.

Kam Romunija izvažata petroleji?

	L. 1939.	L. 1938.
Nemčija (z Avstrijo in		
Češkoslovaško)	1.200	999'8
Italija	650	565'5
Velika Britanija	500	572'9
Francija	250	330'3
Ogrska	180	198'1
Belgija	170	120'1
Jugoslavija	170	143'2
Druge države	1.050	1564'9

Po poročilih iz Nemčije je ugledni
poljski zgodovinar profesor Bronislaw
Dembinski, član medparlamentarne
unije, izjavil: »Nemci bodo umrli.«

(National Zeitung, Bazel)

V znamenju časa

V londonskem listu *News Chronicle*
beremo:

Miss Eleanor Rathbone, članica bri-
tanskega parlamenta, je pri otvoritvi
novega doma za avstrijske begunce
povedala tole zgodbo:

V šoli vpraša učiteljica neko deklet-
ce, kaj prav za prav pomenita dve
minuti molka na obletnico premirja.
Dekletce odgovori: »To pomeni, da je
bila pred 20 leti huda vojna in da
imamo odtekle vsako leto dve minuti
mir.«

Pregovor pravi, da otroci in norci
resnico govorijo...

Politični tednik

Preureditev države pred ali po skupščinskih volitvah je še zmerom predmet notranjopolitičnih komentarjev. JRZ je prav tako kakor srbski radikali izjavila, da je treba najprej urediti banovini Srbijo in Slovenijo in šele potem izvesti volitve, HSS je pa proti temu. Mnogi Hrvati menijo, da ne bi mogli svobodno voliti, če ne bi bile volitve pred ustanovitvijo banovine Srbije. Vse je kazalo, da utegne razdor imeti slabe posledice, pretekli teden sta pa dala dr. Maček in dr. Cvetković dve važni izjavi, po katerih je upati na mirno ureditev tega vprašanja. — Nova določila za pobijanje draginje so izdali na konferenci ministrskega odbora za gospodarska in socialna vprašanja pretekli teden v Beogradu. Trgovinski minister doktor Andres je častnikarjem izjavil, da so na seji razpravljali pred vsem o nadzorstvu nad cenami in državi. V kratkem bomo dobili novo uredbo, po kateri bo vlada uvedla najstrožje nadzorstvo nad cenami in strogo kaznovala vsak prestop. — Nov volilni zakon bo vlada kmalu izdala. Po novem volilnem zakonu ne bo državnih kandidatnih list in bo do 50 mandatov, ki bi jih imeli dobili državni kandidati, dobili okrožni kandidati. — Veliko zanimanje uživa Jugoslavija v tujini, kar se tiče njene mirovne vloge na Balkanu. Nemčija zadnje dni vse bolj poudarja važno vlogo, ki jo ima naša država na jugovzhodu, češ da si prizadeva ohraniti mir ne samo v svoji državi, temveč tudi pri sosedih, in se ravna po geslu: Balkan balkanskim narodom. — Zeleniška nesreča se je pripetila na progi Zagreb—Beograd blizu Rume. Zagrebški brzdovlak se je zaletel v tovorni vlak, ki je vozil pred njim. V brzdovlaku so se vozili tudi predsednik vlade dr. Cvetković, finančni minister dr. Šutej, minister brez portfelja dr. Konstantinović in minister za socialno politiko in ljudsko zdravje dr. Budisavljević. Doktor Cvetković je dobil lažje praske po licu, ostali ministri so dobili pa tudi le manjše poškodbe. Vzrok prometne nesreče strogo preiskujejo. — Načrt uredbe o ustanovitvi banovine Srbije in banovine Slovenije pripravljajo v Beogradu. Izdelavo uredbe so poverili univ. profesorjema Mihaelu Iliću in Gjorgju Tasiću. — Uredbo o vrhovnem nadzorstvu nad našo vojaško silo so izdali v Beogradu. Vrhovno nadzorstvo bo del vojnega ministrstva. Njegova glavna naloga je, skrbeti za vojaško strokovno vzgojo. Na čelu nadzorstva je knez namestnik Pavle. — Zasedanje stalnega sveta Balkanske zveze je pred vrati, s tem pa tudi sleherni dan raste zanimanje zanj. Italija pred vsem pričakuje, da se bodo države Balkanske zveze izrekle za strogo nevtralnost v sedanjem evropskem konfliktu, hkrati pa za ožje sodelovanje balkanskih in podunavskih držav. Grška delegacija je že prispela v Beograd, Bolgarija in Madžarska pa ne bosta poslali svojih opazovalcev, kakor sta baje prvotno nameravali. —

Borba za romunski petrolej se je pretekli teden izredno zaostroila. Nemčija čedalje bolj pritiska na Romunijo in hoče od nje več petroleja in več lesa, bolj poceni in hitreje. Na drugi strani ji pa zavestni grozita, da ji bosta odrekli jamstvo, če bo tako očitno podpirala Nemčijo. Italija meni, da zato Romunija pričakuje od balkanske konference, da jo bo obvarovala slehernega napada. Anglija namerava uradno protestirati v Bukarešti. — Angleški mornariški minister Churchill je imel pretekli teden v

Manchestru govor o vojni. Dejal je, da sta angleška mornarica in angleško letalstvo doslej uničila polovico nemških podmornic. Napovedal je racionalizacijo potrebščin na Anglijskem. Napovedal je omenil obupen položaj Čehov in Poljakov pod Nemci. Iz tega da Angliji lahko sklepajo, kaj bi se zgodilo z njimi, če bi v sedanji vojni zmagali Nemci. Apeliral je na angleško javnost, da prispeva čim večje žrtve do zmage. — Angleški prostovoljci bodo odšli na Finsko spomladi. Hkrati nameravajo poslati Francozi na Finsko svojo poljsko vojsko, ki se organizira na Francoskem. Finci s tem baje niso zadovoljni, ker se boje priključiti nase nemško jezo. — Popoln prelom je nastal med švedskimi komunisti in levicari. Večina švedskih strank zahteva razpustitev komunistične stranke na švedskem. — Nemci so odgovorili Italiji na njeno vprašanje glede politike Sovjetske Rusije na Balkanu. Nemci Italiji zagotavljajo, da nameravajo ne obnoviti trgovinske pogodbe. — Zanimanje za Balkansko konferenco je vse večje. Posebno si prizadeva Italija, da bi pridobila vse balkanske države za nevtralnost, pri tem se pa pred vsem opira na našo državo. — Holandski zunanji minister van Kleffens je govoril v holandskem parlamentu. Izjavil je, da je Holandska dobro zavarovala svoje meje in da se bo odločno uprla slehernemu napadalcu. Vendar hoče slej ko prej ostati nevtralna. —

Listek „Družinskega tednika“

Nekaj o disciplini in delu

Francoski napisal
ANDRE MAUROIS

Mnogo je ljudi, ki tožijo, kako kratko je življenje. In ali žive res samo osem ur na dan?

Delo, ki ga zmore človek, ko vsako jutro, ki ga je bog ustvaril, navsezgodaj sedi za svojo delovno mizo ali v svoji trgovini, je skorajda pravilno. Denimo samo, da bi neki pisatelj napisal vsak dan le po dve strani, verjemite, da bi na koncu svojega dolgega življenja, čeprav bi ne dosegel genija, dosegel s kopicjo svojega dela vendar Balzaca in Voltaira.

Toda to še ni dovolj, da sedeš za mizo, tudi braniti se moraš znati. Velikina opravljenega dela raste po geo-

OKVIRJI
za
SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE.
KLEIN
LJUBLJANA, Wolfova 4

Kako je lepa meščanka postala grofica in — zaradi ljubezni — kmetica

Resnična zgodba o lepi hčerki madžarskega ključavničarja, ki se je poročila najprej z bogatim madžarskim grofom, po njegovi smrti je pa iz ljubezni vzela siromašnega bosanskega kmeta

Djakovo, januarja.

Kadar beremo kakšno naivno in nepeto knjigo, se nasmehujemo, češ: tukaj že tako piše, v življenju je pa čisto drugače. Najbolj neverjetno in zanimivo je pa, da v življenju pogosto ni, čisto drugače, temveč prav tako ali pa še boljše kakor v naivnih ljubezenskih zgodbah in pogrobnih romanah. Zgodba o nenavadno lepi madžarski meščanki, ki je zaradi svoje lepote postala grofica, in se potem zaradi ljubezni odpovedala bogati dediščini in plemiškemu naslovu, je popolnoma resnična in nič manj zanimiva kakor izmišljeni ljubezenski romani.

Nekdanja madžarska grofica Erza Urbanova živi zdaj pod svojim novim imenom Boška Paradižkova v vasi Prudu blizu Bosanskega Samca. Dela, kakor delajo druge kmetice in živi trdo življenje bosanske kmetice. Današnja Boška je bila najmlajša izmed treh izredno lepih hčera peštanskega ključavničarja Pište Urbana. Imela je mnogo sramev, toda vse je odbila. Lepa dne se je pa pred vrati njihove skromne hiše ustavila prekrasna kočija. Iz nje je stopil že starejši gospod in odšel naravnost k Pišti.

Predstavil se je; bil je grof Istvan Orban in je prosil Pišto za roko mlade Erze. Ključavničar ni mogel verjeti svojim ušesom. Takoj je poklical svojo ženo in svoje hčere. Kakor hitro je mlada Erza stopila v sobo, je skočil grof Orban k njej in jo poljubil. Erza je privolila v poroko z grofom. Kmalu nato so slavili svatbo, kjer je bilo 500 svatov iz najvišje pe-

štanske družbe. Novoporočenca, od njiu je imel mož petdeset let, žena pa komaj šestnajst let, sta odpotovala v neki dvorec blizu Budimpešte. Čeprav je bila razlika v letih tolikšna, se je zdela, da se zakonca dobro razumeta.

Mlada sreča pa ni dolgo trajala. Erza se je poročila v jeseni 1913. leta. Ze v začetku vojne je stopil grof prostovoljno kot polkovnik v vojsko. Mlada grofica je ostala sama. Bilo ji je posebno težko, ker je pričakovala dete. V decembru 1914. leta je grof padel. Nekaj mesecev poprej je njegova mlada žena rodila hčerko Anuško...

Po grofovi smrti so se pričeli za Erzo žalostni dnevi. Grofova družina mlade preproste žene že prej ni marala, toda grofova ljubezen jo je varovala pred sramoto in jeziki. Ko je pa Istvan umrl, njegove sestre niso več skrivale svoje jeze in zavisti. Po vsej ceni so hotele Erzi škodovati in ji vzeti pravico do nasledstva. Grofica se je morala zateči iz dvorca k svoji družini v Budimpešto.

Pravda za grofovo zapuščino je tekle počasi, saj je bila vojna. Razen tega je grofovo sorodstvo storilo vse, da bi osleparilo Erzo za dediščino. Erza je morala tisti čas trdo delati, da je zaslužila zase in za svojega otroka. Blizu očetove hiše so bili v sosednji hiši vojaki iz Bosne. Eden od njih, Petar Paradiž iz Pruda, se je do ušes zaljubil v lepo vdovo. Erza mu je ljubezen vračala in je naposled privolila v poroko. Ko je dobil Petar dopust, sta se z lepo grofico poročila in odpeljala sta se z malo Anuško v Bos-

sljeec »Exmouth« je v Severnem morju zadel na mino ali torpedo in se potopil z vso posadko vred. Rušilec je imel 1400 ton in 175 članov posadke. Na njem je preteklo leto angleški kralj Jurij VI. potoval v Francijo. — Trgovinska pogodba med Japonsko in Združenimi državami je ta teden prenehala. Dočim so si Japonci izredno prizadevali, da bi pogodbo obnovili, so Američani že poprej Japonce obvestili,

Neredna stolica

upliva na ves organizem. Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

DARMOL

Darmol dobite v vsaki lekarni!

da ne nameravajo več obnoviti trgovinske pogodbe. — Zanimanje za Balkansko konferenco je vse večje. Posebno si prizadeva Italija, da bi pridobila vse balkanske države za nevtralnost, pri tem se pa pred vsem opira na našo državo. — Holandski zunanji minister van Kleffens je govoril v holandskem parlamentu. Izjavil je, da je Holandska dobro zavarovala svoje meje in da se bo odločno uprla slehernemu napadalcu. Vendar hoče slej ko prej ostati nevtralna. —

utegnem z njimi na kraj. In dalje: »Kdor hoče za svet kaj ustvariti, se mora čuvati, da ga ne omreži.« Ta prepoved je toliko bolj utemeljena, ker bo svet v primeru, da ti spodrsne, prvi, ki ti bo očitil, da si mu bil vse preprijazno na uslugo.

»Nikar toliko ne hodite okrog,« pravi kronofagi. »Vaše delo trpi zaradi tega.« In še pripominjo: »Tak pridite vendar jutri k nam na obed!« Prav bi bilo, da ubogamo njihov modri nasvet in odklonimo povabilo.

Ako si je kakšen nadležen obiskovalec kljub prepovedi vendar izsilil dostop h Goetheju, ga je njegov ledeni sprejem brž razorožil. Goethe je prekritiziral roke na hrbtu in ni črnil niti besedice. Ako je bil gost iz vrst imenitnikov, je Goethe pokašljeval in je mrmral samo: »Mhm, mhm... tako, tako.« Pogovor je kmalu zamrl.

Pisma je delil v dve skupini. V taka, ki prosjajo — te je kajpak vrgel v koš — in v taka, ki mu kar koli ponujajo. Ako si je od teh obetal kakšno duševno obogatitev, je odgovoril nanje. »O, vi mladi ljudje, tako čisto nič ne znate ceniti vrednosti časa,« je kaj rad dejal.

Taka sebičnost se nam utegne zdeti okrutna, in sklicujemo se na to, da mnogi zelo veliki možje odgovarjajo na pisma, in da so tudi med nadležnimi obiskovalci taki, ki so vredni pozornosti in upoštevanja. Na Goetheja so se res mnogi pritožili in so mu očitili, da je nečloveški. In vendar mu je prav ta nečloveškost pripomogla, da nam je zapustil svojega »Fausta« in

no. Kajpak se je prej Erza odpovedala vsem pravicam do dediščine, hčerkin delež je pa pustila pri peštanskem sodišču.

S to Erzino odločitvijo se je pričelo za madžarsko lepoto novo poglavje v knjigi njenega življenja. Nekaj dni po poroki se je Petar vrnil na fronto, Erza je pa pustila pri svoji materi, Nekdanja grofica se je morala odreči vsemu udobju. Tudi preimenovala se je. Sebe je krstila za Boško, hčer pa za Tonko. Obklela je kmetisko obleko, pričela se je učiti tuje jezik in tujih navad. Ni bila vajena kmetijskega življenja, zato je bilo v začetku hudo. Ni bila vajena spati kar na tleh brez postelje, jesti koruzne žgance brez zabele in prestali ali tkati. Toda Erza, zdaj Boška, se je tudi temu privadila, privadila se je celo taščini mrznji, samo iz ljubezni do Petra.

Ko se je vojna končala, se je Petar vrnil domov, tašča je med tem umrla in za Boško so vendar napočili boljši dnevi. S Petrom se je dobro razumela in živi še zdaj z njim v kar najlepšem sožitju. Tonka se je pa med tem časom že poročila z nekim kmetom iz iste vasi.

Več kot dvajset let se za Erzo-Boško njena družina ni nič zmenila, ker ji ni odpustila, da jo je zapustila in odšla zaradi tujca tako daleč od doma. Zda so jo pa sorodniki že obiskali in se je naposled pobotala z njimi. Če jo vprašate, kakšno je bilo njeno življenje in kakšno je zdaj, vam bo s prijaznim smehljajem odgovorila: »Če preiščujem o svojem življenju, se mi večkrat zdi, kakor da bi sanjala, tako nenavadno in pisano je bilo...«

Japonci nameravajo združiti vse kitajske pokrajine, ki so jih zasedli in imenovati posebno centralno kitajsko vladno pod protektoratom Japonske. — Rusi in Nemci se pogajajo za še ožje sodelovanje med seboj. Rusi za pomoč na Finskem ponujajo Nemčiji obsežne gospodarske koncesije, Nemci hočejo pa poleg tega še tesnejše politično in vojaško sodelovanje. — Veliko zanimanje je ta teden zbudila izjava japonskega poslanika v Rimu, ki jo je dal japonskemu časopisu »Asahie«. Japonski poslanik je imel namreč sestanek z italijanskim zunanjim ministrom Ciano, ki mu je predlagal ustanovitev novega protikomunističnega bloka, v katerem pa Nemčija ne bi sodelovala. — Velik uspeh je dosegla sedanja bolgarska vlada s predsednikom Klusevanovom na čelu. Pri zadnjih poselnih volitvah, ki so se te dni končale, je vlada dobila 140 poslancev od 160. Novo sobranje se bo sestalo na koncu februarja. — Nemška letala so pretekli teden izvedla več oglednih poletov nad Anglijo, pri čemer pa ni prišlo do hujših spopadov. Gospodarska pogajanja se vrše med Nemčijo in Italijo. V ta namen se v Rimu mudi še gospodarskega odseka pri nemškem zunanjem ministrstvu dr. Clodius. Nemčija in Italija se pogajata glede izmenjave železniškega materiala in glede dobavljanja nemškega premoga Italiji. — Kancelar Hitler je v ponedeljek govoril v športni

»Wilhelm Meisters Lehrjahre«. Kdor dovoli, da ga gloda, bo oglohan, in umre, ne da bi izpolnil svoje poslanstvo.

Mož, ki strastno ljubi svoje delo, zahteva od drugih samo to, kar lahko k temu delu doprinesejo. Ne izogne se nobenemu delu, ki ga sam zmore, vendar sovraži dolge pogovore, zborovanja, fraze in gobezdanje — delavnice, kjer mlajši zgolj prazno slamo.

Goethe celó svetuje, naj se nikar ne ukvarjamo z dogodki dneva, ako nas ne zadenejo v žep. Ako zabijemo vsako jutro eno uro, da se seznanimo o daljnjih vojnah in še eno uro z jadtikovanjem o morebitnih posledicah te vojne, čeprav nismo ne ministri ne častniki, ne bomo s tem storili prav nobene usluge svoji domovini. Zapravi bomo samo nenadomestljivo dobrino: svoje kratko in enkratno življenje.

Delovna disciplina se je pri Goetheju izprevidela že v čutno disciplino. Pribito je, da postanemo dela nezmogni, ako se brez premisleka vdajamo vsem čustvenim utripom. Opazujmo samo nesrečnega uradnika, ki ima doma bolnega otroka. Slike in prikazni, ki so ga obede, mu plešejo pred stevilkami v njegovi glavni knjigi, in komaj se pripravi, da spiše dopis, že ga omrežijo žalostne misli in nepremično zre celo uro na prazno polo papirja pred seboj. Taki čustveni utripi so vse preveč naravni, zato prav gotovo ne gre, da bi ljudem svetovali, naj v vsakem primeru podredijo svoje čustveno življenje svojemu delu. Toda dve pravili je treba poznati in upošte-

palači v Berlinu ob proslavi obletnice, ko je prišla narodnosocialistična stranka na oblast. Hitler je govoril o zgodovini Nemčije po svetovni vojni in se spominjal dogodkov in razmer ob svojem prevzemu oblasti. Ko je prešel na sedanjo vojno, je posebno ostro napadal angleške politične prvake, pred vsem Chamberlaina in Churchilla.

Rušilec »Ljubljana« se je potopil

Sibenik, januarja.

Pretekli teden je prispela iz Sibenika žalostna vest, da se je potopil ponosni kraljevi rušilec »Ljubljana«.

Po daljšem manevriranju z rušilec »Beogradom« in »Zagrebom« je »Ljubljana« krenila proti šibeniškemu zalivu. »Beograd« se je srečno prebil mimo nevarnih morskih pečin in skozi velikanske valove, ki so butali zdaj ob ladjo zdaj ob pečine. Za njim je šla skozi ozek kanal tudi »Ljubljana«. Takrat je pa iz zaliva butnil ogromen tok vode, s pečin pa val burje, in sta ladji pritisnili k čerem, ki so se zadrla v bok ladje in jo prerezale v dolžini kakšnih dvajsetih metrov. Ker so predrla tudi dva tanka z nafto, se je ladja nagnila na desno stran in se čez poldrugo uro potopila.

Posadka je vztrajala na palubi rušilca do zadnje minute, častniki s poveljnikom so jo pa zadnji zapustili. Strokovnjaki so takoj ugotovili, da bo rušilec mogoče dvigniti na površino. Takoj je prispela na kraj nesreče naša pomožna ladja »Spasilac«, prostovoljno je pa prihitel reševati tudi italijanski parnik »Gladiator« iz Trsta. Strokovnjaki upajo, da bodo »Ljubljano« dvignili že v kakšnih osmih dneh; potlej jo bodo temeljito popravili, da bo spet lahko križarila po našem sinjem Jadranu.

† Prof. dr. Pavle Grošelj

Preteklo soboto je na zagrebški kliniki izdihnil 57letni prof. dr. Pavle Grošelj, honorarni profesor ljubljanske vseučilišne in profesor ženske realne gimnazije v Ljubljani. Zaradi hude bolezn v griu se je odločil za operacijo, ki je pa ni prestal. Njegovo truplo so prepeleli v Ljubljano, kjer so ga ob obilni udeležbi vseh tistih, ki so ga spoštovali in cenili, pokopali pri Sv. Križu.

Pokojni profesor dr. Grošelj je bil izredno važna osebnost v slovenski kulturni javnosti. S svojo marljivostjo in nadarjenostjo si je že zgodaj pridobil skoraj enciklopedično znanje. Zanimal se je za kot študent za vse, pred vsem pa kajpak za svojo stroko prirodoslovje. Zraven se je pa zanimal tudi za napredek na vseh ostalih kulturnih področjih. V mladih letih se je poskušil tudi v beletristiki; sodeloval je zlasti pri »Ljubljanskem Zvonu«.

Pokožnik je bil poet in znanstvenik, pred vsem pa človek, kakršnih je malo v današnjih časih. Odlikovala ga je tudi redka lastnost, da je temeljito obvladal ne samo vse velike kulturne jezike, ampak tudi svojo materinščino; to posebno vedo tisti, ki so poslušali njegova izklesana predavanja.

S smrtjo dr. Grošlja je nastala velika vrzel v vrstah naših znanstvenikov. Za pokojnikom žaluje poleg njegove družine in mnogostevnih prijateljev in častilcev tudi njegov ljubljani duševni otrok: mesečnik »Proteus«, eden izmed najboljših prirodoslovnih listov, kar jih izhaja v slovanskih jezikih.

Pokožnega Grošlja bo težko pozabil, kdor ga je poznal. Naj mu bo lahek prezgodnji grob!

vati: predvsem to, da se ne smemo dati brezplodnim in pretiranim vzburdam odvrniti od dela. (Koliko jih je že padlo pri izpitih, samo ker jim misel na kakšno kokoto ni dala miru.) Drugo pravilo je tako: opravkom, ki zaradi svoje važnosti zaslužio to žrtve, je treba podrediti vse, kakor je to storil Proust, ki je dal življenje za to, samo da je končal svoj roman.

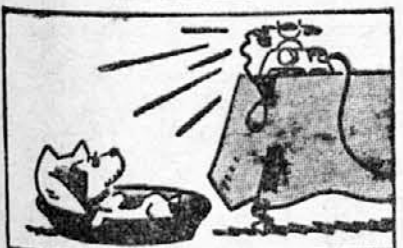
V časih hudih kriz ali v vojnem času velja to za voditelje. Joffre se ni ugnel ukvarjati s čustvenostmi; nekateri ukvarjajo prijatelji so se pritoževali na njegovo trdoto, toda ta trdota je bila odločilna za zmago pri Marnski bitki.

Vsi veliki delavci ali vsaj skoraj vsi se umejo ob določenih časih umakniti. Nekateri imajo vilo na kmetih, hišico v gorah ali kakšno samotno obrežje, kamor bežijo, da se umakrejo vsem obveznostim, tudi takim, ki jih terjata prijateljstvo in ljubezen. Samo tam dobe dogodki in občutki v veliki skupini sestavi primerno mesto. V trušcu velikega mesta se utegne zdeli, da je neki prizor, neki članek ali neka čenčič važna; celo resno delo in čustvo utegne izpodriniti. Toda spričo počasnega raranja zvezd, se zgube vse prezira vredne postranske stvari v senco, da kmalu potlej popolnoma izginejo. In tedaj položijo v nočni tišini in v prečiščeni duši temeljni kamen za trdno in močno stavbo.

»O, samotaj!« je dejal Barres, »samo ti me nisi pokvarila.«

»O, samotaj!« bi morali dodati, »samo ti me nisi napravila za slabica.«

VSAK TEDEN DRUGA

P. n. čitatelji se opozarjajo na našnji oglas »Inventurna prodaja po ugodnih cenah« v Manufakturi Novak, na Kongresnem trgu pri Nunki cerkvi. Sedem moških in šest konj je zasul plaz pod Sv. Jakobom nad Škofjo Loko. Zagar Jurij Stanonik iz Loga je z dninarjem Mrakom in petimi hlapi peljal hlode s hriba. Nenadno se je s hriba vsul sto metrov širok plaz in pokopal pod seboj šest konj in sedem moških. Gospodar in en hlapec sta se takoj rešila, drugih pet so pa morali odkopati. Dočim se jim je posrečilo druge rešiti, sta se 24-letni hlapec iz Poljan in 34letni dninar France Mrak iz Loga zadušila pod plazom.

Roparski umor 76letne Neže Puncerjeve. V Braslovčah sta dva neznanca roparja vdrla v hišo Neže in Ma-

pri bivšem grofu Tarasijeviću v Odesi. Tu ga je zajela revolucija. Njegova pot domov je bila zelo težka. Na rumunski meji so mu ukradli vse prihranke in tudi obleko. Štiri mesece je potoval peš iz kraja v kraj, dokler ni prišel do Vršca na naši meji. Ko je prišel domov, ga domači niso spoznali, ker so ga imeli za mrtvega. V ujetništvu se je naučil poleg vrtnarstva tudi štirih jezikov. Pripoveduje, da je v Rusiji še mnogo naših ujetnikov, samo v Odesi okrog 5.000.

V peči je zgorelo 12.000 din kmetu Matu Koljačiču iz vasi Stružani pri Džakovu. Koljačič je imel na dvorišču krušno peč. Ker niso v njej nikoli pekli kruha, je v njo spravil svoje prihranke. Ko je te dni odšel gospodar v gozd, je prišla k njegovi ženi sosedna in prosila, če lahko speče svoj kruh v njihovi peči, ker je njena pokvarjena. Žena, ki ni nič vedela kje ima mož spravljene svoj denar, ji je to dovolila. Ko se je Koljačič vrnil, je videl, da je nekdo zakuril njegovo peč. Spoznal je, da je vsled nepravilnosti prišel ob vse svoje imetje in da je postal berač.

Na sto odstotne obresti je posejal denar delavce Kosta Djokić iz Beograda. Zaradi skopuharstva so ga kratko imenovali »Patent«. Pred kratkim je posodil Jani Djukanoviću svoj sodelavki 4000 din. Jana mu je denar vračala vsak teden. Zdaj jo je Kosta Djokić nenadoma terjal za 32.000 din. Seveda je Jana zadevo prijavila sodišču in so podjetnega Kosta zaprli.

Nevesta je pobegnila Mati Pejakovu, bogatemu posestniku sinu v neki vasi v okolici Bosanskega Samca. Na nevestinem in na ženinem domu so pripravljali velikansko gostijo. Ko se je pa na dan poroke pripeljal ženin po svojo nevesto, je ni bilo nikjer. Preiskali so vso hišo in vso vas in naposled dognali, da je pobegnila z nekim fantom, ki ga je že prej ljubila.

Po nesreči je izpila strup namesto zdravil 23letna zasebna uradnica Nevenka Madjarevičeva iz Karlovca. Zjutraj jo je bolela glava in je hotela vzeti piramidon. Po pomoti je pa vzela sublimat v prašku in je že med prevozom v bolnišnico izdihnila.

V lovsko kočjo na Raduhi je vlomil neki delavec iz Kamne gorice. Koča je last gospoda Stiegerja Vernerja. Vlomilec je odnesel posteljno perilo.

odšli iz vasi, je kmet spoznal, da ga je ciganka opeharila in je zadevo prijavil policiji. Pri ciganki so našli 20.000 din, ki zanje ne ve povedati, kje jih je dobila.

Muslimanka — pripravnica na okrajnem sodišču v Mostarju. Muslimanka Zeina Konjohodžićeva je dokončala pravni študij na vseučilišču in je zdaj pripravnica na okrajnem sodišču v Mostarju. To je prva muslimanska pripravnica v državi.

Pet zločincev je pobegnilo iz ječe v Kumanovem pri Skoplju. Prav te dni bi jih morali prepeljati v kaznilnico. Ker je bilo vseh pet zaprtih v isti celici, so prebili zid in pobegnili neznan kam.

Velike poplave so nastale zaradi južnega vremena v okolici Zemice ob Bosni v bližini Sarajeva. Reka Bosna je več metrov nad normalo. Ledene plošče, ki se nabirajo pod mostovi, so porušile že več mostov. Ljudje so morali ponoči zbežati iz hiš. V železarno samo je vdrla voda in so morali dele ustaviti. Poleg tega vpadajo v vasi volkovi in delajo kmetom veliko škodo.

Mostarski rudnik je zalit z vodo. V premogokopu se je nabralo več kot 30.000 kubnih metrov vode in so jo morali črpati z motornimi črpalkami. Ker se je vse delo ustavilo, ima rudnik ogromno škodo.

Če verjamete ali ne

Novice o peterkah in četverkah ne prihajajo samo iz daljne Kanade, tudi pri nas so matere zelo plodovite. Tako je te dni Rozalija, 37letna žena Pavla Weiserja iz Retfale blizu Osijeka, rodila četverke. Vsi štirje — tri dečke in en deček — tehtajo 2000 gramov, vseeno pa zdravniki upajo, da bodo ostali pri življenju. Mati se počuti dobro, nekoliko manj pa srečni oče, ki je na lepem postal reditelj desetih otrok, kajti šest jih je imel že od poprej...

Če slišimo o siromakih, ki jim zaradi mraza prsti na nogah odmrznejo, nas kar pogreje, ko bemo, da so nekatere modne dame uvedle novo modno novost: copatke in čevljičke za pse. V svetovnjaških gorskih letoviščih, kjer se bogati ljudje posveto vsem zimskim športom, psi iz »boljših družin« nosijo čevljičke ali copatke, da »siromake« ne zbe v nožice. Ali ne bi bilo bolje, če bi te dame svoje ljubljence pustile lepo doma na toplem, denar za tiste čevljičke pa podarile kakšnemu revežu?

V Pančevu ima brivec Sava Baštovan 16letnega vajenca Ilijo Matejića, ki ima nenavadno lepe, kodraste lase. Nanje je zelo ponosen. Baštovan, sam že čisto plešast, je v šoli ponudil svojemu vajencu 500 din, če si obrije lase in obrvi do gola. Vajenec je pristal. Ker je bil pa brez obrvi nekoliko čuden, in ker ima najbrže kakšno izvoljenko v mestu, si je prilipil umetne obrvi. Izjavil je, da je pripravljen obrviti si lase in obrvi vsakih štirinajst dni za isto ceno, toda pod pogojem, da traja pogodba dve leti. Ne vemo, ali je njegov gospodar na takšno pogodbo pristal ali ne.

140 let je stara vdova Stana v bosanski vasi Lipik. Pravi, da se je rodila okrog leta 1802. Ko je Avstrija zasedla Bosno, torej leta 1878, je bila stara okrog 80 let. Bila je sedemkrat poročena in je imela vsega skupaj 21 otrok, toda vsi so že pomrli. Stana trdi, da še danes ne ve, kaj je prehlad ali glavobol. Bolna še ni bila nikoli. Belega kruha ne je, pač pa koruzni kruh, žgance in mleko. Spi kar na slami, pije črno kavo in rada kadi. Sama pravi, da je smrt nanjo menda pozabila.

Prijeli so nevarnega roparja in vlomilec kleparskega pomočnika Antona Lavojevića. Prijeli so ga zaradi vlovov, potem je pa sam priznal, da je izvršil tudi roparski umor na vdovo Belo Maršalovo v Somboru, ki je bil do zdaj nepojasnen. Vdova je stanovala v hiši kleparskega mojstra, pri katerem se je on izučil. Ko je pozneje odšel v Zagreb, se je spomnil, da ima vdova lepe prihranke in je prišel ponje. Odnesel ji je 28.000 din.

Pod vlak je skočil Stanislav Mohor, trgovski namestnik v Ljubljani. Ko je odhajal z doma, je dejal svoji ženi, da nese neke stvari v zastavljalnico.

Vsak dinar, porabljen za pravilno nego zob, Vam ustvarja kapital za vse življenje: zdrave, trdne in bele zobe!

SARGOV KALODONT PROTI ZOBNEMU KAMNU

Potem ga pa ni bilo več domov. Ko so njegovi ženi pokazali suknjo in klobuk, ki ga je nesrečno pustil na progi v bližini prelaza za skladiščem gorenjske postaje, je žena takoj spoznala, da je šel v smrt njen mož.

Bivši egiptovski kralj v Splitu. Med množičnimi prijatelji, ki jih ima naš Jadran, je tudi bivši egiptovski kralj Abas Hilmi, ki se je te dni s svojo luksuzno jahto »Nimet« pripeljal v Split. Časnikarjem je dejal, da teh pet let, kar se je odrekel prestolu, redno prihaja na našo obalo. Naše kraje prištevajo med najlepše naravne zaklade sveta.

Bolnišnica v Tuzli je gorela. Prejšnji teden je nenadno nastal v bolnišnici požar, ki mu ne vedo pravega vzroka. Menijo, da je nastal zaradi kratkega stika v električni napeljavi v podstrešju. Vse bolnike so rešili. Na pomoč so prihitali vsi bolničarji in vse bolničarke, pa tudi vsi zdravniki. Izredno požrtovalnost so pokazali gasilci iz Tuzle in Kreke. Vseeno je pa zgorela streha in drugo nadstropje vsa obleka bolnikov in mnoga zdravila. Škoda znaša okrog 400.000 din.

Zavod za gorivo, rude in metalurgije dobi banovina Hrvatska. Ban dr. Subašić je že nedavno predpisal pravilnik o tej ustanovitvi.

Obsodili so na tri leta strogega zapora Toneta Rozmana iz Hraša pri Smledniku. V novembru so se fantje preveč napili žganja, nastal je prepih in Tone Rozman je podrl Franceta Oblaka na tla in skakal po njem, da so mu počila pljuča. France je bil na mestu mrtve. Zdaj je kazenski senat obsodil Rozmana na tri leta strogega zapora.

Osebne vesti

Poročili so se: V Ljubljani: g. Dimitrij Weble, odvetnik in bivši poslanec, in gđ. Marija Pogačnikova. V Dobovi: g. Rudi Černoga, trg. v Zdolu, in gđ. Angeleca Zupantičeva. V Dobu: g. Maks Dolžan in gđ. Minka Hribarjeva. V Celju: gosp. Franc Jarmšek, rudar, in gđ. Ana Fedlinova; g. Jože Zgojznik, posestnik in gđ. Marija Seligova; g. Franc Delakorda, posestnik, in gđ. Zofija Cenceljova; g. Ivan Omerzel in gđ. Marija Zemetova; g. Ivan Struc, tajnik na okr. načelnstvu v Slov. gorah, in gđ. Viktorija Kapunova, pošt. urad. v Slov. gorah. Bilo srečno!

Umrli so: V Ljubljani: Josip Mayer, žel. usl.; Marija Kovačeva, vdova po žel. in bivša babica; Leder Jakob, nadzornik proge v pok.; 81letna Marija Willenpartova; Antonija Strukelj-Čušketjeva, trg. in pos.; 57letni profesor dr. Pavel Grošelj, docent ljubljanske univerze. V Mariboru: Elizabeta Hötlova; Frančiška Springerjeva; 75letna Marija Vrelova; 25letni Franc Podhostnik od Sv. Trojice v Slov. gorah; 87letna Terezija Weixlova; 72letni Franc Krepek, pošt. poduradnik; 30letni Anton Kokelj; 82letna Terezija Verhovnikova. V Celju: 54letni dr. Viljem Štribar, sodnik v pok.; 81letni Ivan Holecček, pos. iz Turja; 77letni Jakob Mišler iz Velenja; 70letni Mihael Strnad iz Povrha p. Braslovčah; 33letna Tatjana Medveščakova. V Krškem: Vinko Bon, pos. in vinogradnik. Na Rakeku: Ivan Koščak, posestnik. V Kozjem: Ignac Friškovič, orožnik v pok. V Skofji Loki: m. Ivana Kalanova, učil. v uršulinskem samostanu. V Postojni: Milan Kutin, pos. v Ljutomeru; Alojzij Zavratnik, pos. in hotelir. V Radvaňah: Kristina Rothova, veleposestnica. V Trbovljah: Justina Robavseva. V Križevcih pri Ljutomeru: 81letna Marija Bratinova. V Lipovcih pri Beltincih v Prekmurju: 66letna Terezija Jakobova. V Filipovcih v Prekmurju: 70letni Janez Lavrenčič. Naše sožalje!

ZRCALO naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Sličica iz današnje vasi

Zbolela je stara ženica. Ker je bila sama v hišici, je bila odvisna od usmiljenja sosedov. Dolge noči so bdeli sosedje pri njej in ji stregli. Ko je naposled kljub vsej negi umrla, so opravili vse potrebno.

Prišel je na pogreb tudi njen sin, ki ima v mestu dobro službo. In čudno! Ali je gospod med tridesetletno službo postal tako pozabljiv, ali je pa temu kriva mestna suknja, ki jo nosi, sosedom ni privoščil niti besedice zahvale. Tako imenovani »kmetje« pa vendar vedo: kar storiš v silni materi, storiš tudi sinu. Vaščani

PFAFF ŠIVALNI STROJI

TAVCARJEVA 7. TELEFON 2687

Moderni zakon

Te dni nas je slučajno obiskala neka daljna sorodnica iz večjega mesta naše države, ena izmed tako imenovanih »dam« našega časa; z njo se že več let nisva videli.

Začudila se je, ko je zagledala pri nas kopico zdravih, rdečeličnih otrok, ki skrbim zanje sama, brez služkinje. »Kako le moreš biti tako nespametna, da imaš toliko otrok v današnjem modernem času?« me vpraša. »Potem moraš pač noč in dan garati za ta drobiž. Čemu neki živiš, ko niš prav nič od življenja? Nobene proste ure si ne moreš privoščiti, še v nedeljo in na praznik nimaš počitka ali zabave. Jaz pa že nisem tako starokopitna, dobro znam izkoristiti življenje, privoščim si počitka in zabave na prebitek! Družine ne potrebujem, dovolj sta mož in služkinja, otroke naj imajo nespametni!« Vprašala sem jo, kako bo živela na starost, ki ji bo umrl mož. Ostala bo sama, zapuščenca med tujimi ljudmi, nikogar ne bo imela, ki bi jo ljubil in skrbel zanjo.

Odgovorila mi je, da je za takšno misli pač še pre zgodaj. V srce se mi je zasmilila ta moderna dama brez družine in vere. Za vse njeno udobje in za vse zabave ne bi zamenjala toplega kotička v krogu svoje družine.

Po trudapolnem delu — zabava in razvedrilo v »Družinskem tedniku«!

državne razredne loterije

— Žrebanje zadnjega razreda od 10. II. do 7. III. 1940 —

ima z raznovrstnimi številkami na razpolago

JUGOSLAVENSKA BANKA D. D.

podr. LJUBLJANA, Gajeva ul. 3 (poleg Nebotčnika)

Srečke

rije Puncer. Marijo sta prebudila iz spanja in sta jo krepko udarila po glavi, da je omedlela. Nežo so pa našli mrtvo na postelji. Orožniki roparja zasledujejo.

Moško kolo je ukradla 61letna vdova K. M. iz Ljubljane. Zdaj, ko so jo prijeli, so prišli na dan še druge tatvine. Pri njej so našli ukradeno perilo, svilen dežnik in še mnogo drugih takšnih drobnarij, ki so jih letos ponekod pogrešili. To je res nenavaden primer tatinskega veselja za tako visoko starost.

Iz ljubosumnosti je ustrelil svoje dekle Adam Tomič. Zadnji čas je bil Tomič na svoje dekle, 16letno pletljivo Maro Frankovo iz Maribora zelo ljubosumen. Tomič se je zjutraj pripeljal v Maribor in odšel v tovarno, kjer je delala Mara. Našel jo je pri stroju, ter je iz neposredne bližine ustrelil nanjo, da je bila na mestu mrtva. Potem je hotel ustreliti še sebe, pa mu je odpovedalo orožje.

Nov znak za automobile v banovini Hrvatski. Avtomobili ne bodo imeli več za znak številke 3, temveč črko »H«.

Hrvaški rudarsko-geološki zavod, ki so ga pred kratkim ustanovili, je že pričel s svojim delom.

Tovarni vlak se je iztiril na progi Skoplje—Veles. Iztirilo se je devet najst vagonov, izmed njih sta dva padla v Vardar. Človeških žrtev ni bilo, škoda je pa velika, ker je bil vlak poln živine.

Pod kupom slame se je zadušila žena posestnika Poredosa iz Murske Sobote. Ko je vlekla slamo iz velike oslice, se je cel kup podrl nanjo in jo pokopal pod seboj. Ko so jo rešili izpod slame, je bila že mrtva. Najbrže je pri padcu omedlela in se zadušila.

Po 24 letih se je vrnil iz ruskega ujetništva Anton Sabo doma iz Slavovske Požege. Kot 20letni mladenič vonske Požege. Kot 20letni mladenič je šel na fronto v Galicijo. Tu so ga je vsem polkom ujeli. Med ujetništvom je živel v več mestih in se je tudi izučil za vrtnarja. Imel je službo

Prevoznostne
hrastove
in
bukove

PARKETE

dobavlja po
najugodnejših
pogojih

REMEC-CO
KAMNIK

Tudi voine gredo skozi želodec

Zanimivi izumi na področju vojaške prehrane

„Pemikan“ in „bratling“, vojaška pečenka v palčicah; „clirin“, osvežilec limonada v prašku

Dobro hranjena vojska igra izredno vlogo. Ze stari vojskovodja, pruski kralj Friderik Veliki (1740—86) je dejal: »Če hočete imeti dobro vojsko, se najprej pobrigajte za njen želodec.« Če je to veljalo že nekdaj, ko so bile vojske še majhne, je ta problem toliko bolj važen v današnji milijonski vojski, ki terja boljšo kakovost in večjo množino hrane. Nič čudno torej, če so si vojaške oblasti začele na vse načine prizadevati, kako dobro in izdatno hraniti vojsko, hkrati jo pa hraniti s hrano, ki se hitro ne pokvari. Hrana mora biti poleg tega tudi lahka po teži. Zato generalni štabi vojujočih se držav posvečajo kar največjo pozornost prehrani svoje vojske. Nепrestano izpopolnjujejo prehrano svojih vojakov in obliko te hrane.

Tako imajo v Nemčiji pri vojnem ministrstvu poseben oddelek, kjer strokovnjaki neprestano preizkušajo in preizkušajo moderna hranila, izkušene gospodinje preizkušajo pa okusnost novih jedi in pijač.

To delo je dalo že dosti zanimivih rezultatov v pogledu novih praktičnih hranil, ki dolgo časa ostanejo sveža in so lahka po teži.

Eno izmed novih hranil se imenuje »pemikan«. Ime ima svoj izvor pri Indijancih. Pri Indijancih je pemikan namreč sveže suho meso, ki dolgo ostane sveže in je izredno izdatno. Na podlagi najnovejših znanstvenih proučevanj so iznašli pod tem imenom neko hranilo, ki so v njem vse po-

in izdatne emoke, ki se hitro in lahko pečejo na ognju.

Sir je močna in okusna hrana, le to napako ima, da ne ostane dolgo svež. Spravljen v tubo, prav tako kakor na primer ribja pašeta, pa ostane dolgo časa svež.

Niti na pijačo niso pozabili. Po mnogih preizkušnjah so iznašli neko pijačo, ki daje izredno krepi: to je neka tekočina med močno juho in dobro črno kavo. Ta pijača obstaja kajpak spet v prahu, ki se v vodi raztopi. Prav tako se vojaki za osvežitev poslužujejo limonade, ki jo sleherni izmed njih nosi seboj v obliki prahu v majhni škatlici. Ta prašek — citrin — da razredčen z vodo osvežujočo limonado.

Previdne vozačice avtomobilov dobe orhideje

Honolulu, januarja.

V mestu Honolulu na Havajskem otočju posebno previdne in spretno vozačice avtomobilov zadnji čas ustavlja stražnik. Nikar vendar ne mislite, da zato, da bi jih zapisal in jim naložil kakšno kazen. Narobe, stražnik vsako takšno vozačico obdaruje s prekrasno orhidejo in se ji zahvali za njeno previdnost in spretnost. Na orhideji je pa poleg tega pritrjeno še priporočilo policijskega predsednika gospoda Williama A. Gabrielsona.

Po mestu Honolulu stalno hodita dva policijska uradnika, ki se imenujeta: »Obhodna straža z orhidejami«. Ta dva uradnika imata nalogo, previdne in spretno vozačice obdarovati z orhidejami. Oblasti skušajo tako zmanjšati prometne nesreče.

Drama dveh mladih Špank

London, januarja.

Vse prebivalce občine Middlesex v bližini Londona živo zanima, kako se bo končala zanimiva dogodivščina dveh mladih španskih ubežnic. Ze v času španske državljanske vojce sta namreč z nešteto drugimi španskimi otroci prišli na Anglesko tudi dve mladi Španki-sestrici. Tam sta ju vzela k sebi neka bogata zakonca brez otrok. Zda sta se na obe deklici tako navedla, da ne bi mogla več brez njih živeti. Tudi deklici sta svoje nove starše vzljubili in sprejeli celo njihov priimek. Zda ima starejša sestra osem let mlajša pa šest let. Imenujeta se Peggy in Molly Marysovi.

Pred kratkim je pa nenadno prišlo pismo iz Španije. Oglasili so se pravi starši obeh deklic in ju zahtevali nazaj. Sam gospod Marys je dejal: »Za naju bi bilo strašno, če bi deklici izgubila.«

Če bodo pravi dekličini starši vse kako zahtevali dekleti nazaj, bo gospod Marys vso stvar predal sodišču. Angleže zelo zanima, kako bo o tem odločilo sodišče. Morda bodo deklici dobili nazaj pravi starši, ali bosta pa morda lahko ostali na Angleskem.

Nenavaden primer materinske ljubezni in požrtvovalnosti

Stockholm, januarja.

Neki družini v Stockholmu se je rodilo dete z nenavadno telesno napako. Dete-deček je bil namreč brez ušes. V otroških letih deček te napake seveda ni tako zelo občutil. Pozneje pa, ko se je razvil v lepega mladeniča, je

Ruska letala še zmerom vsak dan bombardirajo finska mesta in vasi. Na naši sliki vidimo, kako usoden učinek je imela neka težka ruska bomba, ki je zadela večjo finsko stanovanjsko hišo.

zaradi tega zelo trpel. Vsa mlada dekleta so se iz njega norčevala. Posebno ga je bolelo, da se je norčevalo iz njega tudi dekle, v katero se je bil čez glavo zaljubil. Tako je mladenič kmalu od hudega duševnega trpljenja resno zbolel na živcih.

Tedaj se je njegova mati odločila, da se bo žrtvovala zanj. Vprašala je slavnega švedskega lepotnega kirurga dr. Raniela v Stockholmu, ali je mogoča operacija, da bi njej odrezali ušesa in jih dali njenemu sinu. Ko je izvedela, da je takšna operacija mogoča, je še prosila zdravnika, naj bi jo izvršil, ne da bi njen sin vedel, kdo mu je podaril ušesa. Dobro je namreč vedela, da njen sin takšne žrtve nikakor ne bi sprejel od svoje matere.

Operacija je uspela. Mladeniču so zdravniki dejali, da je dobil ušesa od nekega mladeniča, ki se je smrtno ponesrečil in je na smrtni postelji dovolil, da dajo njegova ušesa mladeniču brez ušes.

Kmalu nato sta mati in sin odšla iz bolnišnice. Sin je bil zelo srečen, mati je pa svoj nedostatek spretno pokrila z lasmi.

Seveda je sin pozneje izvedel za materino žrtev in se je zaradi nje silno razžalostil. Mati je pa vseeno srečna, ker je svojemu sinu omogočila zakon z ljubljenko deklico.

Za avtomobiliste

Na obeh straneh velikih ameriških avtomobilskih cest so nalepljeni lepaki s kričecimi naslovi, rebusi in šalivimi domisleki. Američani so jih nalepili zato, da avtomobilisti med vožnjo ne bi zaspali.

»L'Auto«, Pariz.

Najbolj osamljen človek na svetu

Newyork, januarja.

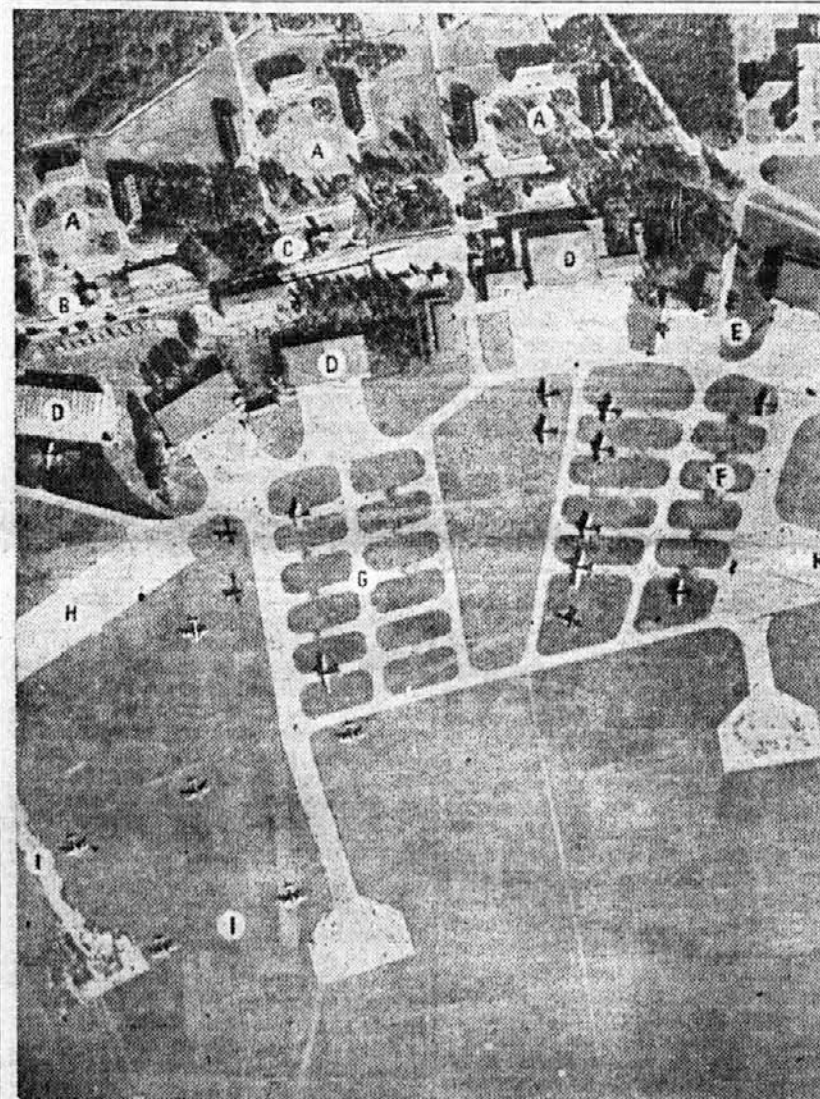
Težko je reči, kdo je najbolj osamljen človek na svetu. Pogosto namreč v javnosti za takšne samotarje sploh ne vedo.

Izmed znanih samotarjev je pa nedvomno med najbolj osamljenimi John Kragg, lovec na severne lisice in jelen. John Kragg živi na otoku Red Islandu pri Novi Fundlandiji v severni Ameriki. Tam živi skupaj z nekaterimi Eskimi. Samo enkrat na leto prinese svoj plen na obalo in ga pro-

da neki trgovski ladji. To je edini stik, ki ga ima s svetom.

John Kragg je pa vseeno zelo zadovoljen. Sam pravi, da mu je to

Drugi dan je mesar zaman pričakoval elegantnega gospoda in berača in tako še tretji in četrti dan. Mesar je naposled spoznal, da ga je nekdo po-

Angleški letalci so te dni fotografirali neko nemško vojaško letališče, severno od Hanovra. Na tej zanimivi sliki vidimo: A, vojašnico; B, železnico, vodečo do letališča; C, postajo s tiri; D, hangarje; E, avtomobile za prevoz letal; F, oljnatc madeže od pristajanja letal; G, cementne ceste za avtomobile; H, startna mesta za letala in I, startajoča letala.

življenje zelo všeč in je srečnejši kakor večina ljudi, ki žive v izobilju. Samo ob dolgih zimskih večerih mu je dolgčas. Takrat sneži in besne viharji, tako strašno je mraz, da ne more iz hiše. Edina uteha v tem mrazu so spomini na lepo poletje...

Mesar prodajal Stradivarijeve gosli

Rim, januarja.

Ni dolgo tega, ko je neki starček v Savoni prišel k nekemu mesarju in kupil gnjati. Ker je pa ni mogel plačati, je zastavil svoje gosli.

Ker mu je mesar že večkrat prodal kakšno stvar, je rade volje počakal na denar. Vzel je gosli in jih je obesil k ostalim delikatesam. Isti dan popoldne sta prišla v delikatesno trgovino neki gospod in gospa. Nakupila sta več stvari. Ko je ta gospod zagledal gosli, je prosil mesarja, naj mu dovoli, da nekaj zalgrá nanje. Ko je končal igrati, je rekel, da so gosli pač vredne okrog 40 tisoč din. Ponudil mu je zanje to vsoto, a s pogojem, da bi mu jo prinesel šele naslednji dan.

Zvečer je pa prišel starec in mu je plačal svoj dolg. Mesar mu je ponudil za gosli 10 tisoč din in se že naprej veselil dobička, ki ga je pričakoval. Starec se je zelo težko ločil od svojih gosli, pa jih je naposled vseeno prodal.

Ruski letalski častnik

Pavo Nurmi, slavni finski tekač se je podal s zdanjim finskim prvakom v teku Mäkijem na propagandno turnejo po Ameriki. Njun namen je, nastopiti na nekaterih ameriških tekmah in zbrati s svojimi nastopi nekaj denarja za podporo svoji domovini. Nedvomno bosta slavna športnika s svojimi nastopi pridobila mnogo simpatij za Finsko.

trebne sestavine tako koncentrirane, da majhen košček tega hranila izredno nasiti. Pemikan dajejo v Nemčiji pred vsem letalcem za daljše plete. Koncentriran je v nekakšne palčke, ki jih počasi žvečijo.

Drugo, izredno koncentrirano hranilo je »bratling«. Izredno dolgo ostane sveže v obliki suhega, belkastega praška. Pomešan z vodo daje okusne

Finski vojaki na smučeh spremljajo ruske ujetnike, ki so jih zajeli v bitki pri Suomussalmiju.

Ali so bile res samo sanje?

Včasih doživimo v življenju stvari, ki si jih z golo pametjo komaj da razložimo. Kako so čudne sanje rešile življenje dveh mladih ljudi, boste brali v doljni resnični zgodbi, izredno zanimivi, ker se glavno dejanje odigrava delno v podmornici, delno v tovarni za strelivo

V angleškem listu »Blackwood's Magazine« je objavil Jan Scott tole zgodbo:

Podmornica C 23 je zapustila angleško pristanišče Harwich in odplula na svoje krožno potovanje. Po viharjem dnevu in še hujski noči se je kapitan Carylton odločil s podmornico se potopiti na dno, dokler ne mine nevihta. Dejal mi je: »Zvečer ob desetih se bomo dvignili na površje. Pustite enega moža za stražo pri prednjem manometru! Ostali lahko počivajo.« Po zajtrku smo popolnoma onemogli zaspali...

Sanjalo se mi je, da sem v neki to-

varni municiji. Ženske v delavnih hlačah so polnile granate s strelivom. Moja sestra je sedela za mizo z napisom »Nadzornica«, toda ni me opazila. V svojo nepopolno grozo sem opazil, kako se plazi po tleh škrlatno-rdeča ognjena kača. Poskušal sem zakričati in skočiti k svoji sestri, ki je za svojo mizo očitno zadremala. Strahovito eksplozijo! Stene so pokale. Prah in pepel! Podirajoče se tramovje. Poskočil sem in sem z glavo trdo udaril ob strop. Hvala Bogu, bile so samo sanje! Pogledal sem na uro — deset! Čas je, da se povzpne na površje! Čuvaj je zaspal. Stresel sem

ga, a v moje veliko začudenje je padel nazaj na tla. Stresel sem kapitano. Zaman. Njegovo srce je komaj še bilo. Moje srce je pa močno razbijalo in pokaljevalo sem lovil zrak. Potreboval sem pomoč, če sem hotel podmornico dvigniti na površje. Tri moze sem spravil na noge, tako da sem jih pripeljal nekaj zaušnic in jih polil z vodo. Komaj smo stali na nogah, toda naposled se nam je pa »C 23« kljub vsemu posrečilo dvigniti na površje. Odprl sem lino in popolna dnevna svetloba mi je zasijala nasproti! Stirlindvajset ur smo prebili na dnu. Bil je pravi čudež, da smo ostali pri življenju. Petrolejska para nas je omamila.

Povedal sem kapitanu grozne sanje, ki so me zbudile. »Te sanje,« je dejal kapitan mirno, »so nas vse rešile smrti.«

Ko smo prispeli v pristanišče, sem prejel od sestre brzojavko in pismo. Brzojavka se je glasila: »Ali si zdrav? Pismo sledi.« Začuden sem pismo od-

Zahtevajte za Vaše žimnice in tapacirano pohištvo

ZIMO samo z zaščitno ploombo
STERILIZIRANO

Naša žima je higiensko očiščena in sterilizirana na pari 115° C, ne diši, je brez maslobo in fermentov, ker je naša tovarna opremljena v to svrhu z najmodernejšimi stroji in aparati. Odklanjajte žimo iz prepovedanih sušmarških obratov, ker je slabo in nehijsko izdelana, ni desinficirana, vsebuje fermente in ima neprijeten duh. V njej se zaredijo molji in mršes.

Prepričajte se pred nakupom!

Naše cene so najsolidnejše!

Zato zahtevajte samo žimo z zaščitno ploombo

STERILIZIRANO

ČUDNI LJUDJE • ČUDEN SVET

Pri nekem maloazijskem plemenu, v bližini nekdanjega Babylona, imajo kaj hvalavredno in praktično navado, kar se tiče možitev in ženitev. Določeno dan v letu namreč zberejo vsa vaška dekleta, rojena enega leta, in jih razdeli na dve polovici. Če jih je na primer trideset, jih razdeli na dva dela po petnajst deklet in jih postavijo v dve vrsti. Mladenci, ki bi se radi poročili, pridejo tja in si izberejo nevesto. Kdor bi rad imel lepo nevesto, si jo lahko izbere, toda zanjo mora precej plačati. Komur pa več za denar ko za lepoto, pride pa tudi lahko na svoj račun. Stvar je namreč zelo pametno urejena. Mladenci si zaželi najlepše dekle. Zanjo mora plačati določeno vsoto v denarju ali blagu. Za drugo v vrsti lepote je cena nižja, za tretjo spet nekoliko nižja itd. Ko so lepa dekleta vsa oddana, pa pridejo na vrsto manj lepa. Dohodki za lepa dekleta v denarju in blagu so potlej namenjeni kot dote za grda dekleta. Najlepša izmed grdih deklet dobi toliko dote, kolikor je moral plačati ženini zadnje izmed petnajstih lepote, najgrše dekle, ki pa ima največjo doto, namreč vsoto, ki jo je moral plačati ženini za najlepše dekle iz vasi. Tako pridejo vsa dekleta na svoj račun in se navadno vsa poroče. Reči moramo, da je to izredno pametna uredba.

Tega najbrže še ne veste, da prašiče popolnoma po krivici zaničujejo zaradi njihove nečistoče — kajpak samo zaradi nečistoče! Prašič je po svoji naravi morebiti bolj naginjen k čistoči kakor pa krave in kozi. Le narava ga je prikrajšala za vreden organ. Prašiči, kakor vemo, radi brodirajo po vodah in vlažnih krajih. Kjer je na kmetih vlažno, tam je navadno tudi umazano. Prašiči namreč nimajo znojnic in zato se ne

morejo potiti, kadar jim je vroče. Pomagati si hočejo v vlagi. Zaradi tega so debeluški kvečjemu pomilovanja, ne pa zaničevanja vredni!

Sodobniki nemškega cesarja Karla IV. (1346—78) poročajo o naročnem koncertu slavčkov. To se sicer nekoliko čudno sliši in tudi nekateri strokovnjaki na področju živalskega dvomijo o resničnosti tega poročila. Sodobniki torej poročajo, da se je mati cesarja Karla nekoč, ko je ležala v porodniški postelji, silno dolgočasila. Kmetje iz okolice so se morali zbrati in ujeti vse slavčke, kar so jih našli v okolici. Prinesli so jih na drevesa pred kmetinino okno, da so ji priredili naravni koncert po naročilu.

Redkev danes velja za eno najboljših cenjenih vrtnih pridelkov. V dobi starih Grkov je bilo pa to precej drugače. Že takrat so namreč redkev poznali. Bogati Grki so jo omenjali z velikim spoštovanjem. Bila je samo hrana za bogove. Sužnji so morali čuvati gredice, kjer je rasla ta dragocena rastlina. Ko je dozorela, so jo v podolgovatih zlatih skledah žrtvovali bogu Apolonu. Niti najuglednejši knez si ne bi upal redkev jesti poprej, preden ne bi bil Bog sit. Kako so ugotovili, kdaj je Bog sit, pa poročila iz tistih dob ne povedo.

Eden najplodovitejših če ne najplodovitejših vseh pesnikov je bil prav zanesljivo španski pesnik Lopez de Vega (1562—1635). Sleherni dan je namreč napisal svojih pet pol verzov. Vseh verzov je v svojem življenju napisal za 133.235 pol, kar pomeni 21 milijonov 300.000 verzov. Navajeni smo, da so plodoviti pesni-

ki navadno slabi pesniki, kar je, če dobro premislimo, razumljivo. Lopez de Vega je pa izjema. Njegovi verzi so kljub naglici izredno dobri, vsi, od prvega do zadnjega. Gledališki igralci so se za njegove pesnitve kar pulili in so mu pole po teži plačevali s suhim zlatom. Tako za tega pesnika ne velja isto pravilo kakor za njegove tovariše, namreč, da žive in umirajo brez denarja.

Pri nekem koncertu, ki ga je priredil saški volilni knez Johann Georg leta 1615. v Draždanih, ni igralo nič manj ko 1495. nemških, italijanskih in švicarskih godbenikov. Lahko si mislite, kakšna godba je to bila. Iz Krakova je prispel tudi neki igralec, ki je imel sedem čevljev visoke basovske gosli. Če bi bil v godbi en sam boben, ali pa če bi jih bilo tudi več, bi ne bilo nobenega učinka, ker se njihov zvok sploh niti ne bi izmed tolikih glasbil. Zato so poskrbeli za takt drugače. Knezovi vojaki so namreč v določenem trenutku, ko bi moral dati takt boben, ustrelili z močnim nabijem. Učinek poka je bil baže ravno pravičen.

Na nekem spomeniku v Hamburgu stoji zapisano: »Tu počiva Gertruda Gertigova, ki je spravila na svet 2645 otrok.« Ta napis, ki ga je dal na spomenik vklepati pokojnikin mož, je dvignil v starem Hamburgu precej prahu. Natančnemu nadzorniku so očitali preveliko natančnost, kar se šteje za čudno, češ da ni primerna za spomenik. Tudi tuji, ki so prihajali v mesto, so si ogledovali ta napis in se norčevali iz natančnosti Gertigove. Kljub temu pa ni hotel odnehati, saj ni napisal nikakršnega nesmisla: vsi so namreč vedeli, da je bila njegova žena babica.

pril: »Danes se je pripetila strahovita nesreča. Munijska tovarna je zletela v zrak, 36 žena je mrtvih, na stotine težko ranjenih. Jaz sem odnesla zdravo kožo, brez najmanjše praske. Bilo je do minute natanko ura deset in morala bi iti nadzorovat. Toda prvič v svojem življenju sem za svojo mizo zadremala. Nekaj groznega se mi je sanjalo o tebi. Videla sem te z mostvom vred ležati v vaši podmornici — očitno mrtve. Poskušala sem te zbuditi, toda nisi me slišal. Eksplozija me je iztrgala iz sna, ki me je prav zanesljivo rešil, da me eksplozija ni raztrgala na kosčke...«

Molče sem ponudil pismo kapitanu Caryltonu...

Nenavaden spor med 107 letnim očetom in med 78 letnim sinom

Newyork, januarja.

Nedavno so imeli v mestu Portlandu v državi Oregon v Združenih državah zelo zanimiv sodni proces, ki je zelo dobro pokazal, kakšne so ameriške razmere.

Gospod Readgley, 78letni sin 107letnega očeta, je odšel na sodišče, ker mu oče kljub svoji starosti še ni hotel izročiti svoje farme. Sin je trdil, da ima oče zaradi svoje visoke starosti že slab spomin, in zato torej farmo, ki ima veliko vrednost, približno 4.000.000 din, slabo oskrbuje. Vsekakor bi bilo torej boljše, da bi jo urejeval on, ki ima šele 78 let.

Vsakdo izmed nas bi bil prepričan, da bo pravdo dobil sin. V Ameriki je pa stvar nedvomno drugačna. 107 let stari oče je sam prišel na razpravo. Pokazal je, da ima izkušnje, ki jih ima lahko samo človek, ki je dočakal 100 let. Kot obtoženec je 107letni starček začel svoj zagovor takole:

»Moj sin je že precej slaboten sta-

rec in ne more več delati tako težkega dela.« Zdravniki, ki so starca pregledali, so izjavili, da ima pravi »Mladenec« je izgubil pravdo samo zato, ker so na njem bolj očitni znaki staranja, kakor na njegovem očetu. Zdad bo moral čakati še kakšnih 25 let, da bo lahko sam urejal očetovo farmo. Njegov 107letni oče je pa filozofsko dejal: »Človek je srečnejši, če ni bogat. Zelo težko mi je, da se moram prav zaradi bogastva tožariti s svojim sinom!«

Čistilci ušes na Kitajskem

Ce jeseni potujete po Severni Kitajski, kjer je zemlja po večini ilovnata, in če začne pihati oster veter monsun, se vam bo zdelo, da v teh krajih ni mogoče zdržati. Veter dviguje oblake prahu suhe gline, prah vam sili v oči, uhaja pod obleko in pada vse okrog v gostih debelih plasteh. Tako izgubite ves tek po jedi, kajti v ustih okusate blato, oči se vam neprestano solze, ušesa so vam pa tako zamašena, da glasove iz okolice slišite, kakor da bi prihajali iz velike daljave. V tem primeru ne pomaga niti to, da se človek dvakrat ali trikrat na dan preobleče. Če se pa umiva, se mu na telesu nabere nesnaga, posebno v ušesih.

Tako boste razumeli, da so na Kitajskem ljudje, ki živijo od tega, da svojim bližnjim čistijo ušesa. To je poklic, ki je na Severnem Kitajskem nastal iz potrebe, potem se je pa razširil po vsej državi.

Čistilci ušes sede na oglih kitajskih mest. Namesto ščetk drže pred seboj različne ščipalke, lopatice, žličke, peresa in drug pribor. Njihovo delo je zelo natančno in terja od njih precej spretnosti. Da vam očistijo ušesa, potrebujejo približno tako dolgo, kakor brivec, da vas obrije. Toda njihovi odjemalci se ne pritožujejo, saj potem zopet dobro slišijo.

»Asia«, Newyork.

Noveli »Družinskega tednika«

In Benny se je zasmejal

Angleški napisal A. Strinberg

Benny Spindel je vtaknil zavrnen prispevek v žep — zavižgal in lagodno odšel po Broadwayu navzdol. Pred tremi leti je Spindel še sam igral majhne vloge v gledaliških delih, ki so jih napisali drugi. Igral je, da bi se navadil pisati, kakor je nekoč storil Shakespeare, toda njegova fantazija in energija sta se čedalje bolj izgubljali v mnogih čudovitih dramah, ki jih je napisal in ki nikoli niso zagledale luči sveta. Njegove vloge so bile zmerom manjše, a kljub temu ni obupal.

Tudi ta večer je Spindel stopal veselo živčaje proti svojemu »Studiu«. Bil je tako vesel, da je lahko s seboj v Newyork vzel svojo ženo — mlado žensko, ki kajpak usode ni tako humanistično jemala kakor Spindel sam. Ko je vstopil, je zagledala rokopis v žepu njegovega plašča.

»Allie, gledališki ravnatelj in režiserji so res smešni,« je dejal Spindel, medtem ko je rokopis zmagovalno spravljal v miznico. »Človek mora imeti smisel za humor in se smejeti tem ljudem.«

»Rajši bi videla, če bi tvoje delo sprejeli,« je dejala njegova žena strahovito resno in se spet pogledala v dvoletni star plašč, ki ga je pravkar obračala.

Spindel je začel pisati novo delo. Piše obede in tesne stene svojega »studia« je sprejemal brez godrnjanja. Popravil je, premišljeval in pogosto prečrtal z odločno kretnjo po cela dejanja, kakor kirurg, ki operira svoje lastno meso in kri. Spet jih je napisal in jih popravil z novimi domislicami. Ko je končal, je nesel delo gledališkemu ravnatelju s slepim ponosom matere, ki nese svojega prvorojenca na razstavo otrok.

Delo so zavrnil. Ko je prebral

kratko odklonilno pismo, je samo ugotovil: »Glavno je, da človek ne izgubi smisla za humor.« Zmerom znova je sedel, še zmerom optimističen, in spet napisal novo delo. Novo gledališko delo je spet napravilo krožno pot do gledališkega ravnatelja in nazaj v siromašen Spindlov »studio«.

»Ali niso to smešni ljudje?« je spraševal svojo ženo. »Ne, neumni niso,« je glasil skoraj neslišen odgovor.

Spindel je imel dva živahna kanarčka, »da bi vsaj nekoliko poživil svoj studio«. Ob njunem petju je spet začel pisati novo delo, delal je neumorno — črtal, popravil in izpopolnjeval. Kljub temu je pa tudi to delo po krožnem potovanju h gledališkemu ravnatelju priromalo nazaj kakor drugi.

Ko pa nekega deževnega jutra kanarčki nikakor niso hoteli več peti, mu je šinila v glavo največja misel njegovega življenja. V celoti je doslej napisal sedem del. Nobeno izmed njih ni bilo popolnoma neuporabno; celo režiserji so priznali, da je bil ta ali oni prizor zelo ljubeč. Zakaj ne bi vse te prizore združil, prečrtal, kar ni bilo porabnega in se držnil ta izvleček poslati v svet? Misel ga je očarala. Planil je k svoji pisalni mizi, tako da se je še njegova žena ustrašila. Medtem se je bila namreč navadila, da ni pazila na svojega moža in je vse pogostje odhajala z doma. Njen mož je pri svojem delu pozabil nanjo. Samo nebržjo je prikimal, ko mu je lepega dne sporočila, da gre s svojim bratranec Jimom v gledališče. Zagrizeno je vztrajal pri svojem delu in od časa do časa je od zmagovalno slavja kar zarenčal. V poslednje delo je vpletel vse, kar je kdaj porabnega napisal, skratka, vse svoje življenje je zlijl vanj.

Se enkrat je delo izbrusil in popravil in naposled se mu je zdelo novo delo tako čudovito, da je prvič v svojem življenju napisal pismo, polno določenih zahtev in ga poslal z rokopisom vred ravnatelju gledališča v za-vesti, da mu to pot ne more izpodleteti.

Medtem je na Spindlova vrata potrkala zima. Njegovo telo je potrebovalo hrane. Nekaj dolarjev si je zaslužil kot biljeter v nekem kinu, kajti zanemarjal je lahko račune za plin in stanarino, ni pa mogel zanemarjati zahtev svojega žledca. Ko je telefoniral v gledališče, so mu povedali, da je ravnatelj odšel v Chicago. Naj še kakšna dva tedna počaka. Tisti večer mu je žena dejala, da je že zunaj večerjala, potlej je pa na lepem brez vzroka planila v jok.

Odšel je hodil Spindel sleherni jutro od doma, da bi si poiskal kakšno delo. Četrty dan so mu že kar kolena klecala, ko se je vrnil nazaj v svoj »studio«. To pot sta bili v poštnem nabiralniku dve pismi. Ves utrujen je stopal stopnico za stopnico navzgor. Ko je hotel odkleniti, je opazil listek, vtaknjen v špranjo. Bila je odpoved stanovanja. Spindel je odklenil, vrata za seboj zaprl in poklical svojo ženo. »Allie,« ni je bilo v stanovanju. Sedel je k oknu in odprl prvo pismo. Napisala ga je njegova žena.

»Vse sem poskusila, da bi s teboj živela, Benny. Toda žena potrebuje tudi obleke in druge reči. Z Jimom se bom odpeljala v New Orleans. Ničesar drugega mi ni preostalo. Sovražim to pot, toda tu ne zdržim več. Allie.«

Spindel je s svinčnikom načečkane vrstice drugič prebral. Potlej je vzel drugo pismo v roke. Komaj ga je odprl, že se mu je naredila megla pred očmi. Prvo, kar je zagledal, je bil z črnimi izpolnjen odrezek. Začuden je strmel vanj, naposled je pa le videl, da je ček.

Gledališki ravnatelj mu je pisal, da bodo prihodnji ponedeljek začeli s skušnjami gledališkega komada Benja Spindla »Ponarejeno zlato« — v enem izmed newyorških gledališč. Priloženi ček za tisoč dolarjev naj bo predjem in potrdila, da so delo sprejeli in... toda Spindel ni bral dalje. Se enkrat je vzel v roke prvo pismo: »Z Jimom se bom odpeljala v New Orleans.«

Bral je na glas, ko da bi bilo pismo

napisano v tujem jeziku. Pogledal je ček. Potlej se je mirno zasmejal, tiho brez živahnosti. Zlepil je obe pismi in napisal na nov ovoj: »To je preveč za moj humor.«

Vsa tri pisma je položil na mizo. Potlej je z zida skrbno snel ptičjo kletko in jo postavil pred vrata. S časopisnim papirjem je zamašil vse špranje. Odprl je plinsko pipo. Legel je na divan, zaprl oči. Bil je utrujen — do smrti utrujen...

Ko se je Spindel opolnoči prebudil, je poleg sebe zagledal svojo ženo.

»Oh Benny, nisem mogla oditi,« je zaihtela. »Kaj bova zdaj storila?«

»Kaj?« Spindel je bil nekoliko začuden.

»Stanovanje so nama odpovedali, eny, in midva nimava denarja. In davi so nama zaprl plin.«

Spindel je v temi iztegnil roke proti njej, jo tesno prižl nase in se zasmejal...

Poslednja preizkušnja

Napisal R. Urban

Emica je bilo ljubo dekletce. Branko je to že davno vedel, zato se je tudi do ušes zaljubil vanjo. Če pa človek misli na ženitev, je tako dolgo previden, dokler ne pride do zrelega zaključka, ali dokler sree ne podleže pameti. Branko je strokovnjaško preizkušal Emico, jo pretehtaval in pretipaval... seveda vse le v besedah. Toda našel ni nobene ovire; Emica je bila nad vse popolno bitje in zaroka torej ni bila več daleč.

»Leo,« je dejal Branko lepega dne svojemu bratranecu, »zelo čedno dekle imam. V nedeljo bova napravila izlet v gore. Ali hočeš iti z nama?«

Leo je bil pa takšne vrste fant, da je vsakemu dekletu takoj začel na vse pretege dvoriti, če je le prišel v njeno bližino. Branko seveda ni bil tako omejen, da bi spustil volka v srnjino

bližino. Vendar je pa hotel Emico še poslednjič preizkusiti, kako se bo zadržala v tem primeru. To naj bi bila vseh preizkušenj poslednja preizkušnja.

V nedeljo so se zgodaj zjutraj odpeljali v gore. Leo je ljubka Emica takoj ugajala in sleherni minuto ji je napravil najmanj dva poklona. Branko je pa v svoje velike veselje opazil, da je dekle do vseh Leonovih poklonov popolnoma nebržna.

Po dolgi pešhoji čez drn in strn so se zgodaj popoldne odločili vrniti se z vlakom domov. Vsi trije so stali v vlaku na hodniku pri oknu in opazovali pokrajino. Razgled so jim pa večkrat motili predori, saj je bila pokrajina zelo gorata. Branko je slonel na vratih nekega oddelka, ko je vlak spet zavozil v dolg predor. Na lepem se je nečesa domislil. Bratranec je stal zraven Emice. Če bi ga hitro odinril, stopil na njegovo mesto in Emico poljubil, bi prav zanesljivo mislila, da je bil Leo. Rečeno — storjeno in — pok, pok — je dobil že tudi zaušnici, ki sta izdajali odločen rokopis. Drgnil si je lice, a je bil kljub temu srečen in zadovoljen ter je stopil nazaj k vratom. Ko je bilo v vlaku spet svetlo, se je naredil, kakor da se ne bi nič pripetilo. Emica je tudi zadnjo preizkušnjo sijajno prestala.

S postaje sta mlada fanta Emico spremila domov, potlej sta šla pa koseček poti skupaj.

»Ti,« meni bratranec Leo čez nekaj časa, »kaj je pa v predoru tako počilo?«

»Emicina roka in moje lice,« je odgovoril Branko s ponosom mučenika.

»Hotel sem jo namreč poljubiti in ona je mislila, da si bil ti.«

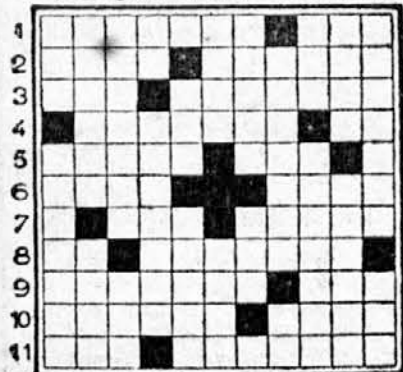
»Smešno,« je dejal Leo, »ko sem jo jaz poljubil, mi ni pripeljala zaušnice.«

Branko je kajpak potlej dolgo premišljeval, kajti iz te mešanice se prav zares ni spoznal. Kljub temu se je pa odločil: prvič, da se bo z Emico zaročil, drugič pa, da je ne bo nikoli več preizkušal.

UGANKE?

KRIZANKA

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

Pomen besed:

Vodoravno: 1. del poljskega ozemlja; svojilni zaimek — 2. avtomobilska znamka; lasulja (tujka) — 3. se o kresi obesi; mazalno sredstvo — 4. odhod v drug kraj; oblika pom. glagola biti — 5. obrtnik; kratica za znano železarsko podjetje — 6. istolik; trave — 7. struja; dan, ki je za Srba slab začetek — 8. del voza; jezik bodi ti ključ do omike! — 9. časovni prislov; napeljava — 10. miljenec staršev; češka reka — 11. vladar; obrtnik.

Navpično: 1. vprašalni prislov; telesni organ — 2. s pasom prevezan; natrijev bikarbonat — 3. odpadnik (tujka); mlečni izdelek — 4. francoski spolnik; pohlepen — 5. jadranski otok; gojenec častniške šole — 6. predstojnik samostana; del živalskega telesa — 7. pikanten; kazalni zaimek — 8. preglednik; protivni veznik — 9. drag; kemijski izvod (n. pr.: izpeljanec iz nafte) — 10. oksid; je vseh grdob največja grdoba — 11. slovaški narodni junak-hajduk; poklon.

ENACBA

$$a + (b - c) + (d - e) = x$$

a = kemični znak za berilij
b = hranilna rastlina
c = kazalni zaimek
d = zidati
e = nedoločnik gibanja
x = ljubljanska četrt.

PREMIKALNICA

RESEDA
SLOVENEČ
ROGOVILA
BARENTS
CARDAS

Besede premikaj tako, da dobiš tri nove besede, in sicer gozdno živalco, stran neba in grško črko.

STOPNICE

1. A
2. A A
3. A A A
4. E E E J
5. N N N N N
6. N N R R S S
7. S S S T T T T

Pomen besed: 1. kemijski znak za dušik, 2. predlog, 3. reka na Poljskem, 4. če je vojaški, je najlepši, 5. zid, 6. gora v Zlatorogovem krajstvu, 7. vas v občini Kamniška Bistrica.

Vsaka beseda je sestavljena iz črk prejšnje in še ene nove.

ČAROBEN KVADRAT

1. A A A A A A
2. A A B I K
3. K K N N O O
4. O O R R R R
5. R R S S T T
6. T T T T U U

Pomen besed navpično in vodoravno: 1. so mu rekli Helensko oko, 2. češki kralj (1253—78), 3. neotesana, 4. domača tvornica letal, 5. priroda (tujka), 6. menična oseba.

POSETNIKA

O. BAČAR

KLIS

Kaj je ta gospod?

Rešitve ugank iz prejšnje številke

Rešitev križanke

Vodoravno povrsti: 1. kg, lopata — 2. lin, pamel — 3. ezav, loj — 4. tcheran — 5. ah, jot, sj — 6. r, negiben — 7. don — 8. barje, lac — 9. ardeni, ta.

Rešitev enačbe: a = kokaš, b = koš — c = sokol, d = kol, e = voljak, f = jak — x = Kosovo.

Rešitev posetnice: Lesni groveč.

Rešitev premikalnice: romar, Devin, Kanin, staja.

Rešitev čarobnega kvadrata: 1. kabel, 2. anina, 3. bizon, 4. Emona, 5. lanac.

Rešitev speke: Običajni od starine so jak žet, domovine.

Znano je, da se ženske povsod še enkrat tako dobro počutijo, če se zavedajo, da so moderno in prikupno oblečene. Zato so si tudi za zimski šport izmislile različne modne novosti in drobnjarije, ki poudarijo njihov okus in čut za vse moderno in praktično. Tako so letos poprej priljubljene čepice s ščitom nadomestile ljubke kapuce, koničaste otroške čepice ali pa pisane pahovke, zložene v čepico. Da poudarijo svojo vitkost, si moderne smučarke oblečejo ozke smučarske hlače in čevlje iz modrega usnja, okrašene s pisanim nizkim krznom, iz kakršnega je tudi torbica. Za sprehode v okolico gorskih letovišč imajo pa kratke kožuške iz jagnječjega krzna.

LJUBEZEN in BOGASTVO

Mnoga revna dekleta, ki dolga leta zbirajo prihranke za balo, blagrujejo svoje premožnejše tovarišice, češ kako srečne so, ker se lahko poroče, kadar se jim zdi, kajti ženini jih kar obletavajo, doma pa starši komaj čakajo, da se oddajo. V resnici ima pa marsikatero premožno dekle pri tej važni življenjski odločitvi mnogo več težav in ovir, kakor se tako siromašna sluškinja.

Poznam dekleta, ki so kljub bogastvu ali pa prav zaradi bogastva zelo nesrečna. Premožni starši imajo pogosto o poroki prav svojevrstne nazore. Prepričani so, da bi bil skromnejši ženin za njihovo hčer sramota in pričakujejo prave, pravcate prince. Če ne njihova hči zaljubi v kakšnega revnejšega, čeprav poštenega in delavnega mladeniča, je takoj oženj v strehi.

Nikakor ne mislim pri tem na tiste starše, ki jim je sreča otrok prva in najvišja zapoved. Razumljivo je, da so starši bolj izkušeni, kakor otroci, da lahko pretehtajo usodnost odločitve za vse življenje in da ne vidijo radi, da bi se njihov otrok poročil kar tjavdan, na slepo srečo. Zaljubljeni otroci pač ne pomislijo, da je treba za srečno življenje tudi gnotne podlage, zato jim skušajo starši to zmoto izbiti iz glave, še preden je prepozno. Tem staršem vsa čast, oni vrše samo svojo dolžnost.

Danes naj bo govora samo o tistih materah in očetih, ki s svojim napačnim ravnanjem za zmerom izgube zaupanje svojih hčera, ki jim z bogatim ženinom ne pomagajo do srečnega življenja, temveč do nesrečnega zakona. Poznam mestnega očeta, ki je zabičil svoji hčeri, godni za možitev:

»Če ne pripelješ bogatega ženina, ne boš dobila od doma niti parele«

Človek bi mislil, da beremo takšne grožnje samo v romanih, toda žal so današnji čas takšne pridige še vse

preveč resnične. Ali ima takšen oče prav? Nikakor. Kot izkušen mož bi se moral zavedati, da za zadovoljno in mirno življenje ni edini pogoj bogastvo. Poštenost in pridne roke so vredne več, kakor vse bogastvo, ki si ga včasih res tako lahko pridobimo, še laže pa zapravimo.

Vem, nekateri starši mi bodo takole ugovarjali: »V vzgojo svoje hčere smo vložili mnogo denarja. Razen tega vemo, da je vredna našemu stanu primernega moža. Revni fantje dobro vedo, da je bogata in si žele le denarja, ne pa nje same. Rajši jo damo človeku, ki ima bodočnost in denar.«

V nečem imajo starši prav, če tako govorijo, kajti skromnejši mladeniči si res radi uredijo udobno bodočnost na račun svojih žena. Toda če se tej želji po boljši bodočnosti pridruži iskrena ljubezen, zakaj bi bilo to tako slabo? Če je revni, pošten mladenič v svobodnem poklicu ali pa v kateri koli stalni službi pripravljen delati in zaslužiti vse potrebno za svojo ženo, zakaj bi bilo tako zelo nečastno, če bi mu tudi njena dota pripomogla na nogo? Denimo kakšen mlad zdravnik, ki je dostudiral z največjo voljo in z velikimi denarnimi žrtvami in ki nima denarja, da bi si omislil lastno prakso. Zanj je poroka premožne žene skoraj neizbežno potrebna. Seveda s tem ne mislim, da se mora poročiti s prvim bogatim dekletom, ki ga sreča, toda če se tej potrebi pridruži ljubezen, ali še bolj, če se slučajno zaljubi v bogato dekle, zakaj bi bili njeni starši proti tej ženitvi?

Dvoje strani je, ki ju morajo upoštevati tako otroci kakor starši. Mlada dekleta ne smejo živeti v veri, da so vsi premožni mladeniči pokvarjeni in da so vsi revnejši mladeniči vzorji in junaki, kakor jih tako radi opisujejo navadni pisatelji v navčnih romanih. Starši pa spet ne smejo misliti, da se njihova hči mora po-

ročiti z bogatim mladeničem, sicer ne bo srečna v zakonu.

Nesporazum glede ljubezni in denarja, ki pogosto nastane med starši in otroki, kakor hitro otroci odrastejo, je včasih vzrok popolne odtujitve otrok od staršev. Le pogledimo si usodo premožnega dekleta, ki se proti

Izredna novost na področju večernih oblek je tale kockasto pošit model iz zlatega lameja. Kroj je sestavljen iz bluze in krila.

volji svojih staršev zaljubi v skromnega, toda poštenega mladeniča.

Dokler dekle še nima fanta ali ma pa bogatega fanta, je doma vse v redu. Kakor hitro pa mati ali oče izvesta, da fant ni takšen, kakor si sama želita, se začno za otroka hudi dnevi. Mati hčeri ves dan očita, da ji bo še v grob spravila ali pa, da kaj takšnega od nje ni pričakovala. Razen tega skuša voditi hčer v družbo, kjer naj bi kar najhitreje pozabila na svojega izvoljenca. Dekle mora na zabave, ki ji niso všeč, plesati mora z gospodi, ki jih ne mara prenašati, in sicer samo zato, da bi pozabila na tisto neumnost. Dekle pa ne pozabi. Prepričano je, njeno prepričanje je celo s slehernim dnem trdnjše, da si je izbrala pravega. I seboj zato, ker ji ga starši tako branijo, ji pa postane še ljubši in tako igra vlogo trpečega zaljubljenega dekleta, ki ga nihče ne razume.

Kako bolje bi bilo, če bi se to dekle lahko s svojo materjo posvetovalo o vseh teh problemih. Ker pa sluti, da bodo njeni starši njenega izvoljenca že vnaprej odklonili, se boji z besedo na dan. Sama ima hudo duševno bojo, res trpi, čuti, da se staršem odtuja, hkrati pa ljubezen do staršev pojema in narašča ljubezen do njega. Ali naj se še trudimo, če pride tedaj včasih do raznih usodnih in nepremišljenih odločitev, do dejanj, ki jih ne bi bilo, če bi se smelo dekle posvetovati s svojo materjo?

In kadar gre zares, kako mučno je tudi fantu, ko vidi, da igra pri starših njegove izvoljenke samo denar glavno vlogo? Ne poštenje, ne ljubezen, ne izobrazba in ne volja do dela ne pomenijo nič, samo denar, denar. Ali je potlej čudno, če postanejo tudi idealisti kar čez noč materialisti?

Mnogo novih, perečih problemov se odpira ob obravnavi starega vprašanja o odločitvi med ljubeznijo in denariem. Rešitev teh problemov je vsekako odvisna od okoliščin, predvsem pa od razumevanja staršev in še potlej od pokorščine otrok.

Saška

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Jedilnik za skromnejše razmere

Četrtek: Goveja juha z zdrobom, ohrovt, krompir v kosih. Zvečer: Govedina od opoldne v solati, kava.

Petek: Pašta fižol. Zvečer: Mlečna kaša.

Sobota: Golaž, polenta. Zvečer: Krompirjeva solata.

Nedelja: Goveja juha z vlivanci, pražen krompir, sladka repa, preprazena govedina. Zvečer: Ocvrta safalade.

Ponedeljek: Makaronovo meso, solata. Zvečer: Jetra v omaki.

Torek: Šara s svinjsko glavo. Zvečer: Jetra v omaki.

Sreda: Krompirjeva juha, pražence. Zvečer: Močnik.

Jedilnik za premožnejše

Četrtek: Goveja juha z vraničnimi emoki, krompirjev pire, kislomaka, prepečena govedina, nadevani kifeljčki. Zvečer: Polpeti, krompirjeva solata.

Petek: Fižolova juha, ocvrte sardale, krompirjevi svački, kuhana ohrovtova solata, nadevane pogačice. Zvečer: Rižev narastek z ribizlovim ocedkom.

Sobota: Ledvična juha s prepečenimi kruhovimi kockami, ocvrte kruhove rezine, kompot. Zvečer: Palačinke, čaj.

Nedelja: Goveja juha z ocvrto kašo, svinjske zarebrnice, pražen riž, mešana solata, čokoladni hlebčki, črna kava. Zvečer: Teležji golaž s krompirjem, pecivo, čaj.

Ponedeljek: Zelje s kranjsko klobaso in krompirjevim pirejem, sirovi štrukli. Zvečer: Rižota, solata.

Torek: Okusna kostna juha, ocvrta jetra, pražen krompir, solata. Zvečer: Hrenovke s hrenom v solati, čaj.

Sreda: Kislomaka repa z zabeljenim krompirjem in prekajenimi rebri. Zvečer: Makaronova polica, čaj.

Pojasnila:

1 Nadevani kifeljčki: Vzeti 25 dek masti, tri velike žlice sladkorja, za noževno konico soli, tri velike žlice sladke smetane, nastrgano lupinico ene limone, 38 dek moke, vse to dobro umesi in postavi testo na hladen prostor, kjer ga pusti do naslednjega dne. Drugi dan testo razvalja, ga razreži v kvadratne krpe, ki jih nadevav z marmelado ali kakšnim primernim nadevom in zvij v kifeljčke. Namaži jih z raztepenim rumenjkom in jih potresi še z narezanimi orehi ali lešniki ter jih specite. Ko so pečeni, jih povrh lahko potreseš še s sladkorjem.

Monogrami — entel — ažur
gumbnice — gumbi — plise
fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš

LIUBLJANA, Frančiškanska ulica

Vezenje perila predtisk ženskih
ročnih del

Ali naj tudi pozimi jemo zelenjavo?

Prehrana vpliva na lepoto in zdravje

Prav gotovo ste že videli kakšen star jedilni list ali kakšno kuharsko knjigo iz prejšnjega stoletja; začudile ste se, videč, da so ljudje takrat jedli malone samo meso. Večina jedi je bilo mesnih.

Prejšnji čas so jedli ljudje malone samo mesno hrano. Tudi danes so še ljudje, ki najraje jedo meso. Zelenjavo so njega dni rabili samo kot dodatek.

ODISAN PASTA za higiensko nego ust in zob.

ODISAN PASTA je antiseptična, razkužljiva in dezodorirna ustno votlino.

ODISAN PASTA izvanredno čisti zobe in preprečuje nastajanje kamna.

ODISAN PASTA s svojo izvrstno aromo zelo prijetno osvežuje ustno duplino.

Dobiva se v
Deogeriji Gregorič
LJUBLJANA

tek k mesnim jedem, češ da ni toliko vredna kakor meso.

Ljudje pozabljajo, da so posledice enolične hrane in tolikšne množine mesa razna obolenja. Ti ljudje prezirljivo gledajo vegetarijance, ki priporočajo zelenjavo. Res ni potrebno, da se omejimo samo na zelenjavo, toda jejmo jo vsak dan, in sicer kolikor moremo dosti. Mesu se sicer pogosto ne moremo čisto odreči, zato ga pa kar največkrat zamenjajmo z zelenjavo ali s sadjem.

Izgovor tistih ljudi, ki delajo in trdijo, da brez mesa ne morejo živeti, ne

držijo. Mnogi atletsko razviti ljudje in mnogi telovadci-vegetarijanci so močnejši od onih, ki se hranijo z mesno hrano.

Mnogi pravijo, da morajo pozimi jesti meso zato, da jih ne zebe. Tudi to ni resnično. Vemo, da kmet, ki je največ vegetarijanske hrane, laže prenaša mraz in zimo, čeprav v veliko slabših razmerah kakor marsikateri meščan.

Stari ljudje, ki se sicer dobro počutijo in so zdravi, naj tudi omejijo mesno hrano. Počutili se bodo veliko bolje in tudi spali bodo mirneje. Ostali bodo zdravi in bodo dolgo živeli.

Slabotni in bolehní ljudje se morajo pa najprej posvetovati z zdravnikom, preden se odločijo za vegetarijansko hrano. Lahko bi jim nepravilno ravnanje škodovalo in bi poslabšalo njihovo zdravje. Tudi pri tistih, ki trpe za slabo prebavo, je največkrat vzrok meso, ki je težje prebavljivo kakor zelenjavna hrana.

Otroci naj jedo več mesa. Tudi dvakrat na dan jim ga lahko damo, toda zato še ne smemo pozabiti na zelenjavo in sadje, ker ima ta hrana mnogo vitaminov, ki so za otrokovo rast zelo potrebni.

Ko jemo mnogo zelenjave, moramo mesne jedi zamenjati z živili, ki imajo mnogo dušika, in sicer to predvsem ribe. Najboljše so sardine in tune v olju. Poleg tega jejte veliko zelenjavnih prikuh, sira, kaka, mandljev in lešnikov.

Razumljivo je, da je za toploto potrebna maščoba. Toda tudi druga živila dajejo maščobo in ne samo meso. Tako dajejo maščobo maslo, sir, olje, orehi, lešniki in mandlji. Ni samo meso bogato na kalorijah. Suhe smokve, grozdje, datlji in med — vsa ta živila imajo mnogo kalorij.

Zenske, ki hočejo dolgo ostati lepe — in katera tega neče? — In imeti lepo polt in barvo, največkrat menjajo mesno hrano z zelenjavno. Vsi tisti, ki trpe za nespečnostjo, se bodo po zelenjavni prehrani zelo dobro počutili. Samo z zelenjavo se pa hranimo kvečjemu mesec dni ali poldrug mesec.

Če hočemo ostati vitki in prožni, bomo to najlažje dosegli z vegetarijansko hrano. Kakor vidimo, je dovolj vzroka, da jemo zelenjavo tudi pozimi. Rajši malo manj mesa, pa več sadja in solate!

Nekoliko koristnih nasvetov za likanje

Če postavite pod stojalce za likalnik opeko, vam bo likalnik dalje obdržal toploto.

Likalnik ne bo zarjavel, če ga boste, preden začnete likati, namazali z voskom ali s parafinom. Parafin potem shranite v čisti krpi.

Četudi mnogo likate, na roki ne boste imeli žuljev, če ročko likalnika ovijete s suknjo kakšnega starega klobuka.

Čipke likajte vselej tako, da jih pokrijete s svilnim papirjem.

Svilno likajte narobe. Dobro je, če jo likate čez blago, ki ste ga namočili v mleku. Blago pa morate dobro ožeti.

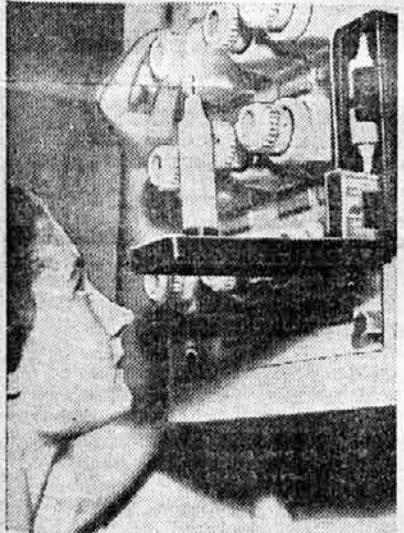
Tudi umetno svilno likajte narobe, pa še to zelo pazljivo. Likalnik naj bo samo srednje tople.

Vezanje likamo vselej narobe in na mehki podlagi.

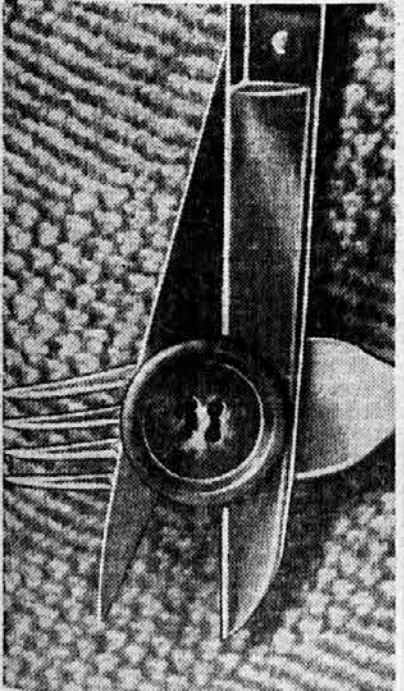

Zlatorjava volnena obleka — ena zadnjih modnih novosti. Teno se prilagajajo životek je sprejeto urezan v konico, krilo je pa nekoliko zvončasto. Letos tako priljubljeni bolero je pošten z nizkim krznom. Na naši sliki opazite še eno novost: čudno novo pričeksko, ki spominja na pričeksko eskimskih lepotic.

Praktični nasveti

Pogosto, zlasti v zimskem času, se zgodi, da na lepem nastane v električnem vodju kratek stik in v trenutku ostanete brez luči. Zato je dobro, da vsaka gospodinja že vnaprej računa s takšnimi neprijetnostmi in ima zmerom pripravljene sveče in vžigalice. Da pa ne boste v temi begali sem in tja in iskali, imejte sveče pripravljene zmerom na kakšnem primernem mestu, da jih boste lahko v temi našli.

Če strižete gumbe z oblek, je nevarnost, da prestrizete blago, zato si pomagajte z vilicami, ki jih vtaknete pod gumb. Tako blaga ne boste mogli prerežati.

Kako se oblačimo, če je zelo mrzlo

V navadnih okoliščinah, kadar ni vojne, se redko zgodi, da kdo zmrzne. Seveda pa to spet ne pomeni, da tudi v mirnem času ljudje ne trpijo zaradi mraza. Mnogim zima zelo škoduje. Najbolj škoduje mraz dihalnim organom, poleg tega se naredi ozeblina na stopalih in na peti.

Vsaj oni, ki imajo možnost, da se obvarujejo ozeblin, bi morali na to paziti. Zato vam bomo našli nekaj primerov, kako se najlažje obvarujemo posledic preostre zime.

Pri majhnih otrocih moramo posebno paziti, da jih v hudi zimi ne peljemo na mraz. Pri dveh ali treh stopinjah mraza otroke, stare manj kot dve leti, ne vodimo ven. Samo če je sončno, lahko dojenčka nesemo za nekaj minut na sonce. Celo za nekoliko starejše otroke je bolje, če jih v tako hudi zimi pridržimo doma. Takšni mrzli dnevi niso za sprehode, pa tudi obiski k sorodnikom in znancem niso priporočljivi. V takšnem mrazu celo dete, ki ga vozimo v vozičku, in je zavito v odejo, lahko ozebe.

Tudi za stare ljudi je ostra zima zelo nevarna. Kakor hitro toplomer pade nekaj stopinj pod ničlo, bi morali vse opravke, ki jih imajo starejši ljudje, opraviti mlajši, samo da njim ne bi bilo treba hoditi na mraz. Mraz je zelo nevaren tudi tistim, ki so bolni na srcu ali imajo nadihu, in pa tistim, ki so bolni na pljučih ali imajo poapnenje žil.

Ni priporočljivo, če doma preveč kurite. Najvišja temperatura naj bo 15 stopinj C. Sicer se bodo ljudje, ki morajo nenadno na mraz, zaradi prevelike spremembe toplote prehladili in dobili ozeblino.

Pozimi nosimo toplo obleko, ki mora pa biti tudi dovolj velika, da ne ovira krvnega obtoka. Nikar ne nosite ozkih ovratnikov, pa tudi ne ozkih pasov! Tudi čevlji in nogavice morajo biti dovolj veliki, da ne pritiskajo na nogo. Pozimi pač ne smemo toliko gledati na lepoto kakor na toploto. Poleg toplih čevljev in rokavic se ne smemo sramovati zakriti tudi ušes. Bolj gorko je, da nosimo več tenkih volnenih jopic kakor pa eno samo debelo zimsko obleko.

ČIST BEL OBRAZ

v 10 dneh z uporabo FEMINA kreme proti PEGAM. Suha ali mastna 20.- din. Po povzetju pošljite:

PARFUMERIE BALOG — STARI BEČEI,
Dunavska banovina.

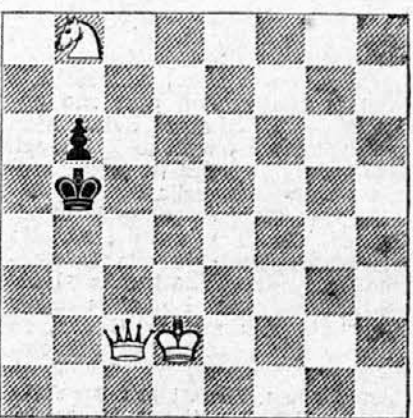

Modra večerna obleka, ki se kakor vilita prilaga telesu in je vsa posuta z majhnimi zlatimi zvezdicami. Posebno praktična je zato, ker jo lahko nosite za slavnostne prireditve in domače zabave, ker ima dolga rokava in je visoko zaprta. Posebno pripomorejo k vitkosti majhne gubice na životu.

ŠAH

Problem št. 7

Sestavil Konrad Erlin (1894)

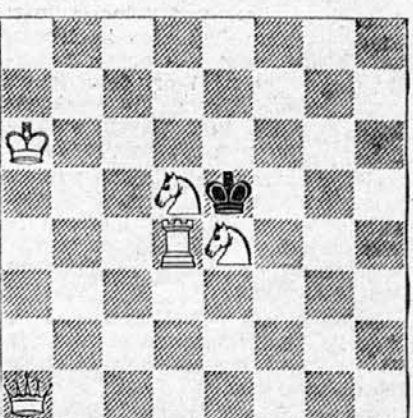

Mat v 3 potezah

(B 11)

Problem št. 8

Sestavil Carlo Salvioli (1902)

Mat v 3 potezah

(B 43)

Klasična kratka partija

London 1871.

Zmagal W. Steinitz (črni Ta8)

proti N. N.

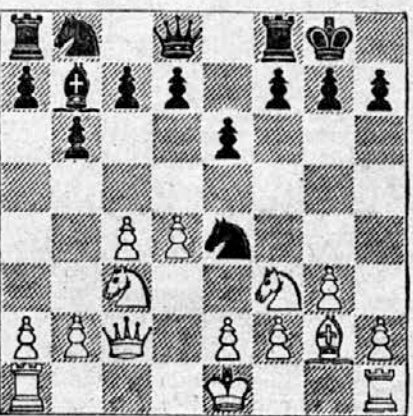
1. e4	e5
2. d3	Lc5
3. Le3	Lx3e3
4. Fx3e3	c6
5. c3	Sf6
6. d4	Sx4e4
7. dxe5 (Sf3)	Dh4 šah
8. Ke2	Df2 šah
9. Kd3	Sf5 šah
10. Kc4	Sba6
11. De2	d6
12. Dxf2	dxe5
13. a4	Le6 mat.

Šahovska kombinacija

Pozicija iz partije Monticelli—Prokesch (Budimpešta 1926)

Po potezah:

1. d4 Sf6, 2. Sf3 e6, 3. c4 Lb4 šah, 4. Ld2 Lxd2, 5. Dxd2 b6, 6. g3 Lb7, 7. Lg2 0-0, 8. Sc3 Se4, 9. Dc2

je sledilo:

9. ...

10. Sf3—g5

In beli je dobil kvaliteto za kmeta (10. ... Se4, 11. Lxe4 Le4, 12. Dxe4 Dxe5, 13. Dxe4).

Rešitev problema št. 5

1. Le4—f5	e6xf5
2. g7—g8S mat.	
1.	Kf6xf5
2. Db3—f3 mat.	
1.	kar koll
2. Db3—e6 mat.	

Rešitev problema št. 6

1. Kh6—g6	Td8—e8
2. Da5—d2	Te8—e7
3. Dd2—h6 mat.	

Žepi — najnovejši modni utrineki

Nove obleke pariških modnih hiš imajo žepe, prave velike žepe, žepe, vseh mogočih oblik. Velike žepe, ki vane lahko vtaknemo z neprisiljeno ljubkostjo svoje roke in nosimo v njih svoj roček. Pomislite, kako je to prikladno za zimske dni, če ste prehlajeni!

Ti žepki imajo najrazličnejše oblike. Nekateri so narejeni v obliki majhnih torbic, vreč, drugi so vezani in od njih ni videti drugega kakor samo progo. Drugi so spet veliki, stiroglati in štrle stran od obleke. Nekateri so vezani poševno, drugi popolnoma vodoravno, tretji navpično. Okrašeni so pa po večini v skladu s stilom obleke.

Nedvomno je pa, da žepe, kakršne bomo odslej nosile na oblekah, odključeta dve lastnosti: so namreč praktični in hkrati učinkoviti. Obleka z ovratnikom in žepki v skladu z njim ne potrebuje nobenega drugega okrasa.

Gumijaste rokavice

Vsaka ženska se trudi, da bi bila moderna in praktična. In če je že tako, vam tudi mi imenujemo zelo praktično zadevo za moderno gospodinjstvo: to so gumijaste rokavice.

Če nimate služkinje, ste tako rekoč primorane, da vsaj enkrat na dan pomivate posodo. Kakor že same dobro veste, se roke prav s pomivanjem posode najbolj umažejo, izgube svojo svežino in mehko. Marsikatera prav zato, ker se boji, da bodo postale njene roke grobe, nerada dela gospodinjsko delo. Gumijaste rokavice vam pa obvarujejo roke, tako ko da ne bi ni-

POZORI!

PRIHODNIJČ: **Pletena garnitura za dojenčka**

česar delale. Pred vsakim delom v vodi, oblecite gumijaste rokavice.

Po delu operite rokavice z milom, da odpravite z njih maščobo, ki se je med pomivanjem nabrala na njih. Ko ste jih oprale, jih lepo posušite. Če rokavice ne boste oprale, jih ne boste dolgo nosile, ker se bo gumi pokvaril.

Poskusite, videle boste, da vam bodo gumijaste rokavice prihranile marsikakšno neprijetnost.

18. nadaljevanje

Slišala je svojega moža, kako je slugi nekaj naročil:

»Moran, pripravil mi boste za silno posteljo na divanu v delovni sobi. Počakajte! Še prej boste pa pripravili nekaj večerje. Madame je gotovo lačna po tako dolgem potovanju.«

Tedaj je Orana stopila iz sobe in dejala: »O, hvala, prav nič nisem lačna. Zda, ob tej pozni uri nisem vajena dosti jesti.«

»Če se boste nocoj zadovoljili z jajci in gnatjo, vam prav rad postrežem,« je vpludno dejal njen mož. »Moran,« obrnil se je k slugi, »skočite po gnat in po jajca, madame bo vseeno jedla.«

Ko sta ostala sama, se je mladi španec obrnil k svoji ženi. Na njegovem obrazu je bila še zmeščenost tista neprodna krinka vpludnosti in strogosti. Počasi je dejal: »Povedati vam moram, Orana, da je morda služničad prav tako skromna kakor to stanovanje. Ta človek je moj sluga. Hhrati je postrežnik, v sili tudi kuhar. Zame, ki sem bil zvečine zdoma, je to zadoščalo.«

»Prav res bi bilo kar potratno, če bi imeli več služničad,« je razumevajoče odgovorila mlada žena.

»Zame, pač! Za vas, ne. Da ne boste imeli preveč dela, bom danes naročil Moranu, naj pripelje jutri svojo ženo s seboj. Ona in Moran vam bosta pomagala, da se ne boste preveč utrudili pri delu, ki ga niste vajeni. Upam, da se boste tako nekoliko laže zvišili v nove razmere in v gospodinjstvo delo.«

»Nikar preveč ne skrbite zame,« je vzklila mlada žena, videč njegovo dobro voljo, da bi ji kar najbolj olajšal prihod. »Nisem razvajena, razen tega mi je sleherni delo v veselje.«

In da bi mu še bolj pomagala iz zadrege, je dejala: »To stanovanje bi bilo kar dobro, samo če bi imelo še eno sobo več.«

To pot mladi španec na njeno opombo ni odgovoril drugega kakor: »Skušal bom to urediti že jutri, madame.«

Spomnil se je, da je imelo prav to stanovanje prvotno več sob. Ker pa lastnik tako velikega stanovanja ni mogel dovolj hitro oddati, je dve sobi s posebnima vhodoma oddajal posebej, tri sobe s kuhinjo pa posebej. Moreno se je razveselil ob misli, da bo morda mogel dobiti še sosednji dve sobi in da se mu ne bo treba seliti. Kakor vsak možki je sovražil selitev in nered, ki prav rad nastane pri takšni priložnosti.

XXXII

Ze drugo jutro se je mladi mož domenil z lastnikom hiše, da bo dobil tudi sosednji sobi. Tako je Orana prišla do prostora, ki si ga je tako zelo želela.

»Oh, Moreno, videli boste, kako krasno bom uredila najino stanovanje,« je vsa vesela vzklila, ko ji je prišel prav, da bosta dobila še dve sobi.

Mladi španec se je nasmehnil. Ni maral ženi pokvariti veselja, toda s skrbjo je pomislil, kakšne stroške si bo s tem nakopal. To veliko stanovanje ga je stalo malone še enkrat toliko kakor prej. Razen tega je bilo treba kupiti primerno pohištvo. Ne bi bil rad zabredel v dolgove. Ali bo njegova žena te njegove pomisleke razumela?

»Skupaj bova kupila pohištvo, ki nama še manjka,« je čez čas dejal. »Kajpak to še ne bo tisto pohištvo, ki nanj mislim v svojih sanjah in ki si ga gotovo tudi vi želite; skušala bova pač kupiti poceni nekaj udobne opreme, ki jo bova lahko pri prvi priložnosti prodala.«

In da njegova mlada žena ne bi imela napačnih iluzij o njegovih denarnih razmerah, je potegnil iz žepa listnico, iz nje pa majhen šop bankovcev. Pomnil jih je Orani, rekoč:

»Ker ste zdaj gospodinja v najinem domu, se spodobi, da boste tudi najin finančni minister. Zase sem obdržal samo najpotrebnejše. To, kar sem dal vam, nama mora zadoščati do konca tega meseca.«

Začuden je gledal v bankovce v svoji sobi. Doslej še nikoli ni ostala odgovornosti za to ali ono stvar. Doma je dobila le toliko denarja, kolikor ga je potrebovala za malenkostne osebne izdatke, vse drugo ji je mati kupila. Zato se ji je zdela vsota, ki jo je držala v rokah, zelo velika, da za mesec dni skromnega življenja kar neizporna.

»Tega denarja je zelo veliko,« je nežno dejala, »menda ga ne bo še ta mesec konec.«

Mladi španec jo je začuden pogledal. Doslej ni vedel, da ima tako malo pojma o denarju. Tisti trenutek se mu je zadelo, da je njegova žena še pravi otrok, neizkušena in nepraktična, prav potrebna njegove pomoči.

»To je manj, dosti manj, kakor mislite,« je dejal očetovsky. »Zelo se bojim, mala moja žena, da se vaši izdatki ne bodo dobro ujemali z našim proračunom...«

»Oh, ne verjamem,« je vzklila Orana in zardela. Zelo pridna bom! In če ne bom kar takoj znala gospodinjiti, me menda tudi ne boste preveč oštevali?« je hudomušno dodala.

»Ne bom vas ošteval, Orana. Nihče ni učen iz nebes padel, kaj ne? Upam pa, da se boste potrudili prilagoditi se svojim dohodkom...« Zagledal se je v njene sinje oči, ki so naspol zvedavo, naspol presenečeno strmele vanj. Ali bi ji mogel kaj odreči, kadar bi ga tako pogledala? Stresel je z glavo, kakor da bi hotel odgnati izkušnjo.

Orana se je zasmejala, veselo in razigrano: »Veste, kaj pravi o denarju moja babica? Denar je zato tako lepo okrogel, da nam hitreje polzi iz rok!«

Tudi Moreno se je nasmehnil: »Vaša babica bi utegnila prav imeti, toda ona je — bogata. Bojim se samo, da bi vi v svoji neizkušenosti storili kakšno večjo napako, ki bi jo bilo težko popraviti. Saj me razumete, Orana?«

»Ali sva tako siromašna?« je presenečeno vprašala mlada žena. Moreno je zardel. Vseč mu je bilo, ker je rekla sva, ker je tudi v mislih vezala svojo usodo z njegovo, toda njeno odkrito vprašanje je zbudilo njegovo samoljubje.

»Siromašna?« je vprašujoče ponovil. »Tisto ne. Vse je odvisno od želja, ki jih človek ima. Na svetu je mnogo ljudi, ki bi zanje pomenil denar, ki ga zaslužim v enem mesecu, pravo premoženje. Mnogo jih pa je, morda še več, ki bi se jim zdel moj zaslužek sprico njihovega bogastva kakor kaplja v morje. Vse to vam bom razložil pozneje...«

»Dobro,« je razpoljivo privolila. »nehajva govoriti o denarju. Misli va rajši na bodočnost in na tisti poznejši, na tiste lepe dni, ki naju še čakajo...« Hudomušno ga je pogledala.

Bilo je razumljivo, da je denarne zadeve niso skrbale, kajti pred odhodom ji je bila mati stisnila v ročno torbico ovoj s šopom tisočakov. »Za prvo silo,« je vsa v solzah dejala. Uboga, dobra mamica! Orana je bila kakor vesel, razvajen otrok. Da, celo dobro ji je delo, da se je osvobodila doma in mrkih očetovih skrbi za bodočnost. Tu je smela vsaj govoriti, kar je hotela, smela je ugovarjati, vpraševati, smela je ukazovati in ravnati po svoji volji. In njen mož, ki se ji je še večer zdel tako strog in tako nedostopen, je bil danes kar prijeten in ljubezniv. Morda bodo pa vendar tudi za njo prišli lepši dnevi?..

Odšla je v svojo sobo, da bi shranila denar, ki ji ga je bil pravkar dal Moreno. Njen mož je odšel za njo. Ustavil se je na pragu in ogledoval sobico, kjer bo odslej gospo-

Pred sodiščem

Berdajs se zagovarja pred sodiščem zaradi kraje kokoši.

Sodnik ga vpraša: »Ali mi lahko dokažete, da niste ukradli kokoši? Ali imate priče?«

»Oprostite, gospod sodnik, s tem vam žal ne morem ustreči. Kadar grem krast, ne jemljem priče s seboj.«

Odkritost

Služkinja se pride predstaviti gospodinjini in jo vpraša:

»Koliko mi boste plačali, gospa?«

»Dobili boste plačo po svojih sposobnostih.«

»O, tako poceni pa še nikoli nisem delala, draga gospa.«

Pri vedeževalki

Gospa Mimica se zaupa slavni vedeževalki, da bi jo nekoliko potolažila. Vedeževalka začne zlagati kvarte, potlej pa prime gospo Mimico za roko in meni:

»Draga gospa, nič dobrega se vam ne obeta. Vaša teta kuje nekaj proti vam.«

»Saj nimam tete,« se začudi gospa Mimica.

»Zdaj to ni važno, morebiti je to tudi vaš stric.«

»Tudi strica nimam.«

»Nikar mi nič ne tajite, saj vse vidim! Vašo mlajšo hčer čaka nevarna operacija.«

»Kakšno hčer, saj vendar nimam otrok!«

»To se me prav nič ne tiče, na roki je zapisano, da jo imate. Zakaj pa ne, če vas moč tako ljubi. Z njim boste še mnogo sreče doživeli.«

Gospa Mimica jezna poskoči:

»To je pa že preveč! Moj mož se je pretekli mesec ločil od mene in odpotoval v Ameriko.«

darila njegova žena, svetišče, kamor on pač ne bo imel dostopa.

»Ali res upate, da bodo prišli lepši dnevi?« je sanjavo vprašal. V njegovem glasu je nehoti zadrtela nežnost, ki jo je poznala Orana samo iz ljubezenskega šepeta tiste barcelonske noči.

Mlada žena se je presenečena obrnila. En sam trenutek so se potopile njene sinje oči v njegove temne, žareče, tako zgovorne, da je v nenadni zadregi pobesila pogled.

»Niste mi odgovorili, Orana,« je tedaj očitačje dejal Moreno. Čutil je, da mu je začela kri hitreje plati po žilah in da mu je srce pričelo burno utripati.

Orana se je zdrznila. Potlej se je pričela smejati, nekoliko zbadljivo in prešerno. Hotela se je izmuzniti:

»Menda govoriva še zmerom o denarju, gospod. Obljubljam vam, da se bom naučila ravnati z njim. Skušala bom varčevati, igrati skromno in dobro gospodinjico. Ali ne bova potlej — kajpak glede finančnih zadev — vendarle doživela lepši čas?« V njenih besedah je bilo tudi nekaj prikrite zbadljivosti, ki ji je kar nehoti priklopala na jezik.

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

Na Morenovem obrazu je pričakanje ugasnilo. Nemo je prikimal. Razumel je, da ga je ta na videz tako neizkušena ženska to pot prekanila, speljala na led. V njegovih temnih očeh je vzplamtelo nekaj, kar ni bilo prav nič podobno ljubezni in oboževanju. Ta luč je spominjala na zlovesči ogenj užaljenega samoljubja.

Orana se je naredila, kakor da ne bi bila ničesar opazila. Pričela je vneto šariti po svoji omari, dokler se ni njen mož naveličal stanja na pragu in brez besed počasi odšel v svojo delovno sobo.

Komaj dva dni sta živel drug ob drugem, že je prispelo pismo gospe Le Cadreronove.

Stara gospa je zaskrbljeno vpraševala svojo hčer o njeni usodi, kajti od njenega odhoda ni prejela o njej še nobenih novic. Sporočila je tudi, da bo te dni prispela vsa prtljaga z Oranino garderobo.

Moreno je videl, kako je poštar izročil Orani pismo. Mlada žena ni

hotela skrivati pred možem pošte, ki jo je dobivala. Vendar mu pisma ni dala prebrati, temveč mu je povedala samo glavne odstavke.

»Pisati morate materi, Orana, da ne bo v skrbeh,« je dejal mladi španec, ko je Orana končala svoje pripovedovanje.

»Oh, saj sem ji že včeraj napisala nekaj vrstic, v hitrici... Bila sem tako utrujena; imela sem toliko dela, da sem uredila ti dve sobi.«

»Niste vajeni takšnega dela, kaj ne?« je vpludno vprašal mladi mož.

»Prav za prav ne. Vendar pa zato nič manj rada ne delam. Silno veselje imam z urejanjem in pospravljanjem!«

Tisti trenutek so se Morenove oči ustavile na ovoju pisma, ki je ostalo na mizi. Bral je:

Gospa Moreno-Le-Cadreronova

Zbadijiv smehljaj mu je zaigral okrog ustnic.

»Kakšno sestavljeno ime je pa to?« je suho vprašal. »Menda bi vse preveč preprosto zvenelo, Madame Morenova? Takšno ime vaših gospe materi najbrže ne bi bilo po godu, kaj ne?«

»Oh, Moreno,« je vzklila mlada žena presenečeno, »nikar tako ne govorite! Podcenjujete me!«

Moreno je pa ni poslušal. Razpredal je svoje misli dalje: »Ničesar na meni ni ni vseč. Celo mojega imena se brani!«

Nagubal je čelo: »Moreno,« je pomislil. »Moreno!«

Na lepem se je zavedel, kaj vse je še pred kratkim pomenilo to ime: slavo, neskrbnost, ljubezen!

Prelepo preteklost tistih dni, ko še ni bil spoznal Orane.

Moreno, samo drugi del njegovega imena, toda zanesljivo lepši kakor prvi del.

Orani in njenim staršem kajpak to ime ni všeč. Vse preveč preprosto, premalo izumetničeno zveni. Moreno-Le-Cadreronova! Zdelo se mu je, da je v teh treh besedah zajela vsa duša tega provincijskega meščanstva...

Obrnil se je k oknu, kakor da bi hotel zadihati svežega zraka, kakor da ne bi videl svoje žene, ki je, rdeča do ušes, vzela nesrečni ovoj z mize in ga vteknila v žep svoje domače halje.

»Le zakaj je mati napisala takšen naslov?« je žalostna pomislila. To je bilo pač zelo nepremišljeno...

Orana je dobro poznala srce svoje matere; vedela je, da je mati vse preveč tenkočutna in dobro vzgojena, da bi nalašč užalila svojo zeta. Bržkone je napisala ta naslov samo zato, da se pismo ne bi izgubilo in da bi ga Orana kar najhitreje dobila...

Tihu je mlada žena stopila k svojemumužu in ga prišla za roko:

Halbim mu je takoj odgovoril in mu hkrati poslal svojo fotografijo.

Lepega dne sta se oba moža srečala. Vodja rabinovih nasprotnikov je bil nekoliko v zadregi, potlej je pa rabin vprašal:

»Kaj je pomenila fotografija, ki si mi jo poslal?«

»Mislim sem,« je prostodušno odgovoril rabin, »da si mi ob mojem imenovanju za rabinu poslal svojo fotografijo. Da mi ne bi očital nevljudnosti, sem ti tudi sam poslal svojo.«

Sam svoj kritik

Heinrich Laube (1806—1884), nemški dramatik in gledališki ravnatelj, je bil že v svoji mladosti kot študent pesniško navdahnjen. Zdelo se mu je, da ga je Muza izbrala za svojega ljubljena. Tako je v nekem trenutku navdušenju zill na papir dramo »Gustav Adolf«, in posrečilo se mu je celo, da so njegovo dramo vpisali v breslauškem mestnem gledališču.

Zal pa delo gledalcem ni niti najmanj ugajalo. Prišlo je celo tako daleč, da avtor zaradi glasnega žvižganja ni razumel lastnih besed. Na srečo je pa Laube molčal. Ljudje okrog njega so ga začeli sumničiti, zato se mu je zdelo primerno, da še sam začne žvižgati.

Neki mesar, ki je sedel zraven njega, je bil pa drugačnega mnenja. Nič kaj prijazno ni Laubeju priporočil, naj drži jezik za zobmi. Mladi študent si kajpak ni pustil ukazovati, zato je čedalje glasneje žvižgal, ne da bi se zmenil za protest svojega soseda. Tako je mesar izgubil poslednji ostarek potrpljenja in vpludnost. Dvignil se je v svoji častivredni višini in je Laubeja kratko in malo postavil pred vrata.

Tako je postavil pred vrata dramatika, ki se mu je zdelo potrebno, da sam svoje delo izžvižga.

»Moreno, prosim vas oproščenja v imenu svoje matere. Zanesljivo vem, da vas ni hotela užaliti. Zdi se mi, da je storila to samo zato, ker je upala, da bom tako pismo hitreje dobila. In če morda tega ni storila prav zato, ji ne smete delati krivice. Pri nas na Francoskem je v navadi, da k imenu moža pridamo še ime žene... Morda je ta navada nekoliko malomeščanska... Prosila bom svoje starše, da nikoli več ne store tega...«

»Oh, pustite,« je dejal trpkno, ne da bi se mu bil mrki izraz na obrazu otajal. »Če bi le vedeli, kako malo ste me s tem ranili!«

Orana je vzdihnila. Zazdela se ji je, kakor da bi se bil v teh nekaj minutah odprl med njo in njenim možem globok prepad. Utihihla je in pričela, zatopljena v svoje misli, urejevati časopise, ležeče na Morenovi pisalni mizi.

»Kako težko se razumeta dva zakonca,« če njuni srca ne utripljeta v istem ritmu,« je otožno pomislila. »Ljubezen se pač ne rodi po naročilu!«

Potlej je odšla v svojo sobo, sedla v naslanjač in se vsa predala otožnim mislim in hrepenenju po domu. Prvič se je v tem stanovanju začutila osamljeno in nesrečno, vse bolj kakor ob svojem prihodu.

Tedaj so se pa zdajci odprla vrata Morenove delovne sobe. Vstopil je njen mož, bled in nemiren. V roki je imel droben, trd listič, menda posetnico.

»Izvolite, madame,« je zbadljivo dejal. »Če vam je toliko do imen, zakaj vam tudi jaz ne bi postregel z njimi? Izvolite prebrati!«

Moll ji je posetnico pod nos, da se je prestrašena umaknila:

»Moreno,« je vzklila, »le zakaj me žalite?«

»In tisti francoski časnikar, ki je nekoč v nekem pariškem dnevniku napisal, da je pol španije plemiškega stanu, ali tisti ni žalil nas špancev?« je podsmehljivo vprašal mladi mož.

»Moreno, prosim vas...«

Ni je pustil odgovoriti. Vrgel ji je posetnico v naročje, rekoč: »Prosim, preberite! Morda boste lahko potlej nekoliko zadovoljiv odgovor svojim staršem. Očarani bodo, ko bodo brali, da jim ne bo treba obrabiti njihovega častitljivega imena, da podpro moje, ki bi utegnili biti nekoliko manj častitljivo.«

Poslednje besede je izgovoril že kar zlobno. Potlej se je obrnil in odšel v svojo sobo, ne videč Oraninih solz in njenega bledega, prestrašnega obraza.

Ko se je mlada žena prepričala, da je nihče ne opazuje, je dvignila z naročja belo posetnico in jo zvedavo pogledala. Skozi solze je brala:

Miguel Moreno de Plata

Ni se spomnila, da bi bil kdaj pred njo izgovoril to ime. Toda, saj ga je vendar moral povedati tedaj, ko sta se poročila. Tisti dan je bila pač tako prestrašena, tako raztresena, da ni vedela, kaj govore ljudje okrog nje. In poročne listine tudi ni bila videla. Obdržal jo je bil njen mož. Na poslanstvu ji niso nič omenili, da ima Moreno še kakšno drugo ime. Kako torej bi mogla slutiti?..

Morda bi bila Orana v drugačnih okoliščinah vesela, da je dobila moža, čigar ime je bilo vredno njenega, zdaj je pa utegnla misliti samo na njegovo užaljeno samoljubje in na njegovo jezo.

Kako ga je moralo zaboleti, ko je bral napis na ovoju materinega pisma! Kako neki bi zabrisala ta mučni vtis? Kako naj ublaži njegovo jezo in zaceli njegovo ranjeno samoljubje? Da, če bi jo ljubili... Bilo bi vse drugače! Poslušal bi jo. Verjel bi ji. Tako pa ji ne kaže drugega, kakor molčati in pretakati na skrivnem solze, zaradi krute usode, ki jo je zvezala s tem vihravim, neljubljenim človekom... Neljubljenim? A zakaj ji je potem tako težko, če ga vidi žalostnega in ponižanega? Mlada žena se je zdelala na posteljo in se zamislila. Čeprav je bila še pred nekaj urami prepričana, da bo s svojim možem mirno in zadovoljno živela, je zdaj spet obupavala...

Na srečo njen mož ni bil tako tenkočuten, kakor je mislila o njem mlada žena. Čez dobro uro je že pozabil na svojo jezo in je prihitel v Oranino sobo, ves nasmeh in dobre volje. Ko je po njenih rdečih očeh opazil, da je jokala, je kar onemel:

»O, mala moja,« je vzklil nežno. »Ali sem vas užalil? Oh, jaz neotesanec! Zal mi je, res mi je žal! Ubogo dekletce! Oprostite mi, ljuba moja, mi querida!«

Videč to resnično kesanje, se je skušala skozi solze nasmehniti. Naposled se ji je posrečilo.

»Bili ste tako hudi,« je zajecjala.

»Hm, res,« je prav tako v zadregi odgovoril mladi mož. »Sam ne vem, zakaj tako hitro vzkipim... Vroče krvi sem, kakor vsi španci. Vendar se kmalu pomirim. Kakor zdajle! Vidite!«

1. Dragi moja.

Nevaren planet se nam bliža!

Vsemirska krogla, velika 2 km v premeru in težka 1000 milijard kil, bo te dni drvila s hitrostjo 29 km v sekundi mimo Zemlje — tridesetkrat bliže naši premičnici kakor Mars. — Možnost vsemirske katastrofe?

Kaj pripoveduje francoski astronom

Napisal
STEPHANE GALANON
(»Vu«, Pariz)

Astronomi so izračunali, da bo le-
kos v februarju naša Zemlja dobila
obisk: v daljavi dveh milijonov kilo-
metrov (v zvezdoznanstvu pravijo le-
mu: v nezasišani bližini) bo drvil mi-
mo nje majcen planet Anteros. »No,
in kaj potem?« porečejo izkušeni sta-
rejši ljudje. »Podobnih stvari smo
vendar že nekoliko doživeli, pa smo
še zmerom živi in zdravi. Spomnimo
se samo Halleyevega komete pred
kakšnimi 30 leti: koliko prerokovanja
je bilo takrat in koliko strahu! In
vendar v onih usodnih trenutkih niti
čutili nismo, da bi se bilo kaj zgo-
dilo.«

Halleyev komet je sestavljen iz sa-
mih plinov, iz neznansko lahkih pli-
nov. Zato je bil takrat strah precej
prazen; vsaj zvezdoslovci so bili
takšnih misli. To pot je stvar drugač-
na — sicer pa poslušajmo, kaj nam
bo povedal strokovnjak.

Ko sem prišel k učenjaku — mož
je eden izmed najslavnejših astrono-
mov na Francoskem, a ne želi, da iz-
dam njegovo ime — mi je dejal:

»Vas skrbe samo politične nevar-
nosti, ki groze Franciji in ostalemu
svetu. Meni se pa zdi, da bi bilo
vredno govoriti tudi o nevarnostih,
ki nam groze iz vsemirja; te utegnejo
biti še večje.«

[Ta pogovor izvira iz časa tik pred
sedanjo vojno. Op. ured.]

»Znano vam je, da mora Zemlja
vsako leto v avgustu in novembu
skozi nevarne predele ozvezdij Per-
zeja in Leva. Tod je pred nekaj leti
na lepem razneslo repatico Tattle —
zakaj, še danes prav ne vemo. Naša
premičnica gre svojo pot med tisoči
in milijoni teh razbitin. Upajmo le,
da se ne bi nikoli zadela v kakšen
večji fragment in da bi lahko zme-
rom brez škode gledali ta čudoviti
ognjemet Perzeidov in Leonidov; ta-
ko se namreč imenujejo meteorji, ki
se utrjujejo v omenjenih dveh mese-
cih.

»Ta nevarnost nam grozi sleherni
poletje in sleherni jesen. A letošnje
zimo, to se pravi, v februarju 1940.,
bi utegnili doživeti še kaj hujšega.«

Majhen, nedolžen planetek...

»Kaj bo pa takrat?«
»Približal se nam bo planetoid An-
teros. Okoli Sonca romajo z Zemljo
in drugimi premičnicami vred tudi
majhni skalnati drobci, planetoidi ali
asteroidi imenovani. Najmanjši meri-
jo v premeru poldrugi kilometer, naj-
večji pa skoraj 800 km. Prvega je le-
ta 1801. odkril italijanski zvezdoslo-
vec Piazzi in ga krstil na ime boginje
Cere. Od tistih dob so jih našli že
več kot 1300.

»Oba najnovejša je izsledil belgijs-
ki profesor Delporte, znan specialist
za to panogo zvezdoslovja. Ime jima
je Adonis in Anteros. Oba se vsak
ob svojem času zelo približata ze-
meljski poti okoli Sonca. Zato ne bi
bilo nič nemogočega, če bi ju lepega
dne planetoida primamila v svoj objem...
»Anteros potrebuje za svojo pot
okoli Sonca dve leti. Leta 1940. bo
prišel v sosesčino Zemlje. Vzemir-
ljivo je le to, da se nam bo približal
na neznansko majhno razdaljo. Me-
seca februarja bo namreč samo 2
milijona kilometrov daleč od naše
premičnice.

»Ali se nam ni še noben planet ta-
ko zelo približal?«

»Se nobeden, odkar poznamo dalj-
nogled — še nobeden, ne da bi bil
treščil na Zemljo. Mars, naš najbližji
sosed v vesoljstvu — razen Lune se-
veda, a ta spada k hiši, da se tako
izrazimo — se nam ni nikoli približal
na manj ko 60 milijonov kilometrov;
in še takrat je bilo ljudi strah. Pla-
netoid Amor je zmerom ostal v spo-
dobni razdalji 15,5 milijona kilome-
trov, in vendar so učenjaki dopuščali
možnost, da ga Zemlja primamila k
sebi.

»Kolikšen pa je ta Anteros?«
»V premer ima 2 km, tehta pa 1
milijardo ton. Zadoščalo bi, da izpre-
meni svojo pot za poldrugo stopinjo
— pa bi neizogibno treščil na Zem-
ljo.«

»In kaj bi se tedaj zgodilo?«
»Če si hočemo to predstavljati, je
dobro, ogledati si podobne primere v
preteklosti.«

All se je Atlantida zaradi meteorja potopila?

Učenjak mi je nato podal kratek, a
zato tem plastičnejši pregled sodob-
nega razmiselnja o teh skrivnostnih
problemih iz zgodovine vesoljstva.
Največji meteorit, kar jih je kdaj
treščilo na Zemljo, bi utegnili biti
Avstralija. Sodiijo, da je priletela na

našo premičnico pred kakšnimi 12.000
leti; pri tem se je od sile udarca
raztreščila in ustvarila pas otokov,
ki jo danes obdajajo. Ta meteor je
bil manjši izmed obeh mescev, ki
sta takrat razsvetljevala zemljo; ta-
ko vsaj trdi ustno izročilo južnoafri-
ških Bušmanov. Posledica tega ne-
znanskega pretresa naj bi bila tudi
potopitev Atlantide, ki o njej Pla-
ton govori, t. j. tiste skrivnostne ce-
line med Evropo in Ameriko, oblju-
dene z veleviziranim narodom, ki
so o njej filozofi in poeti že toliko
pisali. Azori in Kanarski otoki naj bi
bili vrhovi tega potopljenega sveta.

V tistem času se je tudi zgodilo,
da je sibirski mamute pokopalo pod
snegom in ledom. Te predzgodovins-
ke živali so našli ponekod tako do-
bro ohranjene, da je bilo njihovo
meso še užitno; v njihovem drobovju
so dobili še neprebavljeno hrano —
dokaz, da je bila njihova smrt posled-
ica trenutne katastrofe. — Samo po
sebi se menda razume, da se nam pri
majcenem Anterosu ni treba niti zda-
leč bati česa podobnega.

Po sodbi zvezdoslovcev so meteori-
ti tudi otok Elba in nekateri skalnati
bloki sredi širnih planjav, sestavljeni
v glavnem iz železa in niklja — blo-
ki, katerih navzočnosti v takšni okoli-
ci si sicer ne bi mogli razlagati.

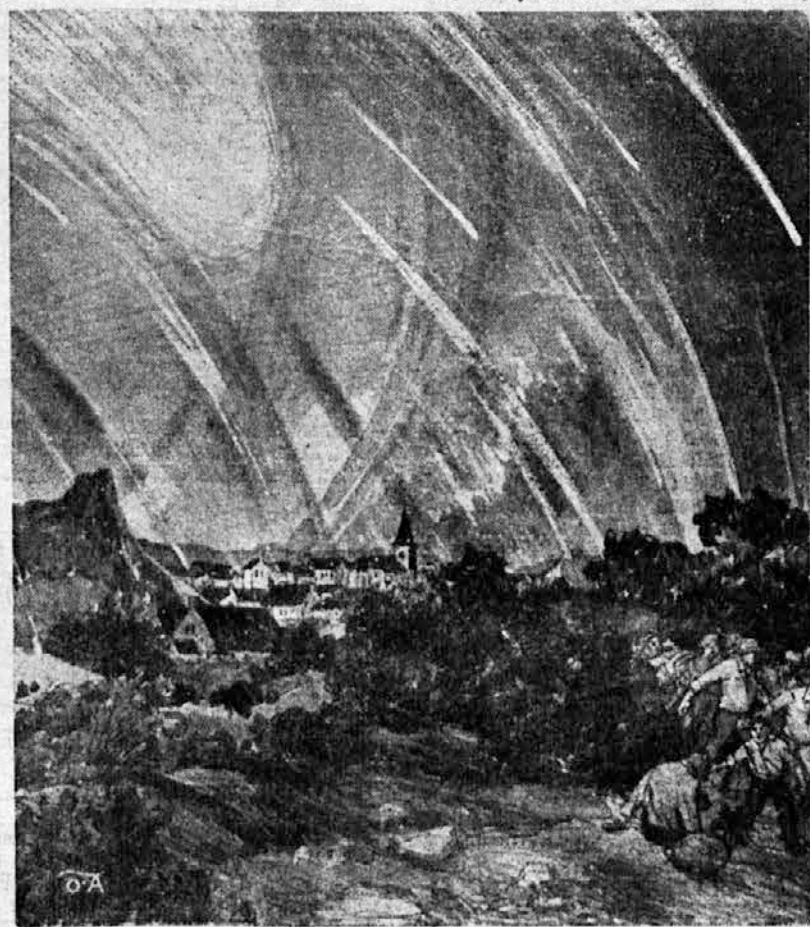
Na Zemljo pršli neprestano železov prah

»Kje bi lahko videli meteorite?«
»Povsod na svetu jih je: v Sibiriji
in Sahari, v Braziliji, na Grenland-
skem itd. V takšnih pokrajinah začne
kompasna igla plesati kakor nora. V
Združenih državah blizu Natchesa
kažejo veliko jama, imenovano »Hu-
dicevo skledo« in podobno žrelo uga-
slega ognjenika. Ta jama je ostala
od velikanskega meteorita, ki se je
bil tod zaril v zemljo. V Arizoni vi-
diš drugo takšno žrelo, samo še mno-
go večje, saj meri poldrugi kilometer
v premeru. Tod leži že 50.000 let or-
jaški meteorit, težak 500.000 ton.

»Meteori so padali in padajo na
Zemljo v vseh mogočih oblikah. Naj-
starejše človekovo orodje in orožje
je iz meteorskega železa. Črna ka-
men, ki ga mohamedanci časte v Me-
ki, je meteorit, ki je pred milijoni let
treščil v Arabijo.

»Pustite en sam dan na zasneženem
gorskem vrhu, kjer ni prahu, kos pa-
pirja na prostem; ali pa sredi oceana,
na ladji, vami pred vetrom in di-
mom. Poglejte ta papir skozi drobnog-
led: opazili boste železov prah me-
teorskega izvora. Izračunali so, da
dobimo vsako leto v obliki prahu več
ko 650.000 kil železa iz vesoljstva.

»Ali so že kdaj opazili padec
meteorita Anterosove velikosti?«

Zadoščalo bi, da izpremeni svojo pot za poldrugo stopinjo — pa bi neizogibno treščil na Zemljo

»Seveda, pred 31 leti. 30. junija
1908. ob 7. zjutraj je treščil takšen
meteor na Zemljo. To je bilo blizu
Jeniseja in Turukanska v Sibiriji;
meteor je na srečo priletel v pragozd.
Za vse kar vemo o tem nevsakda-
njem dogodku, se moramo zahvaliti
ruskemu profesorju Kuliku in ang-
škemu zvezdoslovcu Kirkpatricku.

»Meteor so videli ljudje 500 km da-
leč na okoli; na Zemljo je priletel s
takšnim truščem, da je sluh jemalo.
Zračni pritisk je bil tolikšen, da je
600 km na okoli vrglo ljudi in konje
po tleh. Ko je meteorit priletel na
tla, je šnil kvišku neizmeren ognjen
steber, kosci meteorita so pa vsekali
v zemljo nešteto žrel. Pragozd je po-
žgalo do tal sto kilometrov na okoli.
Na tisoče in tisoče orjaških jelk in
brez je izruvalo in pometalo po tleh
kakor travnate bilke.

»Zrak je bil tisti dan poln meteors-
kega prahu, tako da je za belega
dne vladal pravcat somrak. In zvečer
si na vseh obalah Belega morja do
polnoči lahko brez luči bral knjigo
ali časopis, tako svetlo je bilo. Vse
potresne opazovalnice sveta so ta-
krat zabeležile dolg potresni sunk.
Učenjaki so mislili, da je bil v Sibi-
riji potres.«

Konec sveta?

»To je torej tisti vzor, ki bi se naš
planetoid utegnil po njem zgledovati;
s to razliko, da je Anteros še večji
kakor sibirski meteorit.«

Toda astronom me je koj potolažil:

Kakšna je bila prav za prav sibirski katastrofa leta 1908.,
ki jo omenja francoski astronom? Ali so nam o njej znane
zanimive podrobnosti?

Prav njih nam živo in plastično popisuje spodnji članek.

Meteor v sibirski tajgi

Skrivnostni dogodek pred 31 leti

Ognjeniški prah...

30. junija leta 1908. je bil v Sred-
nji Evropi vroč poleten dan. Do po-
znih večernih ur so iskali ljudje pod
milim nebo oddiha od dnevnih vro-
čine, in vestnim opazovalcem narave
se je zdelo na moč čudno, da je še
okoli polnoči žarela na nebu nena-
vadna srebrnobela svetloba. Drugi
dan so pisali časniki, da je bila ta
nebesna svetloba najbrže posledica
svetlih oblakov prahu, ki so ga
prejšnji ognjeniški izbruh zanesli
visoko gor v zračne višave, kjer so
ga še zmerom dosegli žarki sonca
pod severnim obzorjem.

Potres?

Ob osmih zjutraj istega dne je vo-
zil sibirski vlak mimo postaje Kansk,
kakšnih 900 km zahodno od Irkutsk.
Zdajci je potnikom, zaverovanim v
enoličnost pokrajine, na lepem vzelo
vid, zakaj na severni strani vlaka je

treščila na zemljo žareča ognjena
krogla, svetlejša od samega sonca.
Nekaj trenutkov nato se je stresel
ves vlak od neznansko grozotnega
gmenja. Strojvodja je bil prepričan,
da se je pripetil potres, zato je
ustavil vlak; potniki so planili iz
vagonov, in ker se ni v tistih časih
sibirski železnici nikamor prav mu-
dilo, so se sprevodniki in potniki
odpravili iskat sledov žareče krogle,
ki je morala po njihovem prepriča-
nju pasti v bližini železniške proge.
Našli niso seveda nič.

Neznana eksplozija?...

Prav ob tisti uri je v Vanovari,
majhni in siromašni naselbini ob zgorn-
jem toku reke Podkamene Tunguske,
sedel na stopnicah svoje skrom-
ne kolibe kmet S. B. Semjenov.
Podkamenaja Tunguska je mogočen
desni pritok Jeniseja, Vanovara je
pa skrajna naselbina ob robu tajge,
nepredirne sibirskega pragozda. Od
prej omenjene železniške postaje
Kansk je Vanovara že v zračni črti
600 km daleč.

Kmet Semjenov je zrl v puščobno
pokrajino, ko je zdajci ugledal na
severozahodu ogromen belkasto ža-
reč plamen, da je moral spričo ble-
ščeče, skorajda vijoličaste svetlobe
zapreti oči. Še preden jih je utegnil
spet odpreti, ga je oblila takšna pe-
kočina, da je mislil, da so se mu na
živem telesu vnela oblčila. Ves
prestrašen je odskočil s stopnic, a že
ga je grozovita eksplozija vrgla več
metrov daleč v stran. Ker so pa si-
birski kmetje vajeni vseh trdot živ-
ljenja, in imajo zato tudi trde betice,
se je kaj kmalu spet opomogel in
stekel v svojo koč. Opazil je, da
mu je tresk zdrobil vse šipe, da mu
je vrgel okna in vrata iz tečajev in
da so velika železna vratca ob peči
ležala na postelji na drugem koncu
sobe. Strop je bil razpokan, in pred

Zadoščalo bi, da izpremeni svojo pot za poldrugo stopinjo — pa bi neizogibno treščil na Zemljo

...Posledica tega neznanskega pretresa naj bi bil tudi potop Atlantide...

»Anteros je precej počasen, saj ima
hitrost samo 29 km na sekundo. Če
bi treščil na Zemljo, bi doživela ka-
tastrofo samo neposredna okolica;
morda bi nastale tam tudi velike po-
vodnji. Verjetnost, da pride Anteros
k nam na obisk, je majhna: 1 proti
50.000. Toda po drugi strani ne gre
prezreti, da je verjetnost, da boš za-
del glavni dobiček v državni loteriji,
kakor 1:1.200.000 (v Jugoslaviji 1
proti 100.000) — in vendar vsakdo kdor
ima srečko, upa v to verjetnost...«

hiško je zijala velika jama. Toda
bobnenje je bilo že utihnilo.

Torej le potres?!

Dne 30. junija 1908. je ob 8. uri
centralnosibirskega časa zaznamoval
seizmograf magnetno-meteorološke
opazovalnice v Irkutsku hud potres.
Zaznamki so bili na moč nenavadni
in niso bili prav nič podobni nobe-
nim drugim potresnim zaznamkom.
Medtem ko sicer zaznamuje seismo-
graf spočetka zelo naraščajoče valo-
vite črte, ki nato po majem splahne
v kljukastih črtah, je pokazal ta po-
tres en sam mogočen sunk. Pozor-
nost je pa zlasti zbudila okoliščina,
da je barograf v Irkutsku prav ob
isti uri zabeležil močan val zračnega
pritiska; pozneje so ugotovili, da so
tudi ostale sirske vremenske opazo-
valnice zaznamovale isti pojav.

Meteor!!!

Ko so čez nekaj dni sibirski dne-
vniki priobčili po izpovedbah potnikov
in drugih prič poročila o padcu veli-
ke ognjene krogle blizu železniške
postaje Kansk, so začeli ob progi
vneto stikati za meteoritom. Ker pa
kljub vestnemu in temeljitemu iska-
nju niso nikier ničesar našli, so se
naposled sprizgajali s tem, da je vse
iskanje zaman. Počasi so ljudje sploh
pozabili na nenavaden dogodek.

Sele trinajst let pozneje — carska
Rusija se je medtem po vojni izpre-
menila v sovjetsko unijo — je iztak-
nil profesor dr. L. A. Kulik, ravnatelj
meteorološkega oddelka minera-
loškega muzeja v Leningradu, stare
časnike o padcu meteorja v letu 1908.
Profesorja je zadeva kajpak na moč
zanimala.

Z velikim trudom se mu je posre-
čilo izprostiti podporo od takratnega
komisarja za prosveto A. Lunačar-
skega. Z dobljenim denarjem je orga-
niziral odpravo v okolico Kanska.
Tam je jeseni leta 1921. z izpraševa-
njem prič takratnega dogodka in po
temeljitem poizvedovanju v bližini
in daljni okolici dognal, da je me-
teorit treščil na zemljo nekje daleč
od Kanska, bržčas kje ob zgornjem
toku Podkamene Tunguske.

Toda minilo je spet pet let, pre-
den je mogel profesor Kulik po na-
ročilu lenjingradske znanstvene aka-
demije sestaviti novo odpravo za
iskanje meteorita. Medtem so bili
tudi že izveleli iz tunguskih noma-
dov vse podrobnosti o davnem do-
godku. Ti primitivni pastirji so ne-
verjetno praznovorni; iz strahu pred
maščevanjem narave so le skrajno
neradi povedali, kakšno razdejanie
je napravila naravna katastrofa. Se-
veda ni bilo moči zanesljivo ugotovi-
viti kraja, zakaj spričo nedostopnosti
sirske tajge so imeli takrat kaj
nezanesljive in površne zemljevide.

Marca 1927. je odprava odpotovala
iz Leningrada. V Tajsetu, 150 km za
Kanskom, so zamenjali sibirski eks-
pres s sanmi. Odondod je trajalo po-
tovanje po skorajda neprehodnih in
medlih sledovih severnih jelenov do
Vanovare tedne in tedne. Koj za
Vanovaro so pa postale zapreke
skorajda nepremagljive.

Potovali so zdaj s sanmi, zdaj na
konjih in na smučeh, po rekah s čol-
ni in v splavi, naposled pa še čez hribe
in doline, mimo nevarnih veletočnih
brzc. Nekoč je profesor skoraj uto-
nil. Pretolči so se morali skozi go-
ščave, prebroditi močvirja in preple-
zati podrti debli orjaških dreves.

Nadaljevanje na 10. strani

Vsemirska katastrofa pred 31 leti

Aktualno v času, ko se Anteros nevarno približuje Zemlji

Gl. začetek na 9. strani

Noben tropski pragozd ne zmore za človeka toliko ovir, in hujši kakor v tropskih krajih vse zveri in strupene kače, so v tajgi pravcati oblaki močvirnih mušic. Zakaj teh krvoločnih mušic in druge golazni se ubraniš komaj s tremi srjaci, usnjati mi rokavicami in s posebno moskitno mrežo, ki si z njo zavaruješ obraz. Sibirsko poletje je pa še visoko gori na severu vroče, zato si lahko mislimo, kako so se člani odprave počutili v takšnih debelih oblakih.

Sele konec junija je našel profesor Kulik na 61. stopnji severne širine in 101. stopnji vzhodne dolžine sredi tajge kraj, kamor je bil treščil meteorit. Z nekega vrha na robu z gorami obrobene visoke planote je uzrl ogromno žrelo premera več kilometrov. Iz žrela so štrleli griči in rebri, okoli njih so bile pa same tundre in močvirja, jezera in potoki.

Strahote razdejanja

Ze nekaj dni preden so prišli do tod, so našli na hribih in v dolinah podrti dreve. Stoletni, 30 metrov visoki gozdni orjaki so ležali vsi z vrhovi v eno smer. Nekateri so bili izpuljeni s koreninami, nekateri preklani v debelu na dvoje. Spet drugod so našli gola debela, z ogoljeno skorjo, brez vej in vejic. In še bliže ogromnega žrela je bil ves pragozd požgan. Zogljena debela so ležala vzporedno drugo poleg drugega. Tam, kjer se je nekoč bohotila gosta in nedostopna tajga, se je širila — strahoten pogled! — več sto kilometrov na okoli mrtva in požgana pokrajina.

Profesor Kulik je obhodil vso neposredno okolico glavnega žrela. Povsod je videl isto sliko: povsod so zogljeni pragozdni orjaki ležali, če si gledal iz žrela, z vrhovi navzven. Vso pokrajino okleščene in izravnane tajge, segajočo daleč iz zgorelega področja, čeni profesor Kulik na tisoče kvadratnih kilometrov. V bližnji okolici žrela je našel učenjak na tucate velikih lijakov premera 2 do 50 metrov, polnih vode ali pa močvare, a suhi prostorčki so bili porasli z mladim mahom in travo.

Leta 1929. je profesor Kulik organiziral z mnogo večjimi denarji drugo

odpravo. Po obsežnih večtedenskih raziskovanjih se je vztrajnemu znanstveniku posrečilo docela razvozlati skrivnost strahovite naravne katastrofe z dne 30. junija 1908. — katastrofe, ki ji v zgodovinski dobi ni enake glede obsežnosti in strahote. Sele po dobrih dveh desetletjih je torej zlovesči sibirski dogodek dobil svojo pravo znanstveno etiketo.

Kaj pravi znanost

Ogromni meteor, sestavljen iz celega roja kosov različne velikosti, je letel po vsemirju proti soncu. Njegova pot je bila le prav malo nagnjena nasproti zemeljski površini. Se preden se je meteor dovolj približal soncu, je pa zašel v privlačnostno območje zemlje. S hiperbolično hitrostjo, t. j. več ko 42 km na sekundo je pridrvel v zemeljsko ozračje in letel skozenj kakšnih 1000 km. V tem morda dvajsetih sekundah letenja skozi ozračje — vedeti moramo, da je odpor zraka deloval na meteor spriču njegove neznanske hitrosti skoraj tako kakor v siceršnjih fizikalnih okoliščinah odpor trdnih teles — v teh 20 sekundah se je torej na lepem zaustavljena neizmerna kinetična energija meteorja spremenila v toploto in ustvarila ob meteorju več kilometrov na okoli oblak razbeljenih plinov s temperaturo več tisoč stopinj Celzija.

Pri tresku na zemljo so se delci meteorja zarili do 170 m globoko v zemeljsko skorjo, raztrgali in razrili pokrajino in docela izpremenili njeno lice. Hkratu je velikianski zračni pristik daleč na okoli pahljačasto prevrnil navzven vsa drevesa. V osrednjem okolišu je 30 do 40 km v premeru žarina požgala ves pragozd, vse grmovje in ves mah, skratka, vse, kar je bilo gorljivo in živega. Val zračnega pritiska, ki ga je ustvaril padec meteorja, je bil tako neznanski, da je še 100 km daleč, tako tudi v Vanovari, podiral ljudi in živali.

Razbitki meteorja, ki so zasekali največje lijak v zemljo, so bili gotovo vsak po 150 ton težki. Skupna teža nesbese gnote, ki je treščila na zemljo, gotovo ni bila mnogo manjša ko milijon ton, torej milijardo kil. Razen orjaškega žrela južno od Cañona Diabla v Arizonski puščavi, ki

ima premer 1200 metrov in je staro gotovo že 50.000 let, ga ni na svetu sledu o tako močnem meteorju.

Ruski zvezdoslovec profesor V. A. Malcev je v zvezi s Kulikovimi doseganji ugotovil, da je dne 30. junija 1908. Zemlja križala pot periodične repatice Pons-Winnecke, in da se izhodišče tunguskega meteorja križe z meteorskim rojem, ki se od leta 1916. vsako leto konec junija pojavlja ob poti omenjenega kometa.

Zelo verjetno je, da so bile svetle nočne meglice, ki so jih ob istem času opazovali v Srednji Evropi, iz rahle gnote kometa, razpršene daleč izven njegove poti. Razen tega je znano, da je skoraj ob istem času padel ob reki Tunguski v kijevskem okrožju dve kili težak meteorit, dan prej so pa po poročilu japonskega zvezdoslovca profesorja Jamamota videli v Mandžuriji žarečo kroglo — tekisto delec Pons-Winneckovega kometa. Vendar nekateri astronomi dvomijo, da bi bil tunguski meteor v zvezi z meteorskim rojem kometa Pons-Winnecke.

Zdaj se pa zamislimo:

Najsi bo že kakor koli, pomislimo samo, kaj bi bilo, da je ta grozni in ogromni izstrelek iz vsemirja namesto v sibirsko puščavo treščil v obljudeno kulturno deželo ali celo na vlemesto, kakršna so Tokio, Pariz, London ali Berlin.

V manj ko sekundi bi ne bilo od katerega koli izmed teh milijonskih vlemest nič drugega več ko morje plamena in okrog žrela, globokega več sto metrov, ne bi daleč na okoli ostalo drugo kakor samo razdejanje, brez slehernega sledu organskega življenja. V prah in pepel zmleta kultura — človek in žival — bi ne utegnili niti krikniti. Sleherni pesniški opis uničenja in smrti na debelo obledi spriču nedoumljive strahote takšne nesreče. In v času, ko streme nekateri narodi z vsemi svojimi mislimi in z vsem svojim znanjem za iznajdbami in izdelovanjem čedalje več novega in čedalje bolj učinkovitega uničevalnega in ubijalnega orožja, je pač na mestu, da se spomnimo katastrofe, katere nas je pred skoraj dva in tridesetimi leti obvarovala dobrotna usoda.

Na prejšnji strani smo nekajkrat srečali ime Atlantido in brali o njeni katastrofi. Ali se je sploh pripetila ta katastrofa in kdaj? Ali je zadeva zgodovinskega značaja?

Atlantido so opevali poetje in popisovali filozofi. Pravega o njej še danes ne vemo. Zelo zanimiva je najnovejša teza italijanskega učenjaka Raffaella Bendandija. Podajamo jo bralcem v spodnjem članku, prirejenem po švicarskem listu Basler Nachrichten.

Atlantida se je potopila l. 10431. pr. Kr.

Tako trdi in dokazuje italijanski potresni raziskovalec Bendandi

Atlantida, potopljeni svet, ki nam o njem pripoveduje Platon, se je spet pojavila. Ne sicer iz globin oceana, pač pa v stolpcih italijanskih časnikov.

Tako smo iz teh časnikov izvedeli, kakšni so bili vzroki, ki se je zaradi njih potopil v morje tisti čudežni svet, tista srečna dežela, ki nam o njej pripoveduje modrijan. Teorija potresnega raziskovalca Raffaella Bendandija — zanjo gre namreč — si prizadeva biti pri opisovanju katastrofe tolikanj natančna, da je celo dobo tistega strašnega dogodka izračunala na leto natanko. Hkratu se v njej tudi bere, katerega leta je vesoljni potop zalil pregrešni svet. In naposled nam ta teorija odkriva tudi prihodnost: prerokuje nam za l. 2521. Atlantidini podobno nesrečo.

Atlantida — žrtev planetov?

Zakaj je izginila Atlantida? Da kar koj povemo: pravilna katastrofa ni bila po sodbi italijanskega učenjaka samo zemeljskega izvora, temveč tudi posledica daljnih dogodkov v planetnem sistemu. Sploh trdi Bendandi, da so vsi veliki potresi, vdori morja nad celine, skratka vse velike in nasilne spremembe zemeljske površine neposredne reakcije naše premičnice na določene vplive drugih premičnic. Učenjak je prepričan, da sme danes, po tridesetih letih svojega raziskovanja upravičeno reči, da je njegova teorija prava.

Sprva je raziskoval, ali so se zemeljske katastrofe te vrste v preteklosti in sedanjosti zgodile v času posebnih konstelacij v planetnem sistemu. Učenjak misli, da je ugotovil to istočasnost — in na tem temelji vsa njegova teorija. Tako beremo, da naj bi bila vzrok trajnih potresov zmerom okoliščina, da je več planetov hkratu prišlo v takšen položaj, da se njihove privlačne sile lahko seštejejo in pridružijo privlačnosti lune. Pri tem je pa tudi spoznal, da je enaka konstelacija planetov včasih vzrok nedolžnega potresa, včasih pa strahotne katastrofe. Iz tega je Bendandi sklepal, da morajo biti neke

še štirje dotlej neznani planeti-orjaki; in kakor vemo, so res šele pred nekaj leti odkrili novo premičnico, planet Pluton.

Te štiri še neznane zvezdne posestrime naj bi torej, kadar se srečajo in pomnože težnost zemlji bližnjih planetov, na moč usodno vplivale na zemljo. Prvič zato, ker so tako ogromne, drugič pa zato, ker so tako neznansko daleč in so njihove obhodne dobe tako veliksne, da se le v prav zelo dolgih razdobjih srečajo; prav zato pa spravijo Zemljo tem temeljiteje iz ravnotežja, ker ni »vajena« takšnih redkih konstelacij. Bendandi je izračunal, da so omenjeni še neznani planeti oddaljeni 12 do 13 milijard kilometrov, t. j. šestkrat dalje kakor Neptun. Obhodni dobi obeh najdaljših premičnic naj bi trajali 1357 in 2865 let.

Teorija, ki ni brez tehtnosti

Italijanski učenjak nam ne pove samo, da se je ob času naših geoloških katastrof vselej srečalo več ali manj planetov, temveč nam tudi pove, kako je drugi dogodek sprožil prvega.

Prožna in tekoča notranjščina zemlje baje s silno občutljivostjo reagira na spremembe privlačnosti drugih članic sončnega sistema. Pri tem se premaknejo ogromne gnote v zemeljski notranjščini, z njimi vred se pa premakne tudi težišče zemlje. Zato skuša zemeljska gnota dobiti v razmerju do svoje rotacijske osi novo ravnotežje — to pa povzroči prevrat, ki seže prav do vrhnje plasti in ga mi doživljamo kot potres.

Takšno podzemeljsko prekladanje na debelo naj bi bilo tudi vzrok, da se zemeljska tečaja »selita«. In takšne nenadne selitve tečajev naj bi bile takisto vzrok katastrof, ki so njega dni utegnile požreti cele zemljine: če se namreč tečajna sploščenost premakne, se morajo hkratu pogrezniti nekatere celine. Tako bi se pod vplivom premaknitve tečajev, denimo do Spitzbergov, pogreznila vsa Severna Evropa za dva tisoč metrov: potopila bi se v morja.

Takšnim geološkim pretresom, ki so jih povzročile prav posebno močne konstelacije planetov, pripisuje Bendandi potop pravilne Atlantide. Računil je in je izračunal, da se je leta 10431. pred Kristusom srečalo kar deset planetov, in med temi desetimi so bili najbolj usodni prav ti štiri še neznani in najdaljši. Takšno srečanje je spriču tisočletnih obhodnih dob resda skrajno redko. Nakupičenje sil je moralo biti takrat tolikšno, da bi bilo čudno, če se ne bi bila zemeljska površina primerno spremenila. Primerna katastrofa je pa mogla biti samo potop Atlantide.

Ce se komu zdi ta trditev drzna, se lahko učenjak, ki nam naveda za ta pravilni pripetljaj tolikanj natančen datum, sklicuje na letnico, ki se od njegove kaj malo razlikuje: sam Platon je namreč učil, da se je Atlantida potopila okoli leta 9600 pr. Kr. r.

Tudi vesoljni potop pojasnjen?

Podobno, vendar ne tolikanj močno srečanje planetov, kakršno je spravilo četoččo Atlantido pod vodo, se je baje primerilo 8000 let pozneje. Leta 2687. pr. Kr. r. naj bi to bilo, in v to leto je Bendandi postavil vesoljni potop iz Svetega pisma. To bi bilo torej 1500 let pred obhodom Izraelcev iz Egipta, v prvih časih Babilona: nedvomno dovolj oddaljena preteklost, da se je lahko razvila legenda mediteransko-indijskih kultur o vesoljnem potopu, še preden so se ustalila razna »ustna« izročila o njem.

No, in leta 2521. čakajo človeštvo tudi čudne reči, če je kaj na tej planetno-potresni teoriji. Takrat bodo naši znanjci baje spet doživeli konstelacijo planetov, kakršna je v davnini uničila Atlantido.

Sicer italijanski učenjak še ni prišel — in to nam bodi skromna tolažba — ali bo takrat izginila s površja Amerika ali Evropa. Morda bi bila druga perspektiva zdravilna — za svet, ki se 10431 + 1940 let po katastrofi Atlantide še zmerom ni spametoval...

Prostrano, prekrasno morje je ležalo pred mlado deklico, toda niti jadra ni bilo videti, niti enega samega čolnika ne. Le kako naj zdaj gre dalje?

Ogledovala je neštete drobne okrogle kamenčke na obali. Voda jih je bila obrusila. Steklo, železo, kamenje, vse kar je ležalo na obali, je izoblikovala voda, in voda je bila vendar mehkejša kakor njena roka.

Neutrudljivo je voda oblikovala to kamenje in omeščala vse oglati. »Tudi jaz bom tako neutrudljiva,« si je dejala Eliza. »Hvala za vaš nauk, čisti, prelepi valovi! Lepega dne, to mi pravi srce, me boste odnesli k mojim ljubim bratom!«

Na morski travi, ki jo je naplaval morje, je ležalo enajst golobljih peres.

Zbrala jih je v šopek. Na njem so se svetile vodne kapljice. Ali je bila to voda, ali so bile to solze, tega ni mogla uganiti.

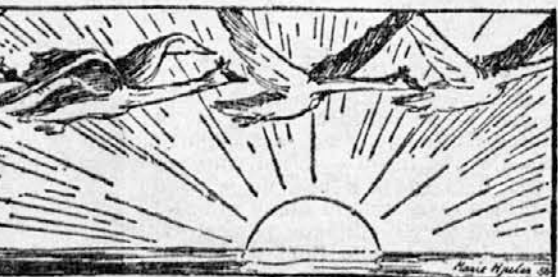

Bilo je samotno, tam na obali, toda Eliza tega ni čutila. Morje se je namreč tako izpreminjalo, v nekaj urah bolj, kakor lepa gorska jezera v celem letu.

Ce je prišel velik, temen oblak, se je zdelo, kakor da bi hotelo morje reči: »Biti znam tudi jezno!« In tedaj so valovi vzvalovili in obrnili bele grebene navzven.

Ce so pa oblaki zardeli in se je veter polegel, tedaj je bilo morje podobno rožnemu listu; zdaj je bilo zeleno, zdaj belo, zdaj je bilo mirno, zdaj je valovalo, toda če je bilo še tako negibno, ob obali je zmerom valovalo, voda se je dvigala in padala počasi in mirno kakor prsi spečega otroka.

Ko se je sonce ravno hotelo potopiti v neskončno gladino, je Eliza videla, kako je enajst divjih labodov poletelo proti obali, enajst belih labodov z zlatimi kronami na glavi, drug za drugim kakor čudovit bel trak.

Tedaj je Eliza stekla po parobku in se je skrila za nekim grmom.

DÁLJE PRIHODNJC

12. nadaljevanje

V kazino se je seznanil vaš oče s countom d'Augevillom, potomcem neke stare francoske plemiške družine, ki je bil na vso moč ljubezniv z mojim gospodarjem. Sprva je bilo znanje le površno in zgolj slučajno, toda s časom sta se zblizala — in prav to je postalo za vašega očeta usodno.

Grof je bil vdovec in je imel dve hčeri; toda mož je bil nizkotnega značaja in strasten kvartopivec.

Hčeri sta bili dvojčki, obe neznanstveno lepi in druga druga podobni. Od tiste minute, ko je grof v svoji vili seznanil vašega očeta s hčerama, je nastopil popoln preobrat v njegovem življenju. Prej se je z ženskami pogovarjal le, ako se temu ni mogel ogniti, od tistih dob je bil pa neprestano v družbi z grofom in vsaj z eno njegovo hčerjo. Jezdil je z njimi v okolici, sprehajal se je z njimi po skalnati obali ali se je pa odpeljal z eno izmed mladih dam v mesto.

Dekletoma je bilo eni Cécile ime, drugi Marie, in obe sta bili vanj do ušes zaljubljeni, kolikor sem pač mogel sam presoditi. Sprva nisem mogel dognati, katero izmed njiju bolj odlikuje. Kadar je pošiljal šopke in darila v njihovo vilo, je zmerom obe enako obdaril, a tudi družil se je z obema enako-krati. Kajpak so ljudje kmalu začeli jezike brusiti — in večina je menila, da se ogreva za Miss Cécile. Vzrok je bil nemara v tem, da je imela Miss Marie nekega drugega oboževalca. Vsi so bili prepričani, da se bo s tistim zaročila — in prav so imeli, kajti pozneje se je res z njim poročila. Medtem ko so vašemu očetu minevali dnevi v družbi obeh mladih dam, je pa kopnel z vsakim dnem njegov denar pri kvartanju z grofom. Po pravici povedano: grof ga je petnajstkrat po vseh pravilih. Se dobro se spomnim, da se je moral vaš oče nekoč sam odpeljati na Angleško, da si je priskrbel potrebne denarje za plačilo naraslega kvartanskega dolga. Takrat sem se celó jaz drznil, in sem mu dopovedal, kako mislim o kvartaski sreči grofa Augevilla, toda vaš gospod oče se je tako razhudil, da me je skoraj spodil.

Dobro se še spomnim nekega večera v grofovi vili. Grof in moj gospodar sta že ves večer kvartala, potem sta pa sedla za malo okroglo mizo ob odprtem oknu. Ko me je lord uzel, me je poklical noter.

Neillson, je rekel, rad bi vas imel za pričo pri tem, kar bom zdaj povedal countu d'Augevillu. Grof se je zdržnil, moj gospodar je pa mirno govoril dalje.

Nocoj sem izgubil dvajset tisoč frankov pri kvartanju. Da, tolikšen je vaš dolg, je odgovoril grof.

Brez današnjega dobička ste me v poslednjem mesecu obrali za sto dvajset tisoč frankov.

Grof je nagubal čelo.

Dobička ne seštevam, je oholo odgovoril. In sploh — kavalirji ne govore o takih stvareh.

Sto dvajset tisočakov sem vam plačal, teh dvajsetih vam pa ne bom odšel.

Zakaj ne? je razdraženo kričnil grof in skočil pokonci.

Ker ne igrate fair. Prejle ste me zafriknili in ste me poučili o kavalirstvu. Zdaj pa dovolite meni, da še jaz nekaj pripomnim. Kavalirji ne igrajo z markiranimi kvartami.

Lord je pobral kvarte na mizi in jih izročil meni.

Preglejte kvarte, Neillson! Pogledajte desne vogale in videli boste, da so vse zaznamovane.

Znamjenja na kvartah sem seveda kaj opazil. Vaš oče mi je vzel kvarte iz rok in jih je takoj pokazal še dvema gospodoma, ki sta bila pristopila. Skomignila sta z rameni; ni bilo dvoma, da so bile kvarte zaznamovane.

In spričo tega ne ostanem niti minute več gost pod to streho. Vendar vam sporočam, da sem se prejšnji teden v protestantski cerkvi v Nici poročil z vašo hčerjo Cécile. Zal mi je, da nimam uradnega prepisa poročne listine s seboj, toda o vpisu se lahko na lastne oči prepričate v cerkveni knjigi. Povem vam, da bom nocoj, ko bom

odšel iz vaše hiše, vzel tudi svojo ženo s seboj.

Zdajci smo zaslišali, da je nekdo razburjeno odgrnil zavese pri sosednjih vratih. Marie se je razburjena približala, in v njenih očeh je žarel grozljiv plamen.

Laže, oče, laže! je kričnila. Nizkotni in podel lažnivec je! Cécile se ni z njim poročila, in če pojde nocoj z njim, jo bo pahnili v nesrečo. Ne dovoli ji, da bi odšla s tem breznačajnežem! On sam je bil na skrivaj položil zaznamovane kvarte na mizo. Z lastnimi očmi sem videla!

Te besede so vile grofu novega poguma.

Clanavon, nesramen lažnivec ste! je razgorelo kričnil. Pri priči zahtevam zadoščenja! Z vami se ne bijem! je ponosno odgovoril vaš oče. Predvsem ste oče moje žene, hkratu pa prevratan, ki ni vreden, da bi se angleški plemič z njim tolkel.

Tedaj je zagrabil grof kozarec in ga je zalučal vašemu očetu v obraz. Podleži! je kričnil grof. Zahtevam zadoščenja!

Vaš oče se je še trenutek obotavljal, potlej se je pa prijel z desnico za senco.

Zaradi vaše nizkosti, ki ste jo zdaj zagrešili, prekličem svojo izjavo. Vsak hip sem pripravljen na dvoboje!

Potlej pa kar pri priči! Zunaj je svetla mesečina. Monsieur d'Armande bo vaš sekundant. Viktor, ti pa stopi na mojo stran, je nagovoril drugega gospoda, ki sem mu ime že poznal.

Vaš oče je stopil k oknu in pogledal ven. Bilo je zares svetlo ko podnevi.

Kakor želite, je nebržito menil. Torej gospod d'Armande, ali boste tako ljubezni in mi boste izkazali čast?

Monsieur Viktor in grof sta si nekaj pošepetavala, potlej je pa stopil gospod Viktor k mojemu gospodarju in h gospodu d'Armandu. Grof ni imel pri roki pištol, pač pa lahke sablje.

Ali ima lord Clanavon kakšne pomisleke zastran tega orožja?

Prav nobenih!

Opazil sem, kako so se grofu radostno zasvetile oči. Nedvomno je mislil, da se lord kot Anglež ne ume sabljati, toda jaz sem vedel bolje in sem bil vesel, da so si izbrali sablje. Vaš oče je bil najboljši mečevalec, kar sem jih poznal.

Sledil je dolg, zanimiv dvoboj, ki se je čez kakšne pol ure nenadejano končal. Grof se je mečeval vročno in se je zdajci divje zaletel. Lord je prestregel udarec, grof se je pa zaletel v ostro konico lordove sablje.

Sam si je kriv, je dejal lord. Prizanesel bi mu bil, pa si je sam sodil.

Grof je kmalu izdihnil. Še enkrat se je vzravnal, zakrilil z roko po zraku, potlej je padel ko snop. Toda najstrašnejše se je šele pozneje zgodilo. Medtem ko so stali vsi okoli mrljica, je pritekla Cécile iz hiše, se vrgla poleg očeta na tla in ga objela. Sprva še vedela ni, da je mrtev.

Vsi drugi so takoj molče stopili v ozadije. Lord je vrgel sabljo v stran in si je pokrtil obraz z rokami. Ko je Cécile videla, da oče več ne živi, se je obrnila k njemu. Ti, ti si to storil!

Stopil je iz sence cipres in jo hotel pomiriti. Toda ni mu dovolila niti besede.

Nič več nočem od tebe. Nikoli se mi več ne približaj, zahrbtni strahopetec!

Cécile! je kliknil lord. Vprašaj druge. Tvoj oče me je prisilil, njegova lastna krivda je. Pomisli in vedi, da sva poročena.

MRTVA NEZNANKA

KRIMINALNI ROMAN * ANGLEŠKI NAPIŠAL E. PHILLIPS OPPENHEIM

28. POGlavJE

V objemu valov

Ona se je samo prezirljivo nasmehnila.

Le poskusi se mi približati, pa bom na tebi maščevala smrt svojega očeta.

Ko je potlej spet pokleknila poleg očeta, je lord odšel, jaz sem pa stopil za njim.

Neillsonov glas je postajal čedalje slabotnejši. Naposled je obmolnil. Lord Alceston se je zbal, da mu bodo odpovedale moči.

Neillson, ga je silil, povejte mi brž še konec. Kar na kratko! Kaj se je zgodilo tisto noč, ko so mojega očeta umorili?

Samo hipec naj si še odpočijem, je poprosil Neillson.

Lord Alceston je prikimal in je molče čakal. Tedaj se je bilo okoli njiju že skoraj popolnoma stemnilo; le nejasno sta videla v rednih presledkih bele grebene bližajočih se valov. Voda je bila že močno narasla in marsikateri val se je zagnal naravnost v njuno skalo. Konec ni bil več daleč...

Vsi so svetovali mojemu gospodarju, naj zbeži, je Neillson s težavo spet povzel. Toda bil je pre-

potlej čakala tako dolgo, da mu je sin odrasel, zdaj je pa prišla v London, da ga razkrinka kot svojega pravega moža in da ga spravi v sramoto in ga družabno onemogoči.

Lord se je še tisto noč odpeljal v njeno stanovanje. Saj se, mladi gospod, gotovo še spomnite tistih indijskih bodal v očetovi knjižnici? Drugo jutro so našli Cécile mrtvo. V njenih prsih je tičalo takšno bodalo.

Neillson — ali je to živa resnica?

Bal sem se, da se je res nekaj zgodilo, je spet povzel Neillson. Zato sem koj zjutraj odhitel v njeno stanovanje. Ko sem prišel tja, so bili pravkar odkrili umor. Uzel sem umorjenko in sem takoj spoznal bodalo. Brž sem se odločil in sem stekel nazaj na Grosvenor-Square. V hiši še ni bila niti živa duša budna. Našel sem vašega očeta — umorjenega. Tudi njemu je prav takšno bodalo prizadejalo smrt.

Neillson je zastokal.

Pustil sem vse, kakor sem našel; naj rajši drugi to odkrijejo, sem si dejal. Potlej sem šel po tistem k vaši materi v sobo in sem ji vse povedal. Bila je na vso moč hrabra. Meni je ostala edino ena pot, da ostane spomin na pokojnega mojega gospodarja čist in svetel. Edini jaz sem vedel, da je tisto noč odšel iz hiše. Vse vzročne zveze so bile zame na dlani, nikomur drugemu se pa še sanjalo ni o tem. Bil sem v obupni stiski. Ali naj pred sodniki po krivem priševim, ali pa moram pobegniti, da se ne prikažem nikomur več pred oči. Odločil sem se za beg, ker sem tak hkratu odvrnil sum od vašega očeta. Zdaj, mylord, menda razumete, zakaj sem se skril v tej pušobi in zakaj sem se tako neznanstveno bal srečanja z vami.

Lord Alceston mu je krepko in prisrčno stisnil desnico. Bil je preveč ganjen, da bi se mu z besedami zahvalil.

Kmalu nato se je zagnalo vanju več ogromnih valov; odplavili so ju s skale in ju ločili.

Dolgo se je lord Alceston zamarjal z valovi, dokler se ni naposled ves izčrpan predal usodi. Morje je bilo močnejše... Smrt mu bo v odrešitev; in niti tako strašna ne bo, kakor si je bil mislil. Telo mu je skorajda otrpnilo, le misli so bile še budne. Toda tudi te so po malem zamirale. Dogodki iz njegovih otroških let so mu bliskovito švigali skozi možgane, toda vsi so se mu zdeli tako odmaknjeni, celo tuji. Ali mar še živi na tem svetu? Ali je mar sploh kdaj živel? Počasi je izgubljal zavest — in čutil je, nekam negotovo in nekam neosebno, da je srečen... Tema ga je objela — globoka tema — pogrezal se je čedalje globlje in globlje.

II. KNJIGA

1. POGlavJE

Dnevnik Marie de Feurgetove

Vila ob Sredozemskem morju

Tako strašno sama sem in tako neznanstveno zapuščena. In vendar živim samo zunaj v svetu, ki so o njem dekleta v penzionatu toliko pripovedovala. Prej bi se bila smejala, če bi mi bila kakšna prijateljica rekla, da bom vse svoje misli kakor kakšna dijakinja zapisala v dnevnik. Oh, kaj bi dala, da bi lahko spet živela v samostanu! Ali pa kjer koli drugje, samo tu ne. Toda tega ne smem povedati svojemu očetu; samo ves nesrečen bi bil in jezen, pa še karal bi me, da sem nevhvaležna, nemarna in da pozabljam na svoje dolžnosti. Oh, že kar vem, kaj bi rekel, in vendar

vem, da me ima zelo rad. Kupuje mi lepe stvari in mi zmerom prigravja, naj si olupšam življenje. Toda kako bi le mogla, ko sem pa zmerom tako sama. Oče sam je tako zaljubljen v samoto, da mu še na misel ne pride, da bi kdor koli utegnil drugače misliti kakor on. Strašno dolgočasno je. Nikoli ne gre z menoj na sprehod, nobene prijateljice nimam, pa tudi nobene gospoda ne poznam. Moja spletljiva Annette mi je že večkrat rekla, da pravijo očetu na vasi puščavnik.

Rada bi le vedela, ali je mar kdaj prej v življenju kaj strašnega doživel. Včasih se mi kar tako zdi, da more edino to biti vzrok za njegovo samotarstvo. In potem se mi seveda na moč smili. Zlasti takrat, ko sva se s strašnega potovanja vrnila na Angleško, me je ta misel neprestano morila. Oh, kako strašni so bili tisti dnevi! Tisto malo stanovanje, ki sva si ga bila najela v Londonu, pogreb, ki sva mu kot edina pogrebca sledila — in očetovo čudno vedenje v tistih dneh... Kar mraz me strese, če pomislim na tiste dni. In še to bi rada vedela, zakaj sva pri pogrebu povedala napačno ime. Vse je bilo tako čudno. In še nekaj ne bom mogla nikoli pozabiti.

O ti moj ljubi dnevnik, edini nadomestek si mi za prijatelja. Dobro je edino to, da ne boš nikoli ničesar izdal in izklepetal; tebi lahko zaupam vse, kar bi sicer ne povedala nikomur na svetu, še Anetti ne. Ona je sicer dobro dekle, a je vendar obupna klepetulja. Oh, tako rada bi ga enkrat samkrat še videla. Bogve, kaj si je bil mislil o meni? Ali sploh še kdaj name misli? Kar ne verjamem. Oče pravi, da je visok plemič — mi pa nismo kdo ve kakšnega rodu. Da sem še jaz iz takšne družine kakor on, bi bilo kajpak drugače. Lahko noč, moja dobra, zvesta in vendar tolikanj brezčutna knjižica!

Včeraj sem od sile hrepenela po kakšni spremembi — in že je tu. In čeprav ni nič velikega, sem vendarle vesela. Včasih je moj oče že kar sit dolgočasnih učenih knjig, dolgih, samotnih sprehodov in obiskov pri bolnikih po vasi, pa se odpelje v bližnje malo mesto. Tam zahaja v kazinsko čitalnico. Nikoli ne ostane dolgo tam in se le redkokdaj zmeni za kakšnega tujca. Toda ta teden je bil že dvakrat tam, in to je velika redkost. In danes popoldne me je ob povratku takoj poklical in mi povedal, da je povabil na večerjo goste in da naj jih jaz sprejemem. Dam sicer ni povabil, temveč same gospode. Pričaju mi je potlej več povedal.

Ko sem bil v ponedeljek v kazino, sem se seznanil z nekim mladim čednim Angležem in z njegovim vzgojiteljem. Ne vem zakaj, toda mladi mož se mi je kar koj prikupil, in ker smo sedeli za isto mizo, smo se nekaj časa pogovarjali. Pripovedoval mi je mnogo o sebi — saj so Angleži na splošno zelo odkritosrčni. Ime mu je Carlyon in se pripravlja pod vodstvom svojega vzgojitelja na skušnjo. Njegov mentor je malce čudaški in neskrben človek, ki še ni bil nikoli v tujini. Takemu človeku bi jaz gotovo ne zaupal mladega nadarjenega moža. Carlyon je dober srčen fant in je iz vrst tistih mladih ljudi, ki jim je smola zmerom za petami. Ko sem se v ponedeljek poslovil od njega, me je obšla neka misel, in danes sem dobil zanjo potrdilo. V kazino zahaja tudi neki M. d'Aubron, nenavadno ljubezniv in čeden mlad mož, ki je pa v resnici velik pustolovec in slepar. In temu se je na nekakšen način posrečilo, da se je sprijateljil s Carlyonom in z njegovim mentorjem, in če ne bo nekdo posegel vmes, se bo to znanje še slabo končalo. Slišal sem, ko je d'Aubron povabil mladega Carlyona za drevi na večerjo, in ko se je le-ta obotavljal, sem izbral priložnost in sem povabil vse skupaj k nam. V tistem trenutku se nisem ničesar pametnejšega domislil. Carlyon je kajpak koj privolil, a na žalost tudi d'Aubron. Zdaj torej veš, kako sem povabil goste!

Gospod Subito...

...ni kdor si bodi

ŠPORTNI TEDNIK

Vohunske avanture kapitana Rintelena

v letih 1914-1917

Iz spominov takratnega šefa nemškega vohunstva

14. nadaljevanje

Sam kajpak nisem bil član te zveze, toda poslal sem tja nekega zanesljivega nemškega mornarja, ki je postal pristaniški delavec samo zato, da so ga lahko sprejeli v to zvezo. Posrečilo se mi je, da sem mu priskrbel v zvezi vplivno mesto, in tako je pričela delovati ta zveza, ki je sicer že imela vodstvo in denar, ne pa članov. Kakor vidite, je bilo prav narobe kakor pri drugih zvezah.

Moj cilj je bil, spraviti v našo zvezo kar največ newyorških pristaniških delavcev. Zavedal sem se, da bi mogel tedaj organizirati stavko, ki bi pošteno škodovala zaveznikom. Toda moje upanje, da se bodo delavci kar v trumah vpisovali v novo zvezo, je kmalu pričelo plahneti. Vpisal se ni niti en sam član. Gompers in njegovi so že pričeli zbijati šale na račun nove zveze, ki je sicer imela lepe prostore v bližini pristanišča in dovolj uradnikov, a nobenega člana. Čeprav je bila članarina izredno nizka, se ni nihče prijavil.

Priznam, da sem tedaj že skoraj obupal nad uspehom. Lepega dne se je pa veter nenadno obrnil. Weiser mi je neko jutro ves razburjen telefoniral, naj takoj pridem v pisarniške prostore naše zveze in naj prinesem s seboj dovolj denarja. Več mi po telefonu ni mogel povedati. Ko sem prišel v pisarno, mi je pričel Weiser ves razburjen pripovedovati, kaj se mi je zgodilo.

Na neko rusko ladjo je skupina irskih delavcev tovorila strelivo. Zaradi neugodnih plačilnih pogojev in zaradi nekaterih drugih neveselosti so Irči pričeli stavkati. Zahtevali so, naj odstranijo angleške agente, ki so jih nadzorovali. Pričeli so se pripraviti in še preden so se zedinili, so Irči pustili delo in odšli. Njihova stavka je bila pa nezakonita. Zato so Irči prišli v našo

pisarno. Zahtevali so, da jim stavko zakonimo in da jim damo podporo; kajpak bodo vsi prej postali člani naše zveze.

Ta novica me je silno razveselila. Oddal sem denar, potlej pa hitro odšel. Glavno je bilo, da smo dobili prve člane v našo zvezo, kajti vedel sem, da bomo z letaki lahko dokazali, da kar najbolj ugodno podpiramo stavkujoče delavce.

Imeli smo dovolj denarja, da smo stavko proglasili za veljavno, ko so se stavkujoči vpisali v našo organizacijo. Novica, da bo nova organizacija stavko legalizirala in delavce tudi denarno podpirala, se je kakor blisk razširila po vsem pristanišču. Vsi so vedeli: nova zveza je za podporo stavkujočih zbrala že 25.000 dolarjev, 5000 dolarjev bodo takoj dobili stavkujoči kot redno podporo. Ta novica je obrnila nov list v knjigi naših dogodivščin. Začela se je velika, nova ofenziva proti ameriški vojni industriji, to pot s pomočjo ogromnih stavk.

Takoj drugi dan smo obesili v izločeno našo pisarno velik bel list. Na njem si bral: nova delavska zveza »Labour's National Peace Council« sprejema nove člane. Mobilizirali smo vse svoje denarne vire. Na srečo ni bilo treba posebno paziti nanje, kajti nov denar je došel iz domovine, redno in izdatno. Tri dni nato je stavkalo že 1500 newyorških pristaniških delavcev. Dosegli smo napoved, da nekaj dni nato ni mogla več nobena zavezniška ladja z orožjem in s strelivom odriniti od brega, in sicer iz preprostega vzroka: ker ni bilo nikogar, ki bi tovoril na ladje ta dragoceni tovor. Naša ofenziva se je posrečila.

Hkrati smo pričeli svoje podtaklo delo širiti tudi na druga pristanišča Združenih držav. Sedel sem dolge dni

v svoji skriti pisarni in dobival — kajpak samo šifrirane — brzojavke svojih agentov o uspehih stavk v drugih pristaniščih USA. Pričel sem na debelo nakupovati in razširjati pacifiistično literaturo. V vseh ameriških pristaniščih so rasle stavke kakor gobe r' dežju. Ameriško časopisje se je že pričelo razburjati zaradi tega neprichovanega pojava, ki si ga nihče ni mogel prav razložiti. Gompers in njegovi se niso več norčevali iz nas.

Prezident Wilson v zadregi

Naše delovanje je celo imelo večji uspeh, kakor smo si ga bili zamišljali v svojih najdrznejših sanjah in načrtih. Posebno po manjših pristaniščih je delo popolnoma zastalo. Evropski časopisi so polnili dolge stolpce

z izjavami, da bo takšno zavlačevanje dobav streliva in orožja iz Združenih držav pomenilo za zaveznike pravo katastrofo. Prosil sem Boga, da bi bilo res tako.

Hkrati sem pričel bombardirati Wilsona z mirovnimi brzojavkami, ki so jih podpisali najbolj znani in ugledni ameriški pacifisti. Izvedel sem namreč, da se je Gompers obrnil do predsednika s pritožbo zaradi stavk; vedel sem, da moramo nastopiti hitro in premišljeno, sicer bi Gompers in njegovi utegnili prepričati Wilsona, da so te stavke, če že ne škodljive, pa vsaj sramotne za ameriško narodno gospodarstvo.

Poslali smo Wilsonu posebno spomenico z neštetimi podpisi uglednih pacifistov. V njej smo prosili, naj nas prezident sprejme in poslušaj. Zahtevali smo, da pred njim preberemo zakon o prepovedi izvoza streliva in orožja v bojujoče se države. Zdelo se je že, da bomo uspehi. Prezident nam je sporočil, da nas bo sprejel 15. junija. Tik preden smo odpotovali, so nam pa sporočili, da nas prezident ne more sprejeti, ker je odpotoval na deželo. Prezident Wilson je bil v hudi zadregi, kajti tla v Washingtonu so postajala vroča.

Radio Ljubljana

od 1. II. do 7. II. 1940.

ČETRTEK, 1. FEBRUARJA:

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Plošče 14.00: Poročila 18.00: Radijski orkester 18.40: Slovensčina za Slovence 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: Deset minut zabave 20.00: Za debele in vesele 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

PETEK, 2. FEBRUARJA:

9.00: Jutrnji pozdrav 9.05: Napovedi, poročila 9.15: Plošče 10.00: Verski govor 10.15: Prenos cerkvene glasbe 11.15: Schumannovi dvospevi 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Plošče 14.00: Radijski orkester 18.40: Zena in tujski promet 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: O zunanjih politikah 20.30: Stran skrbil 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

SOBOTA, 3. FEBRUARJA:

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Plošče 14.00: Poročila 18.00: Otroška ura 17.50: Pregled sporeda 18.00: Radijski orkester 18.40: Zena in tujski promet 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: O zunanjih politikah 20.30: Stran skrbil 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

NEDELJA, 4. FEBRUARJA:

8.00: Jutrnji pozdrav 8.15: Cimermanov kvartet 9.00: Napovedi, poročila 9.15: Prenos cerkvene glasbe 9.45: Verski govor 10.00: Plošče 11.00: Radijski orkester

PONEDELJEK, 5. FEBRUARJA:

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 18.00: Zdravstveni pogoji za srecen zakon 18.20: Plošče 18.40: Mesecni slovstveni pregled 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 19.50: Več manire — brez zamere 20.00: V pustnem veselju 21.30: Plošče 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Fantje na vasi. Konec ob 23. uri.

TOREK, 6. FEBRUARJA:

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 11.00: Trije lažnjivi 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 18.00: Plošče 18.40: Greh pod vidikom vere 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 19.50: Deset minut zabave 20.00: Nove maske si ogledajte, če so všeč vam, se nasmejite! Z nedolžno satiro zabeljeni prizori 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Vesela glasba. Konec ob 24. uri.

SREDA, 7. FEBRUARJA:

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Plošče 14.00: Poročila 18.00: Mladinska ura 18.40: Slovenske pravne starine, II. del 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 19.50: Uvod v prenos 20.00: Prenos iz ljubljanske opere; v 1. odmoru: Glasbeno predavanje (g. Vilko Ukmar); v 2. odmoru: Napovedi, poročila. Konec ob 23. uri.

RESMAN LOJZE - Ljubljana
Cesta 29. oktobra (Rimska) št. 21
telefon 33-53

MALI OGLASI

OREHOVA JEDRCA

nova, sortiran cvetlični med in medicio dobite na ceneje v

MEDARMI

Ljubljana, Židovska ul. 6. 48. T.

pustiti, Ilirija v Ljubljani pa tudi ne, ker je pač mnenja, da je njeno stališče pravilno. To so izprevideli tudi na najvišjem mestu in savez se je moral ukloniti. Pot v Garmisch je bila s tem naši državni reprezentanci odprta. Sicer so hoteli v Zagrebu še v poslednjem trenutku spraviti zadevo spet na stranski tir; toda ko so v Ljubljani zagrozili, da ne bodo dali svojih igralcev na razpolago in da bodo prekinili vse stike z Zagrebom, se je zadeva toliko uredila, da so v ponedeljek le odpotovali v Garmisch vsi, ki jih je zahtevala Ilirija.

Za tekme v Garmischu pri zbehanju Jugoslavija ni imela sreče. Prišla je v skupino z Nemčijo in Madžarsko, torej z nasprotnikoma, ki sta med favoriti. V drugi skupini so Čehi, Italijani in Slovaki. Jugoslavi bodo v otvoritveni tekmi nastopili nasproti Nemčiji.

Po tržiških rezultatih je JZSS dolečil v državno reprezentanco, ki nas bo zastopala v alpski kombinaciji v Garmischu, tele smučarje: Stanka Koblerja, Slavka Lukana, Cirila Pračka, Kristijana Vollerja, Alojza Zvana in Huberta Heima.

S hokejčani je odpotovala v Garmisch tudi naša državna prvakinja umetnega drsanja, gđ. Silva Palme-tova, ki bo nastopila na veliki propagandni prireditvi. Mimogrede naj omenimo, da se je ljubljanska hokejska ekspedicija temeljito založila z vsemi dobrotami, ki bi jih sicer slovenski železci utegnili v Nemčiji pogrešati.

Premog-Koks-Drva

Hočete postati BOGAT?

Kar lahko doseže tudi vsak začetak, če se uči doma po lahko umiljivi praktični in ceneni metodi samopouka: Knjigovodstvo, trg, korenspondenco, računstvo, kalkulacija, trgovstvo, menice, stenografijo in nemščino.

Javite se na naslov:

»PRAKSA«

Maribor, Cankarjeva ulica 14.

Oblike, perilo, vetrni sukniči, dežni plašči, trenčki in vsa praktična oblačila, nudi v največji izbiri, nalceneje

Presker

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

ŠIVALNI STROJI

najnovejši letošnji modeli v največji izbiri
napredaj po neverjetno nizkih cenah
NOVA TRGOVNA
TYRŠEVA (DUNAJSKA) CESTA ŠTEV. 36
nasproti Gospodarske zveze

FR. P. ZAJEC

IZPRAŠAN OPTIK IN URAR
LJUBLJANA, sedaj Stritarjeva ul. 6
pri frančiškanskem mostu
vsakovrstna optika, daljnogledi, lopomeri, barometri,
nivoimetri, itd. Velika izbira ur, zlatarstva in srebrnine.
Samo kvalitetna optika. Cenik brezplačno

TRTA

Cepiljenke najplemenitejših vrst ter zaliče
in korenike Kober 588, teleki 88,
Riparia in Chasselas, vse zaječeno
čisto in prvovrstno, dobavljajo:
Prvi jugoslovanski loznjaki, Daruvar.
Zahtevajte cenike.

Inventurna prodaja

sezonskega blaga: volnenih

tkanin, barhentov, flanel.

Tkanin za posteljnino, perje,

odeje, brisače, frotirke, puh,

gradli za žimnice, zavese itd.

Ogromna izbira, solidna po-

strežba ter najnižje cene

Manufaktura Novak

na Kongresnem trgu pri Nunski cerkvi

Dobro se boste imeli na

predpustni zabavi

v soboto 3. t. m. v gostilni

»PRI LOVCU«

Cesta 29. Oktobra št. 24, vogal Bleiweisove c. št. 2. — Ljubljana.

Godba in ples

Velika izbira prvovrstnih jedil in

najboljša vina